LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

VĮ VALSTYBINIS MIŠKOTVARKOS INSTITUTAS

VĮ ŠILUTĖS MIŠKŲ URĖDIJOS

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO SUDEDAMOJI DALIS

REKREACINIO SUTVARKYMO PROJEKTAS

KAUNAS, 2015

Pramonės pr. 11a, 51327 Kaunas
Telefonai: (8-37) 49 02 54, 49 02 35
Faksas: 49 02 33

VĮ ŠILUTĖS M.U.
VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKŲ
REKREACINIO SUTVARKYMO
P R O J E K T A S

Direktorius Alfredas Galaunė

Kraštotvarkos skyriaus vedėja Viliūnė Naureckaitė

VĮ Valstybinis miškotvarkos institutas
2015

TURINYS

ĮVADAS	3
1. DARBO TEISINIAI PAGRINDAI IR METODAI	5
2. BENDRA TERITORIJOS APŽVALGA	9
2.1 Rekreacijos ir turizmo teritorinės erdvinės struktūros karkasas	9
2.2 Svarbiausios lankytinos vietovės	12
2. 3 Teritorinių rekreacinių kompleksų charakteristika	13
2.4. Kultūros ir gamtos vertybių apžvalga	14
3. ESAMO REKREACINIO POTENCIALO ANALIZĖ	32
3.1 Kraštovaizdžio rekreacinis potencialas	32
3.2 Turistinės trasos ir maršrutai	37
3.3 Miškų urėdijos rekreacinės veiklos analizė	38
3.4 Rekreacijos objektai urėdijos teritorijoje	39
4. PROJEKTUOJAMA REKREACIJOS TERITORINĖ SISTEMA	47
4.1 Projektuojami objektai	51
4.2 Kraštovaizdžio tvarkymo darbai	58
4.3 Rekreacinės infrastruktūros aptarnavimas	78
4.4 Rekreacinės infrastruktūros kapitalinis remontas ir atnaujinimas	79
Literatūros sąrašas	81
PRIEDAI	83
1 PRIEDAS. Teritorijų planavimo dokumentuose numatyti rekreacinės infrastruktūros objektai	85
2 PRIEDAS. Esami rekreacijos objektai	89
3 PRIEDAS. Žemėlapiai.	95

ĮVADAS

Lietuvos Respublikos bendrajame plane miškininkystės plėtra numatoma atsižvelgiant į pagrindinius Lietuvos miškų politikos tikslus. Šiems tikslams, šalia kitų, priskiriami:

- daugiatikslės ir miško išteklius tausojančios miškų ūkio veiklos užtikrinimas suderinant ekonomines, socialines ir ekologines miškų funkcijas;
- biologinės įvairovės miškuose išsaugojimas;
- miškų rekreacinio potencialo didinimas.

Pagal Lietuvos Respublikos bendrąjį planą VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorijos žymi dalis patenka – į Pagėgių - Šilutės vidutinio rekreacinio potencialo arealą, likusi teritorija į mažo ir labai rekreacinio potencialo Rietavo – Tauragės ir Žemaičių Naumiesčio rekreacinius arealus.

Beveik visi Lietuvos miškai, nepaisant didelės jų ekologinės ir socialinės svarbos, yra naudojami medienai gauti ir turi didžiulės ekonominės reikšmės. Tačiau visuose miškuose būtina užtikrinti ir kitų – socialinių bei ekologinių – funkcijų vykdymą. Pagal šiuos veiksnius Bendrajame plane išskirta 40 rekreacinių išteklių arealų, kurių ribas daugiausiai lemia rekreacinis gamtinės ir kultūrinės aplinkos turtingumas. Rekreacinio turizmo plėtros galimybės numatytos pagal arealų patrauklumo kategorijas ir rekreacinės plėtros potencialą.

Nors bendrasis prioritetas šalies rekreacinėje sistemoje, teiktinas teritorijos pažintinio turizmo ir bendrojo poilsio gamtoje, tarp jų kaimiškoje, plėtrai, VĮ Šilutės miškų urėdijos miškuose labiausiai plėtotinas pažintinis turizmas bei poilsis gamtoje, stovyklavimas.

Ypatingas valstybės dėmesys skirtinas pažintinio turizmo, apimančio tiek gamtinį, tiek kultūrinį krašto pažinimo aspektus, plėtrai šalyje, nes būtent ši rekreacijos forma vaidina svarbiausią vaidmenį tiek ugdant gimtojo krašto sampratą bei meilę šalies viduje, tiek reprezentuojant Lietuvą tarptautiniu mastu. Pažintinio turizmo sistema numatyta plėtoti turint tikslą atskleisti visų gamtinių bei kultūrinių Lietuvos regionų savitumus. Turi būti tvarkomi ir rodomi pažintinę vertę turintys gamtiniai bei kultūriniai objektai, jų grupės bei kompleksai, reiškiniai:

1. Lietuvos valstybingumo istorijos, kovos už savarankiškos valstybės išsaugojimą bei atkūrimą etapai, vietovės, paminklai ir kt.;

2. būdingi ir unikalūs gamtiniai bei kultūriniai kraštovaizdžio kompleksai;

3. saugomo gamtos ir kultūros paveldo apsaugos bei tvarkymo būdai.

Atsižvelgiant į Nacionalinės turizmo plėtros programos nuostatas, Bendrajame plane akcentuojamas būtinumas gerokai išplėsti planavimo (projektavimo) darbus, įgyvendinti konkrečias rekreacinės infrastruktūros formavimo priemones, panaudoti kultūros paveldą rekreacijos plėtrai. Remiantis šiomis nuostatomis vykdomi miškų pritaikymo žmonių poilsiui planavimo darbai Respublikos miškų urėdijų, tame tarpe VĮ Šilutės miškų urėdijos, valdomuose patikėjimo teise

valstybinės reikšmės miškuose.

Atsakingas vykdytojas: Kraštotvarkos skyriaus vyresnysis specialistas Jonas Lučka

1. DARBO TEISINIAI PAGRINDAI IR METODAI

Šiuo metu parengta nemažai turizmo galimybių studijų, tačiau jose mažai dėmesio skiriama valstybinės reikšmės miškų panaudojimui rekreacijos reikmėms. Šis VĮ Šilutės m. u. rekreacinio sutvarkymo projektas leis geriau panaudoti urėdijos valstybinės reikšmės miškus rekreacijai, integruojantis į Mažosios Lietuvos krašto turizmo infrastruktūros plėtrą.

Rekreacijos vystymui miškų urėdijos teritorijoje didžiausią įtaką turi dokumentai:

1. LR teritorijos bendrasis planas, patvirtintas LRS nutarimu „Dėl Lietuvos. respublikos teritorijos bendrojo plano“, 2002 m. spalio 29 d. Nr. IX-1154;
2. LR Nacionalinė Turizmo plėtros 2010 - 2013 metų programa (patvirtinta LR Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d nutarimo 1051 redakcija);
3. Nacionalinių dviračių trasų specialusis planas (2005);
4. Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programa (Patvirtinta LR Vyriausybės 2012 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 569);
5. Nacionalinių vandens turizmo trasų specialusis planas (patvirtintas 2009-02-23);
6. Nacionalinio lygmens autoturizmo specialusis planas patvirtintas ūkio ministro 2009 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 4-68;
7. Lietuvos pajūrio regiono turizmo plėtros studija (2007);
8. Šilutės rajono savivaldybės 2015-2024 metų strateginis plėtros planas (Patvirtintas 2013 m. spalio 24 d.);
9. Klaipėdos apskrities bendrasis (generalinis) planas (2013);
10. Pagėgių savivaldybės teritorijos bendrasis planas (2008);
11. Miškų įstatymas;
12. Miško kirtimo taisyklės (LR aplinkos ministro 2015 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. D1-690 redakcija);
13. Saugomų teritorijų įstatymas;
14. Turizmo įstatymas;
15. Teritorijų planavimo įstatymas;
16. Žemės įstatymas;
17. Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos;
18. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl rekreacinių objektų rengimo ir priežiūros“ 2003.09.25, Nr.1B-169;
19. Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatai (patvirtinti Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-35, 2004.01.20);

20. Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų rengimo taisyklės (patvirtintos LR ūkio ministro ir aplinkos ministro įsakymais 2004.06.17, Nr. 4-246 (D1-341));
21. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos raštas „Dėl pažintinių takų ir rekreacinės infrastruktūros pasų rengimo (2004-02-06, Nr. V37.7-100);
22. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl aplinkosauginių ir rekreacinių objektų tvarkymo“ (2004.06.01, Nr. 1B-130);
23. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl informacinių stendų įrengimo“ (2004.05.05, Nr.1B-108).
24. Generalinio miškų urėdo 2006 m. sausio 27 d. įsakymas Nr. 1B-31 „Dėl rekreacijos intensyvumo lygmenų nustatymo“.
25. Rambyno regioninio parko tvarkymo planas (patvirtintas LR aplinkos ministro 2006 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-346).
26. Nemuno deltos regioninio parko tvarkymo planas (patvirtintas LR aplinkos ministro2014 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. D1-180).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 metais patvirtintoje „Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programoje“ numatoma skatinti rekreacinių miško funkcijų plėtrą, rekreacinės infrastruktūros objektų miškuose įrengimą ir tvarkymą bei sudaryti prielaidas kultūros paveldo objektų ir jų paminklinės aplinkos išsaugojimui miškuose.

Labai svarbūs rekreacijos vystymui yra du dar 2004 m. priimti poįstatyminiai aktai: 2004 m. sausio 20 d. Aplinkos ministro įsakymu patvirtinti „Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatai“ ir 2004 m. birželio 17 d. LR ūkio ministro ir aplinkos ministro įsakymais patvirtintos „Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklės“. Šie dokumentai išsprendė daugumą lig tol buvusių neaiškių rekreacijos planavimo, projektavimo ir praktinio jos įgyvendinimo valstybinės reikšmės miškuose klausimų. Gana reikšmingi Generalinio miškų urėdo ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos direktorės išleisti poįstatyminiai aktai, konkretizuojantys urėdijų bei valstybinių parkų veiklą šioje srityje, finansavimo klausimus, rekreacinių objektų apskaitą ir ypač reguliuojantys tarpusavio santykius plėtojant rekreacinę veiklą tarp urėdijų ir valstybinių parkų tarnybų. Sėkmingai rekreacijos plėtrai užtikrinti 2005 m. Generalinės urėdijos užsakymu parengta Rekreacinės infrastruktūros plėtros ir tvarkymo valstybiniuose miškuose programa, patvirtinta generalinio miškų urėdo 2006 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1B-77 iki pastarojo meto ekonominės krizės buvo sėkmingai vykdoma.

Generalinio miškų urėdo 2006 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 1B-31 „Dėl rekreacijos intensyvumo lygmenų nustatymo“ miškų urėdijų miškai suskirstyti į keturis rekreacijos intensyvumo

lygmenis bei reglamentuojamos miškų urėdijų skiriamos lėšos rekreacinės sistemos valstybiniuose miškuose priežiūrai ir plėtrai. Šis įsakymas buvo pakeistas 2013 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 1B-22 – buvo pakeistas miškų urėdijų skiriamų lėšų rekreacinės sistemos valstybiniuose miškuose priežiūrai ir plėtrai dydis. Šio pakeitimo nuostatos galioja ir dabar.

VĮ Šilutės miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškai priskirti aukšto rekreacijos intensyvumo (II - jam) lygmeniui.

Po 2010 m. rugsėjo mėnesio 8 d. škvalo išleisto 2010 m. rugpjūčio 30 d. generalinio miškų urėdo įsakymo Nr. 1B-270 nurodymai dėl medžių prie rekreacinių objektų galinčių kelti pavojų lankytojų saugumui pašalinimo bei nurodymas pastatyti informacinius ženklus, įspėjančius apie galimus pavojus, esant gūsingam vėjui, žaibui ir pan., bei nurodančius veiksmus ar priemones šiems pavojams išvengti (palapinių statymą, automobilių parkavimą, laužų kūrimą ir t.t.), išlieka aktualūs ir sutvarkius 2010 metų stichijos veiklos pasekmes.

Atsižvelgiant ir į pastarojo meto realijas (tikintis, kad ekonominė situacija ir toliau gerės) bei siekiant valstybinės reikšmės miškus kuo geriau pritaikyti poilsiautojų lankymuisi bei kontroliuoti lankytojų srautus, valstybinės reikšmės miškams parengtas VĮ Šilutės m.u. valstybinės reikšmės miškų rekreacinio sutvarkymo projektas. Jis yra sudėtinė VĮ Šilutės miškų urėdijos miškotvarkos projekto dalis. Suprojektuoti darbai bei rekreaciniai objektai yra rekomendacinio pobūdžio ir esamomis sąlygomis urėdijai vykdyti nėra privalomi.

Šiame projekte visi duomenys sugrupuoti pagal girininkijas. Suvestiniai duomenys pateikti apie esamus ir projektuojamus rekreacinius objektus, projektuojamus kraštovaizdžio formavimo kirtimus. Duomenys apie kultūros paveldo objektus buvo renkami pasinaudojant Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos „Kultūros vertybių registru“ viešai paskelbtu internete, bei jų pateiktais geoduomenimis. Kai kurie objektai į projekto lenteles įtraukti kaip įdomūs krašto pažintiniu požiūriu. Duomenys apie šiuos objektus gauti iš vietos miškininkų. Kultūros bei gamtos paveldo objektai esantys ne valstybinės reikšmės miškuose valdomuose miškų urėdijos tiek lentelėje, tiek ir planinėje medžiagoje, neįtraukti bei nepavaizduoti.

Kultūros vertybių įrašytų į kultūros vertybių registrą lentelėje pateikta grafa „Registro Nr.“ leidžia Interneto pagalba lengvai susirasti oficialią informaciją apie kultūros paveldo objektus. Informacija apie kultūros vertybes esančias registre yra tinklapyje „Kultūros vertybių registras“.

Nustatant kai kurių lankytinų kraštovaizdžio objektų konkrečią buvimo vietą miškuose naudota miškotvarkos kartografinė medžiaga M1:10.000, o taip pat spalvotos aerofotonuotraukos. Tačiau pagrindas tiek gamtos tiek ir kultūros paveldo objektų lokalizacijai buvo oficialūs gisiniai sluoksniai. Kai kurių objektų lokalizacija buvo tikslinama ir vietovėje. Kultūros ir gamtos paveldo objektai, esantys urėdijos valstybinės reikšmės miškuose, yra pažymėti ir kitoje miškotvarkos medžiagoje (planšetuose, taksoraščiuose). Didžiausias dėmesys buvo kreipiamas į valstybinės reikšmės miškuose esančius objektus.

Valstybinės reikšmės miškuose esami rekreaciniai objektai bei projektuojamų objektų vietos buvo apžiūrėtos natūroje kartu su girininkais. Projektuojamų objektų vietos parinktos nuodugniai jas aptarus su girininkais bei VĮ Šilutės miškų urėdijos vadovais. Surinkti duomenys apie esamus bei projektuojamus rekreacinius objektus ir kraštovaizdžio formavimo kirtimus valstybinės reikšmės miškuose pateikti lentelėse. Visa tai pažymėta ir kartografinėje medžiagoje – VĮ Šilutės miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų rekreacinio planavimo schemoje M 1:50 000.

Rekreacinė infrastruktūra projektuojama tik urėdijos valdomuose patikėjimo teise valstybinės reikšmės miškuose, išskyrus informacinius stendus su girininkijų schemomis – kai kurie iš jų projektuojami ne valstybinės reikšmės miškų žemėje prie girininkijų administracinių pastatų. Kraštovaizdžio formavimo kirtimai projektuoti daugiausiai rekreacinės paskirties miškuose bei apie esamus ar projektuojamus rekreacinius objektus.

Pagaminta projektinė dokumentacija

1. VĮ Šilutės m. u. valstybinės reikšmės miškų rekreacinio sutvarkymo projekto aiškinamasis raštas.

2. VĮ Šilutės miškų urėdijos rekreacinio planavimo schema M 1:50 000.

Daugumoje atvejų suprojektuotų kraštovaizdžio formavimo kirtimų grafiniam pavaizdavimui neužteko mastelio M 1:50 000, tad jų schemos M 1:10 000 arba M 1:5 000 su aplinkine situacija pagamintos A4 formate ir pateiktos 3 priede.

2. BENDRA TERITORIJOS APŽVALGA

2.1. Rekreacijos ir turizmo teritorinės erdvinės struktūros karkasas

Regiono, kuriame išsidėsčiusi VĮ Šilutės miškų urėdija, rekreacijos ir turizmo teritorinės erdvinės struktūros karkasą sudaro:

Svarbiausios rekreacinės vietovės:

- Nemuno deltos regioninis parkas,
- Rambyno regioninis parkas,
- Šilutė,
- Kintai,
- Švėkšna,
- Žemaičių Naumiestis,
- Kucių – Plaušarvių,
- Plaškių .

Pagrindinės vandens rekreacijos vietovės:

- Nemuno upė su Nemuno deltos vandens telkiniais,
- Minijos upė,
- Kuršių marios.

Kultūros objektų sankaupos arealai:

- Rusnės – Kintų,
- Šilutės – Juknaičių – Žemaičių Naumiesčio,
- Švėkšnos,
- Vilkyčių,
- Plaškių – Stoniškių – Šilgalių,
- Lumpėnų,
- Kulmenų,
- Oplaukio – Vartūliškių,
- Vilkyškių – Šereitlaukio.

Svarbiausi turistiniai traktai ir koridoriai:

- Bendrasis tranzitinis (Via Hanseatica),
- Valstybinis vandens kelias Nemuno upe,
- „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“,
- Pajūrio parkų žiedas.

Urėdijos teritorija driekiasi regioninės bei vietinės reikšmės automobilių, vandens, dviračių bei pėsčiųjų turizmo keliai.

Svarbiausių regiono turizmo ir rekreacijos vietovių veiklos kryptys:

- verslinė rekreacija,
- pažintinė rekreacija,
- poilsis gamtoje.

Regione yra arba bus įrengiami:

- pėsčiųjų turizmo takai,
- dviračių turizmo tematiniai takai panaudojant esamus vietinius ir rajoninius kelius,
- autoturizmo keliai.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorijos žymi dalis priskiriama – į Pagėgių – Šilutės vidutinio rekreacinio potencialo arealą, likusi teritorija į mažo ir labai mažo rekreacinio potencialo Rietavo – Tauragės ir Žemaičių Naumiesčio rekreaciniams arealams.

Bendrasis prioritetas šalies rekreacinės sistemos raidoje teiktinas pažintinio turizmo ir poilsio gamtoje, tarp jų kaimiškoje aplinkoje, plėtrai – taigi ir VI Šilutės miškų urėdijos teritorijoje.

Be kita ko Plane numatoma sukurti regionines rekreacijos (turizmo) plėtros organizacijas bei informacijos centrus, įrengti Eurovelo sistemos trasą „Baltijos takas“. Plėtojant pažintinio turizmo sistemą numatoma plėtoti pažintinę turistinę trasą „Pajūrio parkų žiedas“.

Ypatingas valstybės dėmesys skirtinas pažintinio turizmo, apimančio tiek gamtinį, tiek kultūrinį krašto pažinimo aspektus, plėtrai šalyje, nes būtent ši rekreacijos forma vaidina svarbiausią vaidmenį tiek ugdant gimtojo krašto sampratą bei meilę šalies viduje, tiek reprezentuojant Lietuvą tarptautiniu mastu. Pažintinio turizmo sistema numatyta plėtoti turint tikslą atskleisti visų gamtinių bei kultūrinių Lietuvos regionų savitumus. Tvarkomi ir rodomi pažintinę vertę turintys gamtiniai bei kultūriniai objektai, jų grupės bei kompleksai, reiškiniai.

Klaipėdos apskrities teritorijos bendrajame (generaliniame) plane teritorijoje numatoma turizmo verslui teikti prioritetą rekreacinėse teritorijose, turinčiose vertingiausius pajūrio ir pamario rekreacinius išteklius (VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorijoje Rusnėje, Kintuose). Kaip regioninės reikšmės turizmo paslaugų centrus Šilutės rajone plėtoti numatoma šias gyvenvietes: Šilutę, Kintus, Švėkšną, Juknaičius, Gardamą. Kintuose turi būti kuriama speciali kurortinio (sanatorinio) gydymo, turizmo ir poilsio infrastruktūra, tvarkoma rekreacinė aplinka. Teritorijai Rusnė – Kintai siekti kurortinio statuso. Numatoma komercializuoti medžioklės ūkį bei plėtoti kitų rekreacinių veiklų gamtinėje aplinkoje infrastruktūrą (mėgėjiškos žvejybos, paukščių stebėjimo, pasivaikščiojimo bei ramaus poilsio gamtoje ir kt.).

Prioritetine veikla regiono upių, marių bei jūros pakrantėse nustatyti rekreacinę, smulkiosios rekreacinės laivybos, dviračių ir pėsčiųjų turizmo takų tinklo sukūrimą. Šilutės rajone prie Nemuno ir Skirvytės upių rekomenduojama plėtoti infrastruktūrą stintų žvejybai, įrengti mobilias ir stacionarias prieplaukas. Pramogų paslaugas siūloma plėtoti teritorijose prie Švėkšnos ir Juknaičių.

Šilutės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plano sprendiniuose (2010m) - rekreacijos ir turizmo vystymas rajono teritorijoje atskirai neaptariamas.

Tauragės apskrities teritorijos bendrajame(generaliniame) plane Šilutės miškų urėdijos teritorijoje Pagėgių savivaldybėje išskiriami Pagėgių ir Plaškių rekreaciniai resursiniai arealai (priskirti vidutinio potencialo kategorijai) sudarantys galimybes formuoti vietinės ir regioninės reikšmės rekreacines teritorines sistemas bei kompleksus. Plaškių resursinis arealas priklauso Nemuno deltos rekreaciniam rajonui. Pagėgių rekreacinis resursinis arealas nepriskiriamas jokiam rekreaciniam rajonui.

Viena iš svarbiausių regioninę svarbą turinčių Tauragės apskrities poilsio vietovių yra Bitėnų poilsio vietovė. Be tradicinio turizmo centro – Pagėgių, Bitėnų poilsio vietovė tampa svarbiu pažintinio turizmo centru, kuriame veikia Rambyno regioninio parko informacinis rekreacinis padalinys. Kaip lokalinį turizmo aptarnavimo centrą tikslinga vystyti Panemunę.

Pagėgių savivaldybės teritorijos bendrajame plane nurodoma, kad Pagal LR aplinkos ministerijos koncepciją, Pagėgių savivaldybės dalis (Plaškiai, Stoniškiai, Kucai, Rukai, Pagėgiai, Mikytai, Panemunė, Bitėnai, Šereitlaukis, Vilkyškiai) kartu su Šilutės rajono savivaldybės dalimi priklauso vidutinio potencialo kategorijai (rekreacinio arealo numeris 17). Šiaurinė Pagėgių savivaldybės dalis (Natkiškių, Piktupėnų gyvenvietės) priklauso mažo potencialo rekreaciniam arealui (rekreacinio arealo numeris 37).

Pagėgių savivaldybėje iš trijų svarbių rekreaciniu požiūriu miškų masyvų du yra Šilutės miškų urėdijos teritorijoje:

- esantis tarp Šilgalių ir Pagėgių (Dinkių, Stumbragirių, Pavilkių ir Pagėgių miškai);

- esantis Rambyno regioniniame parke (Rambyno, Bitėnų, Šereitlaukio miškai).

Į Vakarų Lietuvos krašto rekreacijos ir turizmo struktūros karkasą neabejotinai įsijungia ir VĮ Šilutės miškų urėdijos miškai su urėdijos teritorine rekreacine sistema, kurią sudaro esamų ir būsimų stovyklaviečių, apžvalgos aikštelių ir trumpalaikių poilsio vietų, pažintinių, mokomųjų, rekreacinių pėsčiųjų ir dviratininkų takų bei trasų visuma.

Ši sistema grafiškai išreikšta rekreacinio planavimo schemoje (pagrindinis brėžinys).

2.2 Svarbiausios lankomos vietovės

VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorijoje svarbiausi lankomi objektai yra Kintų ir Rambyno girininkijose:

- Ventės ragas,
- Kintų girininkijos takai,
- Rambyno kalnas.

Ventės ragas nėra valstybinės reikšmės miškų teritorijoje, tuo tarpu Kintų girininkijos „Kintų rekreacinis takas prie Didžiosios tujos“, „Takas prie marių“ bei „Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos takas“, o taip pat Rambyno girininkijoje Rambyno kalnas yra miškų urėdijos valdomuose valstybinės reikšmės miškuose. Visi šie objektai sulaukia didelių lankytojų srautų.

1 pav. Ventės rago švyturys

2.3 Teritorinių kompleksų charakteristika

VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorija įeina į Klaipėdos ir Tauragės apskritis. Didžioji teritorijos dalis yra Klaipėdos apskrities Šilutės rajono savivaldybėje, santykinai nedidelė teritorija Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje. Miškų urėdija taip pat apima didžiąją dalį Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės teritorijos – iki Jūros upės.

Bendras VĮ Šilutės miškų urėdijos ***miškų teritorijos plotas 55.378 ha.***
Miškų urėdijos valdomi **valstybinės reikšmės miškai** užima **34.746 ha.**

Rekreacinės teritorijos – tai specialiai išskirtos ir sutvarkytos (arba numatytos sutvarkyti) natūralios arba dirbtinės gamtinės teritorijos poilsiui ir turizmui, atitinkančios socialinius, psichologinius ir biologinius poilsiautojų poreikius.

Tokioms rekreacinėms teritorijoms, patenkančioms į VĮ Šilutės miškų urėdijos teritoriją, tačiau valdomoms ne tik miškų urėdijos, bet ir kitų naudotojų priskirta miškų teritorija **yra 1.017 ha,** kas sudaro **1,8 %** visų urėdijos miškų ploto. Miško žemė užima **1.001 ha**, tame tarpe medynai ***931*** **ha (1,8 %** viso medynų ploto). Tame tarpe, iš ***34.746 ha*** VĮ Šilutės miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų, rekreacinės paskirties (II B miškų grupė) miškų teritorija yra **750 ha (2,2 %** visų miškų ploto), miško žemė užima **739 ha**, medynai **680** ha **(2,2 %** viso medynų ploto).

Saugomos gamtinės teritorijos. Saugomos teritorijos – tai sausumos ir vandens plotai bei kraštovaizdžio objektai, dėl savo vertės turintys specialų valstybės nustatytą aplinkos apsaugos ir naudojimo režimą. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų tikslas – išsaugoti ne tik gamtinius, bet ir kultūros paveldo kompleksus bei objektus, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, biologinę įvairovę ir genetinį fondą, garantuoti gamtos išteklių atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintinei rekreacijai, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo apsaugą. Kompleksinės paskirties saugomose teritorijose sujungiamos išsaugančios, apsaugančios, rekreacinės ir ūkinės zonos pagal bendrą apsaugos, tvarkymo ir naudojimo programą. Šiai kategorijai priskiriami ir valstybiniai parkai. Toliau pateikiame saugomas teritorijas visoje VĮ Šilutės miškų urėdijoje, kurių miškai yra ar gali būti panaudojami daugiausiai pažintinės rekreacijos tikslams.

Konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančios) teritorijos.

Valstybiniai draustiniai:

- ***Stemplių kraštovaizdžio draustinis,***

- ***Veiviržo kraštovaizdžio draustinis,***
- ***Kintų botaninis draustinis,***
- ***Norkaičių botaninis draustinis,***
- ***Šiaudėnų botaninis draustinis,***
- ***Svencelės pievų botaninis-zoologinis draustinis,***
- ***Graumenos hidrografinis draustinis,***
- ***Jūros ichtiologinis draustinis,***
- ***Minijos ichtiologinis draustinis,***
- ***Veiviržo ichtiologinis draustinis,***
- ***Senosios Rusnės ornitologinis draustinis,***
- ***Pleinės telmologinis draustinis,***
- ***Svencelės telmologinis draustinis,***
- ***Meškinės pedologinis draustinis.***

Kompleksinės saugomos teritorijos.

Valstybiniai parkai:

- ***Nemuno deltos regioninis parkas,***
- ***Rambyno regioninis parkas.***

Biosferos monitoringo teritorijos:

- ***Vainuto miškų biosferos poligonas.***

Detalesnė informacija apie saugomas teritorijas pateikiama „VĮ Šilutės miškų urėdijos gamtosauginių priemonių plane“.

2.4. Kultūros ir gamtos vertybių apžvalga

Miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų teritorijoje valstybės saugomų kultūros vertybių sąrašą pateikiame 3 lentelėje (sąvadas 1 lentelėje). Šioje lentelėje yra įtrauktas taip pat 1 objektas neesantis valstybinės reikšmės miškų žemėje – tai Pėžaičių girininkijos pastatų kompleksas. Šie pastatai ir dabar yra tos pačios paskirties – girininkijos sodyba. Taip pat į šį sąrašą įtrauktos kultūros vertybės, kurių fizinės apsaugos zonos bent dalinai patenka į miškų urėdijos valdomus valstybinės reikšmės miškus. Visi aukščiau minėti objektai grafiškai pavaizduoti 2 priedo žemėlapiuose. Pažymėtina, kad registrinių kultūros vertybių lokalizacija grafiškai pateikta naudojant kultūros vertybių registro geoduomenis, kurie kai kuriais atvejais neatitinka faktinės kultūros vertybių

lokalizacijos. 5 lentelėje pateikiame kitus neregistrinius ir valstybės nesaugomus krašto pažintiniu požiūriu vertingus objektus esančius valstybinės reikšmės miškuose (sąvadas 4 lentelėje). Kultūros vertybės nepatenkančios į valstybinės reikšmės miškų teritoriją (tame tarpe įsiterpę šios teritorijos viduje) čia neaptarinėjama.

Kaip matome iš 1ir 3 lentelių valstybinės reikšmės miškuose yra **27 valstybės saugomų kultūros paveldo objektų,** 6 iš jų yra nacionalinės svarbos, o 3 turi paminklo statusą. Kai kurių kultūros paveldo objektų teritorijos tik dalis patenka į valstybinės reikšmės miškus (pavyzdžiui Šereitlaukio dvaro sodyba). Dauguma kultūros paveldo objektų girininkijų valstybinės reikšmės miškuose yra Rambyno (7 vnt.), Pėžaičių, Kintų ir Žemaitkiemio girininkijose (po 3 vnt.). Valstybės saugomų kultūros paveldo objektų visai nėra Stemplių, Norkaičių ir Šilutės girininkijų valstybinės reikšmės miškuose. Svarbiausias ir lankomiausias kultūros paveldo objektas saugomas valstybės yra Rambyno kalnas Rambyno girininkijoje 2 kvartale, didžiausią plotą užima II-o pasaulinio karo belaisvių stovyklos vieta (paminklas ir stovyklos vieta) Pagėgių girininkijoje 151 ir 155 kvartaluose.

1 lentelė

Objektai įrašyti į kultūros vertybių registrą pagal girininkijas

Eil. Nr.	Girininkija	Kultūros paveldo objektai
1	Pėžaičių	4
2	Kintų	4
3	Švėkšnos	2
4	Stemplių	0
5	Norkaičių	0
6	Šiaudėnų	1
7	Šilutės	1
8	Vainuto	1
9	Pagėgių	3
10	Rambyno	7
11	Žemaitkiemio	4
	Iš viso:	**27**

Miškų urėdijos valdomuose valstybinės reikšmės miškuose yra ***2 gamtos paveldo objektai*** saugomi valstybės (2 lentelė). Tai Hermano Zudermano ąžuolas Žalgirių miške 115 kvartale Šilutės girininkijoje bei Raganų eglė (gamtos paminklas) Vilkyškių miške Rambyno girininkijos 83 kvartale. Iš jų lankomiausia yra Raganų eglė.

2 pav. Ant Rambyno kalno Rambyno g-jos 2 kv.

3 pav. Paminklas ir stovyklos vieta Pagėgių g-jos 155 kv.

4 pav. Raganų eglė Rambyno g-jos 83 kv.

5 pav. Hermano Zudermano ąžuolas Šilutės g-jos 155 kv.

Kiti pažintiniu požiūriu vertingi objektai – tai vietinės reikšmės objektai susiję su šio krašto praeitimi – kapinaitės, paminklai partizanams, miškininkystės paveldo objektai, įspūdingi medžiai (suvestinė 4 ir 5 lentelės). Šiems objektams priskyrėme ir į sąrašą įtraukėme taip pat ir Kintų g-jos 26 kvartale augančią Didžiąją tują, kuri yra ne valstybinės reikšmės miškų žemėje, bet prie Kintų

girininkijos administracinio pastato ir yra labai svarbus turistų lankomas objektas Kintuose.

Kitų krašto pažintiniu požiūriu vertingų objektų yra 30, iš jų 14 gamtinių objektų (4 ir 5 lentelės). Kaip matome, daugiausiai jų yra Rambyno (13 vnt.), ir Švėkšnos (7 vnt.) girininkijose.

6 pav. Rašytojo Vilhelmo Storostos-Vydūno kapas Rambyno g-jos 2 kv.

7 pav. Žydų žudynių vieta ir kapai Švėkšnos g-jos 52 kv.

8 pav. Didžioji tuja Kintų g-jos 26 kv.

9 pav. Raudonlapis paprastasis bukas Rambyno g-jos 43 kv.

Įspūdingi medžiai ir medynai praeityje įveisti vokiečių miškininkų. Labai įdomūs krašto pažintiniu požiūriu yra medynai su paprastuoju buku bei atskiri stambūs seni medžiai (pavyzdžiui Pagėgių g-jos 162 kv., Rambyno g-jos 42 ir 43 kv.).

Kultūros paveldo objektai saugomi valstybės esantys valstybinės reikšmės miškuose

valstybiniuose parkuose yra iš viso 8. *Rambyno regioniniame parke* Rambyno girininkijoje – ***6*** bei *Nemuno deltos regioniniame parke* Žemaitkiemio girininkijoje – ***2***.

2 lentelė

Valstybės saugomi gamtos paveldo objektai

(Miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų teritorijoje)

Gamtos paveldo objekto pavadinimas	Priklausomybė gamtos paveldo objekto rūšiai	Gamtos paveldo objekto buvimo vieta			Pastabos
		Girininkija	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr	
Botaniniai gamtos paveldo objektai					
Raganų eglė *(gamtos paminklas)*	medžiai	Rambyno	83	73	Rambyno regioninis parkas, Vilkyškių geomorfologinis draustinis
Hermano Zudermano ąžuolas	medžiai	Šilutės	115	18	Nemuno deltos regioninis parkas

Gamtos paveldo objektai valstybinės reikšmės miškuose ***valstybiniuose parkuose*** saugomi valstybės yra 2. Rambyno regioniniame parke Rambyno girininkijos valstybinės reikšmės miške yra *vienas* valstybės saugomas *gamtos paveldo objektas* – ***Raganų eglė*** *(gamtos paminklas).* Kitas valstybės saugomas gamtos paveldo objektas yra *Nemuno deltos regioniniame parke* Šilutės girininkijoje – ***H. Zudermano ąžuolas.***

Šioje projektinėje dalyje kultūros paveldo objektų raiška pateikiama tik rekreaciniu požiūriu, įprasminant kaip lankytinus kraštovaizdžio objektus rekreacinėje urėdijos sistemoje, tačiau ji nesprendžia kitų ūkinių priemonių klausimų (išskyrus kraštovaizdžio formavimo kirtimus). Miškų naudojimo ir atkūrimo planavimas yra ne rekreacinio projekto objektas.

Kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose, jų apsaugos zonose veikla vykdoma vadovaujantis Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatymu bei kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

Vykdant miško kraštovaizdžio formavimo priemones ir kitus ūkinius darbus kultūros paveldo objekto teritorijoje, būtina informuoti ir derinti su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos arba Tauragės skyriais.

Kultūros paveldo objektų teritorijos ir jų fizinės apsaugos zonos tvarkomos pagal tvarkomuosius paveldosaugos darbų projektus. Kultūros paveldo objektų teritorijose, fizinės ir vizualinės apsaugos zonose draudžiama naujai įveisti mišką.

Moksliniam pažinimui saugomame objekte, jo teritorijoje, vietovėje draudžiama [...] saugomo archeologinio objekto teritorijoje plėtoti žemdirbystę ar miškų ūkį, išskyrus savaime užaugančių medžių šalinimą [...] bei 3d. nuostata „ Neištirtame moksliniam pažinimui saugomame objekte vykdytojas gali vykdyti tik priežiūros ir konservavimo darbus“.

3 lentelė

Objektai įrašyti į kultūros vertybių registrą
(Miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų teritorijoje)

Unikalus kodas		Pavadinimas	Objekto reikšmingumo lygmuo	Kvartalai	Sklypai	Statusas	Vertingosios savybės	Pastabos
Pėžaičių girininkija								
23775		Skomantų piliakalnis su gyvenviete		293 *208*	27; *28,29*	Paminklas		Klaipėdos r. sav. KVR objektas: 44000.00 kv. m
24347		Ažpurvių k. pirmosios senosios kapinės		239	8	Valstybės saugomas		Klaipėdos r. sav., Ažpurvių k. (Agluonėnų sen.) KVR objektas: 100.00 kv. m
24348		Ažpurvių k. antrosios senosios kapinės		240	13	Valstybės saugomas		Klaipėdos r. sav., Ažpurvių k. (Agluonėnų sen KVR objektas: 1700.00 kv. m
29498		Girininkijos pastatų kompleksas		*239*	*26*	Valstybės saugomas	Namas. Stačiakampio plano, 1 aukšto, su pusrūsiu ir pastoge, yra vėlesnės statybos veranda ir priestatas. Tvartas. Stačiakampio plano, 1 aukšto. Daržinė. Stačiakampio plano, 1 aukšto.	Klaipėdos r. sav., Ažpurvių k. (Agluonėnų sen.) KVR objektas: 6000.00 kv. m
Kintų girininkija								
22070		Svencelės pirmosios senosios kapinės	Regioninis	259	40	Valstybės saugomas	• 1.3.3. įvairios išraiškos formos - betono antkapiniai paminklai (priskaičiuojama apie15 išlikusių antkapinių paminklų;); • 1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - reljefas kalvotas; palaidoti aplinkinių kaimų gyventojai (evangelikai liuteronai);	Klaipėdos r. sav., Svencelės k. (Priekulės sen.) KVR objektas: 991.00

								kv. m
22522		Svencelės antrosios senosios kapinės		256	14	Valstybės saugomas	• 1.3.3. įvairios išraiškos formos - kalvio darbo ornamentuoti kryžiai (išlikę 6); senieji betono antkapiai; • 1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - reljefas kalvotas; palaidoti Svencelės k. gyventojai;	Svencelės k., Priekulės sen., Klaipėdos r. sav KVR objektas: 1615.00 kv. m
25965		Karaliaus Vilhelmo kanalas		3	24,35, 48	Valstybės saugomas	• 1. Šliuzas (25966); • 2. Tiltas (25967); • 3. Tiltas (25968); • 4. Namas (25969); Stačiakampio plano, 1 aukšto su įrengta pastoge ir rūsiu; • 5. Ūkinis pastatas (25970); Stačiakampio plano, 1 aukšto. • 6. Ūkinis pastatas (25971); Stačiakampio plano, 1 aukšto.	Kompleksas Klaipėdos r. sav. KVR objektas: 1740000.00 kv. m
30309		Kiošių kapinynas		6	61,62	Valstybės saugomas		Kiošių k., Kintų sen., Šilutės r. sav.
Švėkšnos girininkija								
11216		Švėkšnos žydų žudynių vieta ir kapas	Nacionalinis	52	24	Registrinis	• 1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - Švėkšnos mstl. gyventojų palaikai (XX a. 6-to d-mečio pab. žudynių vietoje pastatytas betoninis paminklas, teritorija aptverta tvora; būklė gera; reljefas (kalvos papėdė; būklė gera; • 5. Faktai apie svarbius visuomenės ir valstybės istorijos įvykius - 1941 m. rugsėjo 20-22 d. iš Švėkšnos laikinojo geto žydai buvo nuvaryti į Inkaklių mišką, kur buvo nužudyta ir užkasta per 300 Švėkšnos žydų (kai kuriais duomenimis apie 450). Žudynėse dalyvavo gestapo kareiviai iš Klaipėdos pasienio policijos komisariato.	Kalkiškės k., Švėkšnos sen., Šilutės r. sav. KVR objektas: 392.00 kv. m
20523		Piliakalnis, vad. Palendrupio piliakalniu		93	4	Registrinis	Piliakalnis (Sklepkalnis, Palendrupis) įrengtas kalvos kyšulyje, supamame užpelkėjusių Lendrupio ir Vilnutės upelių slėnių. Aikštelė keturkampė, ovali, pailga R-V kryptimi, 43x28 m	Šilutės r. sav., Pavilnučio k. (Švėkšnos sen.)

							dydžio, kiek iškiliu viršumi. Šlaitai vidutinio statumo, 4-6 m aukščio. P papėdėje, 0,25 ha plote yra papėdės gyvenvietė (tyrinėta 1982 m.). Joje rasta lygios keramikos, angliukų. 1982 m. V. Žulkus aikštelės Š krašte ištyrė 8 m2 plotą, paviršiniame sluoksnyje aptiko angliukų, akmens nuoskalą su nušlifuotu paviršiumi.	Piliakalnis datuojamas I tūkst. KVR objektas: 11000.00 kv. m
Šiaudėnų girininkija								
30306		Būdviečių, Ūtos stiklo gamybos vieta, vad. Stiklo kalva, Stiklyne	Nacionalinis	130	32,33	Valstybės saugomas	• 1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai – reljefas (būklė gera,); kultūrinis sluoksnis (būklė gera); pavieniai radiniai ir jų sankaupos (būklė nenustatyta); • 4. artimiausios supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio autentiškumas – reljefas (būklė gera).	Gardamo sen., Šilutės r. sav. KVR objektas: 3400.00 kv. m Fizinė apsaugos zona: 18200.00 kv. m Amžius: XVII a.
Šilutės girininkija								
36149		Melno sutarimi nustatytos LDK valstybinės sienos atkarpa III	Nacionalinis	55	4d,7d, 8d,21d, 22d, 33d,35d	Registrinis	• 1.3.4. griovys (apie 5,1 km ilgio, iki 3 m pločio viršuje ir iki 1 m gylio, atskirose vietose griovys tampa dvigubu ar net trigubu; vietomis griovys užslinkęs ar užlygintas, 2012 m. ištirtas 107 kv. m plotas;); pylimai (pylimai suformuoti abiejose ar vienoje griovio pusėje iš kasant griovį išmestų žemių, vyrauja 2-3 m pločio ir 0,2-0,5 m aukščio pylimai, atskirose atkarpose yra ir iki 5-6 m pločio ir 1 m aukščio; vietomis pylimas nusklidęs ar nulygintas); kaupai (16 kaupų 3-3,8 m skersmens ir iki 1,2 m aukščio nuo griovio dugno, supiltų sieną žymėjusiame griovyje ir skirtų griovio posūkio taškams žymėti bei vienas 6-7 m skersmens ir iki 1,8 m aukščio kaupas šalia sieną žymėjusio griovio; kai kurie kaupai sulėkštėję, deformuoti;); • 5. Faktai apie svarbius įvykius, kurie susiję su objektu – 1422 m. rugsėjo 27 d. Melno taikos susitarimu nustatyta tarpvalstybinė siena tarp Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Vokiečių Ordino. Sienos delimitacija natūroje pradėta 1423 m. gruodžio	Bartininkų k., Gardamo sen., Šilutės r. sav. KVR objektas: 61357.00 kv. m

							mėn. 1435 m. gruodžio 31 d. Breste pasirašyta sutartis, patvirtinanti sienos padėtį. Siena egzistavo iki Versalio sutarties (pasirašyta 1919-06-28) bei 1939-1941 m. (iki Vokietijos – Sovietų Sąjungos karo pradžios).	
Vainuto girininkija								
11222		Vainuto žydų žudynių vieta ir kapai	Nacionalinis	37	13	Registrinis	• 1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - Vainuto mstl. gyventojų palaikai; lygus reljefas (žudynių vietoje XX a. 6-ame d-metyje pastatytas betoninis paminklas, teritorija aptverta tvora; teritorijos pakraščiai apaugę pavieniais lapuočiais ir spygliuočiais medžiais, būklė gera;); • 5. Faktai apie svarbius visuomenės ir valstybės istorijos įvykius - 1941 m. rugpjūčio 26 d. Dargiškės miške nužudyti ir užkasti apie 260 Vainuto žydų. Žudynėse dalyvavo vadinamasis skrajojantis (mobilusis) būrys, vadovaujamas SS oberšturmfiurerio J. Hamanno.	Šilutės r. sav.; Dargiškės miškas KVR objektas: 269.00 kv. m
Pagėgių girininkija								
653		Dvaro sodybos fragmentai		162, *842*	1-4,6-9,12-16,18; *2,3,7, 8d*	Valstybės saugomas	Dvaro sodybos fragmentų sudėtinės dalys: statinys, tvenkinių sistemos, želdyno (parko) fragmentai r. teritorijos dalyje. Dvaro sodybos vystymosi raida: Būbliškės dvaro sodybos struktūra užfiksuota XX a. pr. topografiniame žemėlapyje (žr. ikonografinę medžiagą). Ją sudarė artimos kvadratui formos reprezentacinis kiemas, perimetru apstatytas dvaro statiniais ir peizažinio suplanavimo parkas, išsidėstęs į p. ir r. nuo centrinės sodybos dalies. Į p. nuo rūmų, parke tyvuliavo beveik 1 km ilgio tvenkinys, juosęs vad. Vyno kalnelį - pokylių vietą. Dvarui priklausęs vėjo malūnas pažymėtas nutolęs į v. nuo pagrindinio kiemo. Sovietmečiu dvaro sodyba rekonstruota, dalis pastatų perstatyta, kiti nugriauti, teritorijoje pastatyti daugiabučiai pastatai. Vienintelis išlikęs autentiškas dvaro sodybos statinys - "plytų stiliaus" svirnas, stovintis buv. r. kiemo dalyje bei peizažinio parko fragmentai, kurio kompozicijai pajungtas ir piliakalnis.	Pagėgių sav., Būbliškės k. (Pagėgių sen.) Fizinė apsaugos zona: 203100.00 kv. m KVR objektas 207700.00 kv. m Vizualinė apsaugos zona: 203100.00 kv. m

							Vandenys: dveji tvenkiniai išlikę š. ir v. parko dalyje, suformuoti, patvenkus pratekantį upelį. Jis tekėjo į didįjį tvenkinį, buv. p. sodybos dalyje (neišliko). Keliai ir takai: istorinė takų struktūra fragmentiškai išliko parko dalyje. Žiūrėti istorinį planą.	
3374		Būbliškės, Pagėgių piliakalnis		162	6,12d, 13d,14d	Paminklas	Piliakalnis įrengtas Nemuno aukštutinės terasos pakraštyje. Aikštelė ovali, pailga R-V kryptimi, 19x9 m dydžio, iš visų pusių apjuosta 0,5-2 m aukščio, 10-21 m pločio pylimu (aukščiausias R pusėje). Š pusėje 20 m pločio dauba tarsi griovys skiria piliakalnį nuo aukštumos. Šlaitai vidutinio statumo, 3-15 m aukščio. Piliakalnio aikštelės Š dalyje 1944 m. iškasta didžiulė duobė, Š piliakalnio šlaitu eina kelias.	Pagėgių sen., Pagėgių sav. KVR objektas: 21000.00 kv. m Vizualinė apsaugos zona: 258000.00 kv. m
16528		Paminklas ir stovyklos vieta		151, 155, *839*	18-20; 1-9; *2,6*	Registrinis		Pagėgių sav., Pagėgių k. (Pagėgių sen.)
Rambyno girininkija								
661*		Šereitlaukio dvaro sodyba		42, 43, 54, 55, 56, 57, 58, *879*	21; 10; 1; 1,2; 1, 1; 1,31; *11d,14d*	Valstybės saugomas	Dvaro sodybą sudaro 7 dvaro laikotarpio statiniai, parko fragmentai, vandenų ir kelių sistemos fragmentai. Dvaro sodybos vystimosi raida: Sodyba susiformavo XIX a. II p.-XX a. pr. Dvaro pastatų kompleksas užėmė 4 ha., o šalia įkurtas parkas su tvenkiniais - 5 ha. Manoma, kad XIX a. pr. Šereitlaukio dvaro savininkų Dreslerių iniciatyva 2 km į v. nuo dvaro sodybos natūralioje aukštumoje suformuotas apvalaus plano pilkapis, ant kurios buvo pastatyta koplyčia (neišliko), nutiestas medžiais apsodintas kelias. Koplyčkalnio žemutinėje terasoje buvo įrengtos dvaro kapinės. Architektūra: Pastatų architektūrai būdinga istorizmo laikotarpio "plytų stiliaus" ir "prūsiškosios" architektūros stilistika. Vandenys: Numelioruotas upelis, pratekantis p. teritorijos dalimi. Jį patvenkus suformuoti du tvenkiniai; tvenkinys parke. Keliai ir takai: V.-r. krypties kelias tarp dvaro sodybos ir koplyčkalnio, p.r. - š.v. krypties kelio fragmentas, atsišakojantis nuo šio kelio. P.-š. krypties kelio fragmentas, vedantis į Vilkyškių	Pagėgių sav., Šereitlaukio k. (Vilkyškių sen.) **Amžius:** XIX a. pr.-XX a. pr. KVR objektas: 247800.00 kv. m

							mstl. Želdynai: Parko fragmentai (žiūrėti papildomą aprašą G493K8). Alėja (klevai, liepos, tuopos) tarp Šereitlaukio dvaro sodybos ir koplyčkalnio, alėjos atšaka š.v. kryptimi, alėjos atšaka š. kryptimi. Suplanavimo struktūra, kompozicija: Buvusi planinė struktūra: teritorinė, koncentruota, diferencijuota; Tūrinė - teritorinė koncentruota; Erdvinė - daugiaerdvė su viena centrine erdve.	
4141*		Rašytojo Vilhelmo Storostos-Vydūno kapas	Nacionalinis	3	38	Paminklas	• 1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - lygus reljefas (-; -; TRP; FF Nr. 1-4; 2009 m.); Vilhelmo Storostos-Vydūno palaikai; • 5. palaidotas Mažosios Lietuvos kultūros veikėjas, dramaturgas, publicistas, rašytojas, filosofas, pasaulinės rašytojų organizacijos Tarptautinio PEN klubo garbės narys (1925), Kauno universiteto filosofijos garbės daktaras (1928), Lietuvos rašytojų draugijos garbės narys (1933) Vilhelmas Storosta-Vydūnas (1868-1953). Palaikai iš Detmoldo (Vokietija) perkelti 1991 m.	Pagėgių sav., Bitėnų k. (Lumpėnų sen.) KVR objektas: 10.00 kv. m
11219*		Rambyno kalnas	Nacionalinis	2	23d,27, 29-31	Valstybės saugomas	• 1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai – reljefas (Vilkyškių kalvagūbrio dalis, 270 m ilgio R-V kryptimi ir iki 60 m pločio, stačiu P šlaitu; smarkiai apardyta eroduojant kalno V ir P šlaitams, Š dalyje įrengiant estradą;); šlaitai (P ir V šlaitai iki 40 m aukščio, kiti nuožulnūs; apaugę medžiais; 15.5; 2007 m.); žmogaus apdorotas riedulys (pilkai rausvo stambiagrūdžio granito akmuo, netaisyklingo keturkampio formos užapvalintais kampais, nelygiu paviršiumi, 0,42-0,62 m aukščio nuo dabartinio žemės paviršiaus, 0,68 m pločio ir 0,58 m storio, akmens Š plokštumoje iškalti Gedimino stulpai 33 cm pločio apačioje ir 34,5 cm viršuje iki 25 cm aukščio, sudaryti iš 5 cm pločio ir iki 5 mm gylio griovelių; akmuo nežalojamas;). • 4. Artimiausios supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio autentiškumas – objektą supantis kraštovaizdis (Iš P Nemuno u.). • 5. Faktai apie įvykius, kurie susiję su objektu – nuo XIX a. pab. kalne vykdavo Mažosios Lietuvos ir Klaipėdos krašto lietuvių šventės; faktai apie tautosakos šaltinius, kurie susiję su objektu – archeologo Vykinto Vaitkevičiaus surinkti pasakojimai	Pagėgių sav., Bitėnų k. (Lumpėnų sen.) KVR objektas: 56500.00 kv. m

23812*		Opstainio, Vilkyškių piliakalnis su gyvenviete	Nacionalinis	869	*38,39d,40,* 43d, 44d, 45,47d, 57,58	Paminklas	1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - reljefas (Apstos u. kair. kranto aukštumos kyšulys, pailgas Š-P kryptimi, kuriame įrengtas piliakalnis, iš V pusės ribojamas gilios griovos, iš P - patvenkto Apstos upelio, iš Š pusės gretimos aukštumos, kurios lėkštame P šlaite įrengta senovės gyvenvietė dalis, dar viena gyvenvietės dalis plyti į R nuo piliakalnio, gana lygiame kiek banguotame lauke, iš P pusės ribojamame – tvenkinio, iš R, ŠR pusių – toliau besitęsiančių laukų, bei dar viena gyvenvietės dalis plytinti į P, PR nuo piliakalnio, Apstos u. deš. kranto aukštumoje; teritorija apardyta ilgalaikių arimų, iškasinėta duobėmis, įvairių kitų žemės judinimo darbų metu, 2005, 2008-2012 m. teritorijoje ir artimiausioje aplinkoje ištirtas bendras 465 kv. m dydžio plotas, šiuo metu teritorija tvarkoma, iškirsti menkaverčiai medžiai ir krūmai, įrengiami takai, laiptai, informaciniai stendai ir pan.; 4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės – Rambyno regioninio parko teritorija; 5. faktai apie tautosakos šaltinius, kurie susiję su objektu – pasakojimai apie piliakalnyje prasmegusią pilį ir kt.;	Pagėgių sav., Raudondvario k. (Vilkyškių sen.) Piliakalnis datuojamas I tūkst. - XIII a. KVR objektas: 75960.00 kv. m Vizualinė apsaugos zona: 604000.00 kv. m
26395*		M. Jankaus kapas		3	38	Valstybės saugomas		Pagėgių sav., Bitėnų k. (Lumpėnų sen.) KVR objektas: 30.64 kv. m
38683*		Šereitlaukio, Šereiklaukio kapinynas II	Nacionalinis	74	5d,6d		• 1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - reljefas (Nemuno u. kair. kranto aukštutinės terasos aukštumos lėkštašlaitė kalvelė ir į P nuo jos besitęsiantis aukštumos kyšulys; teritorija apardyta ilgalaikių arimų, iškasinėta duobėmis, 2005 ir 2008 m. gyvenvietėje ir artimiausioje aplinkoje ištirtas bendras 210 kv. m dydžio plotas, šiuo metu didžioji teritorijos dalis apaugusi medžiais ir krūmais, tik Š dalis – dirvonuoja;); kapai (griautiniai ir degintiniai žmonių kapai, su įkapėmis, bei žirgų ar jų dalių palaidojimai; kapai apardyti įvairių žemės judinimo darbų metu, 2005 ir 2008 m. archeologinių tyrimų metu aptikti 9 degintiniai ir 5 griautiniai žmonių kapai; -; 2015 m.); kultūrinis sluoksnis (kapinyno teritorijoje išskiriami du senovės gyvenvietės kultūriniai horizontai, kurių viršutinis, sietinas su piliakalniu ir	Šereitlaukio k., Vilkyškių sen., Pagėgių sav. VIII-VII t-metis pr. Kr., V-VII ir X-XIII a. KVR objektas: 24762.00 kv. m

							datuojamas X-XIII a. susideda iš tamsesnės smėlingos iki 30 cm storio žemės sluoksnio su ūkinėmis duobėmis, laužavietėmis, molio tinku, geležies šlaku ir archeologiniais radiniais, bei apatinis, ankstyvasis, priskiriamas mezolito laikotarpiui susidedantis iš smėlingos su negausiais degėsiukais žemės su titnaginiais dirbiniais; kultūrinis sluoksnis apardytas įvairių žemės judinimo darbų metu; 2005 ir 2008 m. gyvenvietėje ir artimiausioje aplinkoje ištirtas bendras 210 kv. m dydžio plotas; - ; 2015 m.); • 4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės – Rambyno regioninio parko teritorija;	
38684*		Šereitlaukio, Šereiklaukio piliakalnis su gyvenviete	Nacionalinis	74 879	6,7d; 29d	Paminklas	• 1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - reljefas (Nemuno u. kair. kranto aukštutinės terasos kyšulys, kuriame įrengtas piliakalnis, iš R pusės supamas Nemuno u. slėnio, iš P ir V – gilių šaltiniuotų griovų, iš Š pusės toliau besitęsiančios aukštumos dalies kurioje įrengta senovės gyvenvietė; teritorija apardyta ilgalaikių arimų, iškasinėta apkasais ir duobėmis, įvairių kitų žemės judinimo darbų metu, 2005 ir 2008 m. teritorijoje ir artimiausioje aplinkoje ištirtas bendras 210 kv. m dydžio plotas, šiuo metu teritorija sutvarkyta, iškirsti menkaverčiai medžiai ir krūmai, įrengti takai ir laiptai); • 4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės – Rambyno regioninio parko teritorija; • 5. faktai apie svarbius įvykius, kurie susiję su objektu – piliakalnyje stovėjo skalvių pilis Šereika, pavadinta 1276 m. minimo jos pilininko, netrukus po to žuvusio kovoje su Ordinu, vardu);	Šereitlaukio k., Vilkyškių sen., Pagėgių sav.KVR objektas: 21000.00 kv. m Vizualinė apsaugos zona: 756000.00 kv. m
Žemaitkiemio girininkija								
24318		Juknaičių k. pirmosios evangelikų liuteronų		717	97	Valstybės saugomas		Juknaičių k., Juknaičių sen., Šilutės r. sav. KVR objektas: 3100.00 kv. m

		senosios kapinės						
24456*		Šilininkų k. antrosios evangelikų liuteronų senosios kapinės		95	2	Valstybės saugomas		Juknaičių sen., Šilutės r. sav. KVR objektas: 3300.00 kv. m Fizinės apsaugos zona patenka į VRM
24457*		Šilininkų k. trečiosios evangelikų liuteronų senosios kapinės		86	53,54, 66	Valstybės saugomas		KVR objektas: 1500.00 kv. Fizinės apsaugos zona patenka į VRM
33144		Juknaičių gyvenvietė-parkas		717	99d, *101-104*	Registrinis	• 1.3.1. planavimo sprendiniai - planinė struktūra; radialinis žiedinis gatvių tinklas, takų tinklas; tūrinė-erdvinė struktūra su išryškintu centru gyvenvietės P dalyje, sudarytu iš visuomeninės paskirties statinių, parku ir kapinėmis Š dalyje bei gyvenamosios zonos užstatymu likusioje dalyje, apimančioje gyvenvietės teritorijos centrinę, R ir V; gyvenvietės užstatymo tankumas; gatvių trasos: Juknaičių - Blauzdžių k. senųjų gatvių - Akmenų, Beržų, Alkos, Geležinkelio, naujai XX a. II p. suprojektuotų gatvių - Vengrų, Šiloko, Kaštonų, Žirgo, Jakštelių, Alyvų, Rūtų, A. ir R. Kiškių, Miško, Ramybės - trasos; XIX a. II p. - XX a. pr. užstatymo; teritorijos P dalyje, susiformavusiame gyvenvietės centre, - dominuojančio XX a. II p. užstatymo daugiabučiais gyvenamaisias namais pobūdis; likusioje gyvenvietės dalyje - sodybinio perimetrinio užstatymo 1-2 aukštų pastatais; Vengrų, Šiloko, Beržų, A. ir R. Kiškių gatvių perspektyvos; siluetas, kurį kartu su želdiniais formuoja sodybinio tipo gyvenamieji namai, stambesni visuomeninių pastatų ir daugiabučių gyvenamųjų namų tūriai bei vertikalus akcentas - vandentiekio bokštas; • 1.3.3. įvairios išraiškos formos - dekoratyvinė skulptūra „Polėkis“ (33190, K1366) (skulpt. Gediminas Karalius (g. 1942 m.), granitas, bronza; būklė gera;; dekoratyvinė skulptūra	Juknaičių k., Juknaičių sen., Šilutės r. sav. KVR objektas: 806181.00 kv. m

							„Visata“ (33191, K1367) (skulpt. Stanislovas Kuzma (g. 1947 m.), bronza; būklė gera); dekoratyvinės skulptūros „Žirgas su sakalu“, „Jaunystė“, „Motinystė“, „Žilvinas ir Eglė“ (skulpt. Stanislovas Kuzma, medis; būklė patenkinama;); dekoratyvinė skulptūra „Liepsna“ (skulpt. Stanislovas Kuzma, metalas; būklė patenkinama;); • 1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - lygus reljefas (Pajūrio lyguma;); • 1.3.5. takai, keliai ar jų dalys, dangos - Akmenų g. tašytų lauko akmenų grindinys (būklė gera.); Geležinkelio g. skaldytų lauko akmenų grindinys (gatvės atkarpa prie geležinkelio stoties; būklė patenkinama; 2009 m.); tako, vedančio į kapines teritorijos Š dalyje skaldytų lauko akmenų grindinys (būklė patenkinama; 2009 m.); • 1.3.6. želdynai ir želdiniai - gyvenvietės apželdinimas medžių masyvais, grupėmis, juostomis, dekoratyviniais krūmais, gėlynais, vejomis; vyraujančios medžių rūšys: liepa didžialapė, liepa mažalapė, klevas paprastasis, ąžuolas paprastasis, lazdynas paprastasis, eglė paprastoji, pušis paprastoji, alyva paprastoji; svetimžemiai medžiai: klevas ginalinis, pušis kalninė, puskiparisis Lausono, kadagys - paprastasis, kazokinis, virgininis, sedula - baltoji, raudonoji, uosis žaliasis, pupmedis alpinis, sausmedis - alpinis, totorinis, sidabrakrūmis paprastasis, šermukšnis švedinis, lanksva - smailialapė, japoninė, stačiašakė (-; būklė gera, patenkinama; 2009 m.); parkas gyvenvietės Š dalyje; parko masyvuose, grupėse, juostose vyrauja: eglė paprastoji, pušis paprastoji, šermukšnis paprastasis, gluosnis žilvitis, juodalksnis, ieva paprastoji, lazdynas paprastasis, erškėtis - paprastasis, raukšlėtasis, beržas karpotasis, sausmedis totorinis; parko centrinės dalies apsodinimo teminėmis želdynų grupėmis, vad. „Naujagimių“ ir „Abiturientų“ giraitėmis, pobūdis (būklė gera; 2009 m.); Akmenų, Beržų, Alkos gatvių perimetrinis apželdinimas beržais (-; būklė gera; 2009 m.); • 1.3.7. upės, natūralūs vandens telkiniai ir hidrotechniniai įrenginiai - 2 parko tvenkiniai teritorijos Š dalyje (-; būklė gera, patenkinama; 2009 m.); • 4. Artimiausios supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio autentiškumas - kraštovaizdis į ŠV su Juknaičių k. evangelikų	

							liuteronų senosiomis pirmosiomis, antrosiomis, trečiosiomis ir ketvirtosiomis kapinėmis (24318, L650; 24319, L651; 24320, L652; 24321, L653) bei kalnu, vad. Alkos kalnu (3371, M149); • 5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius, kurie susiję su vietovėmis - Juknaičių kaimo vardas pirmą kartą paminėtas 1540 m. duoklių sąrašuose. 1874 m. nutiesus geležinkelį, pastatyta stotis. XX a. pr. Juknaičiuose buvo keliolika sodybų greta geležinkelio ir daug nedidelių viensedžių aplink. Didelės sodybos, esančios arčiau Šilutės-Pagėgių plento, priklausė Blauzdžių kaimui. 1941 m. šioje teritorijoje kartu su Blauzdžių gyventojais buvo 571 gyventojai. Antrojo pasaulinio karo metu Juknaičiai sumenko. 1963 m. sujungus du atsilikusius kolūkius, susikūrė Juknaičių tarybinis ūkis. Nuo 1964 m. ūkiui pradėjo vadovauti Zigmantas Dokšas, kuris pagrįstai laikomas dabartinių Juknaičių sukūrimo iniciatoriumi. 1974 m. Kauno žemės ūkio statybos projektavimo institutas parengė Juknaičių gyvenvietės išplanavimo projektą. Gyvenvietės tvarkymui buvo parengti komleksiniai tvarkymo, apželdinimo projektai, kuriuos ūkio brigados bei gyventojai talkų metu įgyvendino. 1897 m. Juknaičiuose gimęs mokytojas, M. Lietuvos lietuvių visuomenės veikėjas, Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas (1932 m. vasario - birželio mėn.) Eduardas Simaitis, 1942 m. nacių nužudytas Zaksenhauzeno koncentracijos stovykloje.	

Pastabos: * - objektas yra valstybinio parko teritorijoje;

- kursyviniu šriftu pažymėtos objektų dalys yra ne valstybinės reikšmės miškų žemėje

4 lentelė

Kiti pažintiniu požiūriu vertingi objektai valstybinės reikšmės miškuose ir šalia jų pagal girininkijas

Eil. Nr.	Girininkija	Kiti objektai	Gamtiniai objektai	Iš viso
1	Pėžaičių	1	1	2
2	Kintų	1	1	2
3	Švėkšnos	4	3	7
4	Stemplių	0	0	0
5	Norkaičių	0	1	1
6	Šiaudėnų	0	0	0
7	Šilutės	1	0	1
8	Vainuto	0	0	0
9	Pagėgių	0	1	1
10	Rambyno	6	7	13
11	Žemaitkiemio	3	0	3
	Iš viso:	**16**	**14**	**30**

5 lentelė

Kiti krašto pažintiniu požiūriu įdomūs objektai

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Kvartalai	Sklypai	Pastabos
Pėžaičių girininkija				
1	Paminklas Lietuvos partizanams	271	1	
2	Skomantų pušis	110	19	
Kintų girininkija				
1*	Jociškių dvarvietė	276	22	
2	*Didžioji tuja*	*26*	*3*	*Šilutės r. sav. Kintų sen., Kintų mstl.*
Švėkšnos girininkija				
1	Koplytėlė žuvusiems partizanams atminti	4	24	
2	Partizanų žeminės vieta	48	17	Žeminė atstatyta
3	Paminklas partizanui J. Gailiui	52	23	
4	Paminklas partizanams Z. ir J. Rimkutėms bei D. Venskui	53	10	

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Kvartalai	Sklypai	Pastabos
5	Kanadinės cūgos kertinėje miško buveinėje	12	21	
6	Raudonųjų ąžuolų ir kanadinių cūgų senmedžių medynas	19	2	
7	Raudonųjų ąžuolų ir kanadinių cūgų senmedžių grupė	19	9	
Norkaičių girininkija				
1	Bukynas	67	2	P iškirsta ir likę Bu
Šilutės girininkija				
1	Žalgirių k. kapinės	116	7	
Pagėgių girininkija				
1	Labai stambus bukas	162	12	
Rambyno girininkija				
1*	Pempynės kaimo kapinaitės	14	14,17	
2*	Kaimo kapinaitės	19	32	
3*	Keleriškių kaimo kapinaitės	19	58	
4*	Šereitlaukio dvaro kapinės	43	10	
5*	Dalnitzos kaimo kapinaitės	58	13	
6*	Kaimo kapinaitės Vilkyškių miške	82	24	
7*	Paprastasis bukas raudonlapė forma	42	11	2 bukai abipus kvartalinės 42-11 ir 43-4
8*	Paprastasis bukas raudonlapė forma	43	4	
9*	Paprastasis bukas raudonlapė forma	43	12	Prie Koplyčkalnio
10*	Raudonųjų ąžuolų alėja prie Stoškynės	26, 27	3; 1	
11*	Raudonųjų ąžuolų alėja	54	13,14	
12*	Ąžuolų alėja	60	16,17	
13*	Beržų alėja	64, 65, 71	18; 19; 2	
Žemaitkiemio girininkija				
1*	Paleičių k. evangelikų III kapinės	70	11	
2	Memorialas II pasaulinio karo aukoms	99	16	
3	Kapinaitės	135	6	

Pastaba: * - objektas yra valstybinio parko teritorijoje

3. ESAMO REKREACINIO POTENCIALO ANALIZĖ

3.1 Kraštovaizdžio rekreacinis potencialas

Svarbiausi gamtiniai kraštovaizdžio komponentai, nuo kurių priklauso vietos rekreacinės galimybės, kraštovaizdžio grožis ir patrauklumas, yra vandenys ir miškai. Labai svarbus kraštovaizdžio komponentas yra išraiškingas, kalvotas reljefas – vienas svarbiausių komponentų, lemiančių kraštovaizdžio vaizdingumą. Reljefas kaip būtina rekreacinės veiklos sąlyga populiariausioms rekreacinės veiklos formoms nėra būtinas, bet teikia tam tikrų privalumų.

Gamtinį rekreacinį potencialą sudaro lankytini gamtos objektai bei vietų, tinkamų populiariausioms poilsio formoms – poilsiui prie vandens maudantis ir kaitinantis saulėje, kiekis ir jų kokybė, tinkamumas.

Kraštovaizdžio rekreacinį potencialą sudaro vietovės kraštovaizdžio, jo gamtinių ir kultūrinių komponentų bei objektų patrauklumas, tinkamumas rekreacinei veiklai, skatinantis lankytojus atvykti į gamtą, pamatyti regiono įžymybes, pailsėti, papramogauti, turistinėms kelionėms.

Miškai. Šilutės miškų urėdijos miškai didžiąja dalimi susitelkę šiaurės vakarinėje urėdijos teritorijos dalyje kitur jie yra išsimėtę palyginti nedideliais miškų masyvais. Didžiausi miškų masyvai yra Norkaičių – Begėdžių ir Begėdžių – Radviečio miškai. Rekreaciniu požiūriu bene svarbiausi miškai yra Kintų miškas prie Kuršių marių bei Rambyno regioniniame parke Šereitlaukio ir Bitėnų miškas. Nemaža miškų teritorijos dalis Nemuno deltos regione yra pelkės arba pelkiniai miškai.

Rekreaciniu požiūriu miškai buvo vertinti pagal metodiką, panaudotą valstybinių parkų planavimo schemose ir labiausiai pasiteisinusią panašaus pobūdžio miškotvarkos darbuose. Pagrindinis dėmesys šioje metodikoje buvo skirtas nustatyti miškų patogumą poilsiavimui. Kadangi miškų patogumą lankymui ir stovyklavimui apsprendžia medynų rūšinė sudėtis ir drėgmės režimas, tai remiantis atitinkamais kriterijais – augavietės tipu, būdinga miško bendrija, amžiaus klase ir bonitetu – išskirti rekreaciniai tipai, atitinkantys geras (A, B tipai), vidutines (C, D tipai), blogas (E, F) sąlygas:

Geros sąlygos:

sausi brandūs ir pribręstantys pušynai A_1

sausi pusamžiai pušynai A_2

sausi pušynai su gausia eglių priemaiša A_3

labai sausi brandūs pušynai	B_1
labai sausi pusamžiai pušynai	B_2
per sausi pušynai	B_3
Vidutinės sąlygos:	
sausi maumedynai, beržynai ir eglynai	C_1
sausi mišrūs ir lapuočių medynai	C_2
drėgnoki pušynai	C_3
pušų jaunuolynai	D_1
eglių, maumedžių ir lapuočių jaunuolynai	D_2
miško kultūros	D_3
Blogos sąlygos:	
drėgnoki mišrūs ir lapuočių miškai	E
drėgni ir pelkiniai miškai	F
drėgnos ir pelkinės pievos	H

Papildomai atsižvelgta į miškų vaizdingumą ir verslinės rekreacijos formų (grybavimo, uogavimo ir kt.) galimybes juose.

Paskaičiavus pagal šią metodiką, gauti duomenys valstybinės reikšmės miškams yra pateikti 3 lentelėje.

Visumoje valstybinės reikšmės miškuose valdomuose VĮ Šilutės miškų urėdijos **geros ir vidutinės** poilsiavimo sąlygos užima daugiau nei trečdalį miško žemės, kas sudaro apie **11.838 ha (37 %).** Likusioje miško žemės teritorijoje poilsiavimui sąlygos yra **blogos** - apie **19.830 ha (63 %)** miško žemės ploto.

Kaip matome iš 6 lentelės geriausios sąlygos poilsiavimui miškuose yra **Rambyno** ir **Norkaičių girininkijose**, kur atitinkamai **70% ir 69 %** miško žemės užima miškai su geromis ir vidutinėmis sąlygomis poilsiauti. Be abejo, Rambyno girininkijos miškų rekreacinę vertę dar pakelia gretimai esanti Nemuno upė.

Mažiausiai tinkami poilsiavimui miškai yra Vainuto, Stemplių ir Šiaudėnų girininkijose, kur blogos sąlygos poilsiavimui atitinkamai užima 91 %, 90% ir 86 % miško žemės ploto.

6 lentelė

Miškų rekreacinio potencialo įvertinimas

Eil. Nr.	Girininkija	Miško žemės plotas							
		Geros sąlygos		Vidutinės sąlygos		Blogos sąlygos		Viso	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	Pėžaičių	397,4	23,1	689,7	40,0	635,2	36,9	1722,3	100
2	Kintų	158,0	5,6	310,5	11,1	2339,3	83,3	2807,8	100
3	Švėkšnos	769,7	30,7	774,9	30,9	964,9	38,4	2509,5	100
4	Stemplių	33,5	1,2	238,8	8,5	2530,3	90,3	2802,6	100
5	Norkaičių	873,0	34,6	873,2	34,6	775,2	30,7	2521,4	100
6	Šiaudėnų	46,2	1,6	357,3	12,1	2540,1	86,3	2943,6	100
7	Šilutės	1024,8	28,3	791,8	21,8	1810,5	49,9	3627,1	100
8	Vainuto	5,2	0,1	308,2	8,8	3171,3	91,1	3484,7	100
9	Pagėgių	661,5	23,8	830,1	29,9	1283,4	46,3	2775,0	100
10	Rambyno	874,5	37,7	758,4	32,7	686,3	29,6	2319,2	100
11	Žemaitkiemio	441,9	10,6	619,3	14,9	3093,9	74,5	4155,1	100
	Iš viso:	**5285,7**	**16,7**	**6552,2**	**20,7**	**19830,4**	**62,6**	**31668,3**	**100**

Iš diagramos ir lentelės matome, kad Kintų girininkijoje vyrauja taip pat blogos sąlygos poilsiavimui miškuose, tačiau Kuršių marių, kaip turistų traukos objekto, artumas sąlygoja būtinybę kiek galima labiau išnaudoti pamario miškus žmonių poilsiui. Todėl aktualu kuo geriau panaudoti žmonių poilsiui tinkamus miškų plotus.

Miškų rekreacinio potencialo įvertinimas valstybiniuose parkuose VĮ Šilutės miškų urėdijos teritorijoje esančiuose urėdijos valstybinės reikšmės miškuose pateiktas 7 lentelėje. Iš lentelės matome, jog Rambyno RP teritorijoje miškai žymiai tinkamesni rekreacijai nei Nemuno deltos RP. Nemuno deltos RP miškuose blogų sąlygų rekreacijai miškai užima didžiąją dalį miškų ploto (apie 86 %), o Rambyno RP – mažiau nei trečdalį.

Vyraujančios rekreacijos rūšys miškų urėdijos miškuose yra medžioklė, grybavimas bei uogavimas, pažintinis turizmas.

VĮ Šilutės miškų urėdijos ***valstybinės reikšmės miškuose*** yra išskirta **726 *ha*** rekreacinės paskirties miškų (pagal 8 lentelę). Miškų urėdijos teritorijoje ***visų miškų valdytojų*** rekreacinės paskirties miškų iš viso yra ***1.062 ha.***

Valstybinės reikšmės miškuose valdomuose miškų urėdijos rekreacinės paskirties miškų yra Žemaitkiemio (455 ha), Šilutės (150 ha), Rambyno (84 ha) ir Pagėgių (37 ha) girininkijose.

Daugiausiai yra rekreacinių miško sklypų – 487 ha (iš jų Žemaitkiemio g-joje 420 ha, Šilutės g-joje 57 ha), bei miško parkų – 226 ha (iš jų Šilutės g-joje 81 ha, Rambyno g-joje 74 ha). Miestų miškai užima 13 ha plotą Šilutės girininkijoje. Visai nėra rekreacinės paskirties miškų kitose 6 girininkijose.

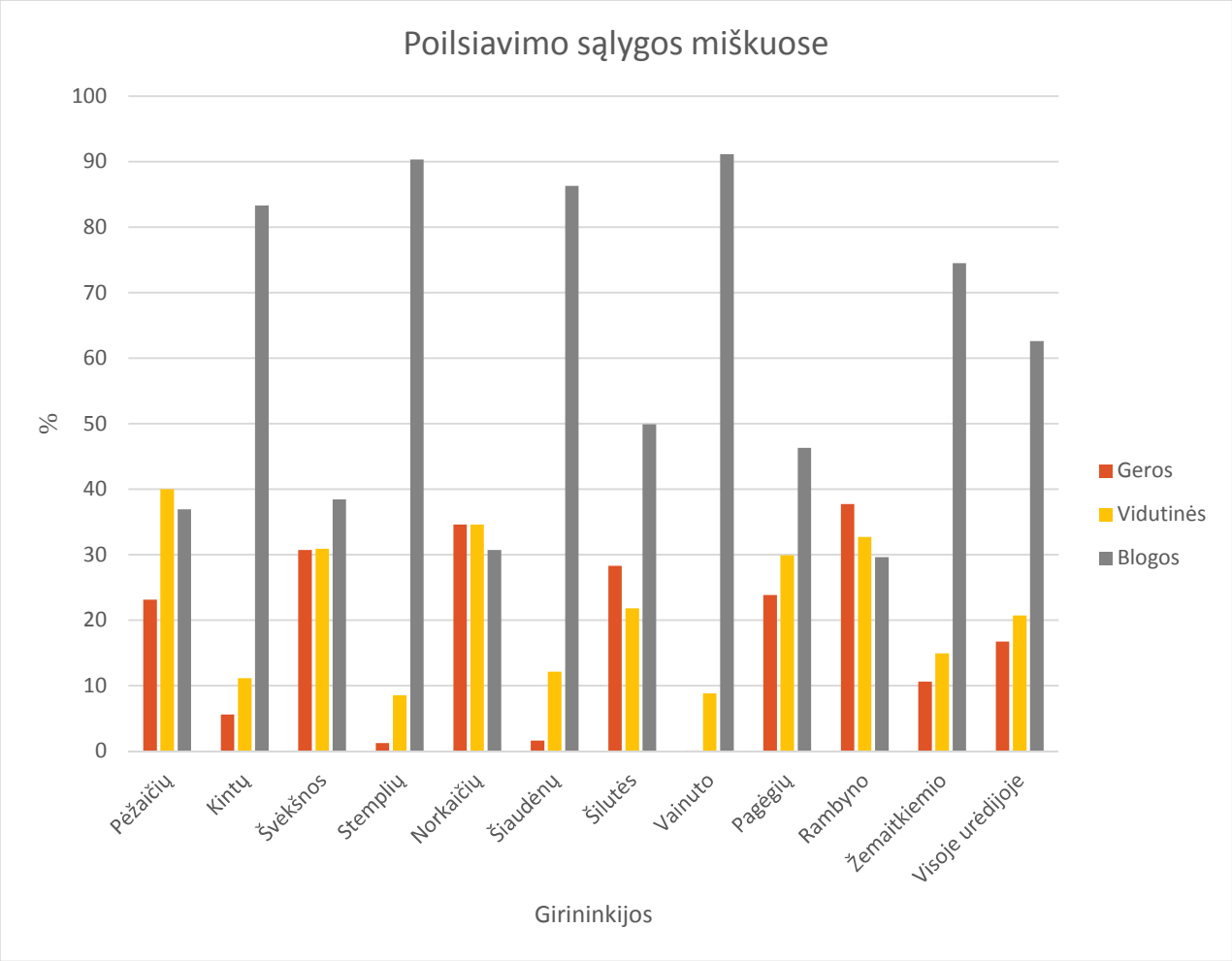

10 pav. Miškų rekreacinis potencialas VĮ Šilutės miškų urėdijoje

7 lentelė

Miškų rekreacinio potencialo įvertinimas valstybiniuose parkuose

VĮ Šilutės miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose

Valstybinis parkas	Girininkija	Miško žemės plotas							
		Geros sąlygos		Vidutinės sąlygos		Blogos sąlygos		Viso	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Nemuno deltos RP	Kintų	14,9	1,6	68,8	7,6	824,1	90,8	907,8	100
	Šilutės	0,2	0,0	0	0,0	1287,3	100,0	1287,5	100
	Žemaitkiemio	198,0	7,6	369,7	14,2	2031	78,2	2598,7	100
Iš viso Nemuno deltos RP		**213,1**	**4,4**	**438,5**	**9,1**	**4142,4**	**86,5**	**4794,0**	**100**

Rambyno RP	Rambyno	873,7	38,3	756,3	33,1	654,1	28,6	2284,1	100
Iš viso Rambyno RP		**873,7**	**38,3**	**756,3**	**33,1**	**654,1**	**28,6**	**2284,1**	**100**

8 lentelė

Rekreacinės paskirties miškai

Girininkija	Miško grupių ir pogrupių pavadinimai	Miškų plotas, ha	Kvartalai (sklypai) priskirti miškų pogrupiui
Pagėgių	Miško parkai	37,1	162,163
Šilutės (150,4 ha)	Miško parkai	80,7	94-96
	Rekreaciniai miško sklypai	56,7	531(4-7),550(8-22),552(7-34,69)
	Miestų miškai	13,0	93
Rambyno (84,1 ha)	Miško parkai	73,8	6(1-10),7,20,35,82(22,25),83(70-81),872(1-6,9-13,21,22,24,25)
	Rekreaciniai miško sklypai	10,3	876(38-44,46,47)
Žemaitkiemio (454,6 ha)	Miško parkai	34,2	92(54-56),95
	Rekreaciniai miško sklypai	420,4	30,31(1-6,8-15),32(2-35),33-38,91(27,29-33,45-54), 92(16-53),93,735
Iš viso miškų urėdijoje		**726,2**	
tame tarpe	*Miško parkai*	*225,8*	
	Rekreaciniai miško sklypai	*487,4*	
	Miestų miškai	*13,0*	

Pastaba: Į bendrą plotą neįskaityti technologinės paskirties (kvartalinių, kelių, griovių ir kt.) objektų plotai

9 lentelė

Rekreacinės paskirties miškai
valstybiniuose parkuose

Valstybinio parko pavadinimas	Girininkija	Miško grupių ir pogrupių pavadinimai	Miškų plotas, ha	Kvartalai (sklypai) priskirti miškų pogrupiui
Rambyno RP	Rambyno	Miško parkai	73,8	6(1-10),7,20,35, 82(22,25),83(70-81),872(1-6,9-13,21,22,24,25)
		Rekreaciniai miško sklypai	10,3	876(38-44,46,47)
	Iš viso		**84,1**	
Nemuno deltos RP	Žemaitkiemio	Miško parkai	34,2	92(54-56),95
		Rekreaciniai miško sklypai	126,9	91(27,29-33,45-54),92(16-53),93
	Iš viso		**161,1**	
Iš viso miškų urėdijoje			**245,2**	
Tame tarpe		*Miško parkai*	*108,0*	

Valstybinio parko pavadinimas	Girininkija	Miško grupių ir pogrupių pavadinimai	Miškų plotas, ha	Kvartalai (sklypai) priskirti miškų pogrupiui
Rambyno RP	Rambyno	Miško parkai	73,8	6(1-10),7,20,35, 82(22,25),83(70-81),872(1-6,9-13,21,22,24,25)
		Rekreaciniai miško sklypai	10,3	876(38-44,46,47)
	Iš viso		**84,1**	
		Rekreaciniai miško sklypai	*137,2*	

Pastaba: Į bendrą plotą neįskaityti technologinės paskirties (kvartalinių, kelių, griovių ir kt.) objektų plotai

Miškų urėdijos valdomi rekreacinės paskirties valstybinės reikšmės miškai yra abiejuose **regioniniuose parkuose** – iš viso **245 ha** (9 lentelė). Šios kategorijos miškų *Rambyno regioniniame parke* (Rambyno girininkija) yra *84 ha*, iš kurių miško parkai užima 74 ha, o rekreaciniai miško sklypai – 10 ha. *Nemuno deltos regioniniame parke* Šilininkų rekreacinėje zonoje (Žemaitkiemio girininkija) iš *161 ha* šios kategorijos miškų miško parkai užima 34 ha, rekreaciniai miško sklypai – 127 ha.

3.2 Turistinės trasos ir maršrutai

Miškų urėdijos teritorijoje turistinė infrastruktūra išvystyta netolygiai, intensyvus turistų judėjimas vyksta tik pagrindiniais keliais. Duomenys apie turistines trasas ir maršrutus urėdijos teritorijoje yra pateikiami 1 priede, o grafiškai dalis duomenų yra pavaizduota VĮ Šilutės m. u. valstybinės reikšmės miškų rekreacinio planavimo schemoje M 1:50 000**.**

Šilutės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane pateikiamos Nacionalinės autoturizmo trasų sistemos trasos „Nemuno kelias“ ir „Kuršių kelias“:

- „Nemuno kelio“ atkarpa Rusnė – Šilutė – Usėnai (su atšaka Šilutė – Žemaičių Naumiestis).
- „Kuršių kelio“ atkarpa Ventės ragas – Kintai – Saugos – Vilkyčiai (su atšakomis Žemaitkiemis – Šilutė – Žemaičių Naumiestis ir Saugos – Švėkšna).

Šiame plane pateikiamos Nacionalinių dviračių trasų atkarpos Ventės ragas – Kintai – Svencelė, Povilai – Šilutė, Šilutė – Rusnė, Šilutė – Juknaičiai – Katyčiai – Natkiškiai, Šilutė – Gardamas – Švėkšna – Gedminaičiai, Gardamas – Šyliai – Teneniai. Be šių taip pat pateikiamos vietinės dviračių trasos Karceviškiai – Paleičiai – Užliekniai, Paleičiai – Rusnė – Rusnė (Švyturys) ir kitos Nemuno deltoje.

Vandens turizmo trasos pateiktos Nemuno upe bei Nemuno deltos atšakomis Skirvyte, Vytine, Vorusne, Pakalne bei Atmata, o taip pat iš Krokų Lankos ežero. Taip pat pateikiamos trasos

Kuršių mariose prie Nemuno deltos, Minijos bei Šyšos upėmis.

Pagėgių savivaldybės bendrajame plane nurodomi Pagėgių savivaldybėje svarbiausi turistų judėjimo keliai:

- bendrieji tranzitiniai turistų judėjimo keliai, einantys Klaipėda – Šilutė – Pagėgiai – Panemunė – Sovetskas ir Šiauliai – Tauragė – Panemunė – Sovetskas;

- Pajūrio parkų žiedas;

- Tarptautinis Nemuno vandens kelias.

Pagėgių savivaldybė patenka į LR teritorijos Bendrajame plane rekomenduojamą nacionalinį maršrutą „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“, kuris eina panemuniais Kaunas – Klaipėda keliu.

Savivaldybės bendrajame plane taip pat pateikiami kiti turistų judėjimo keliai Jūros bei Gėgės upėmis, nacionalinio dviračių trasų tinklo „Nemuno dviračių kelio“ atkarpos, dviračių turizmo trasos „Velo hanseatica“ atkarpos, regioninės dviračių turizmo trasos „Karšuvos dviračių žiedas“ atkarpos, o taip pat galimos dviračių turizmo trasų vietinės jungtys, vietinio turizmo, susisiekimo trasos.

Nemuno deltos bei Rambyno regioninių parkų tvarkymo planuose pateikiami turistiniai maršrutai bei takai šių parkų teritorijose.

3.3 Miškų urėdijos rekreacinės veiklos analizė

Praėjusio vykmečio VĮ Šilutės miškų urėdijos miškotvarkos projekte nurodoma, kad 2004 metų miškų inventorizacijos duomenimis miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose buvo 2 stovyklavietės, 25 poilsiavietės, 7 apžvalgos aikštelės (regyklos), 1 transporto stovėjimo aikštelė, 4 pažintiniai takai, 1 paplūdimys (iš viso). Daugiausiai rekreacinių objektų buvo Rambyno (12 vnt.), Kintų (9 vnt.) bei Šilutės (5vnt.) girininkijose. Iš pateiktų duomenų nėra aišku kurie iš šių objektų priklausė miškų urėdijai, o kurie regioniniams parkams. Vien 2004 metais miško rekreacinių objektų priežiūrai ir tvarkymui buvo skirta 63,2 tūkst. litų. 2007 metais buvo planuojama šiems tikslams skirti 70 tūkst. litų (1,5 % minėtos miško vertės).

Vienas iš didžiausių rekreacinių objektų įrengtų praėjusiame vykmetyje buvo *„Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos takas“* besidriekiantis išilgai Kuršių marių Kintų girininkijos 265 kvartale (įrengtas 2007 m.). Takas įrengtas pagal Prof. E. Riepšo ir L. Kupstaitienės projektą. Darbus atliko UAB „Stamela“. Šiuo metu ruošiamasi šio tako atnaujinimui.

Vykdant edukacinę – pažintinę veiklą miške VĮ Šilutės miškų urėdija bendradarbiauja su švietimo įstaigomis – girininkijų darbuotojai palaiko ryšius su jų teritorijose esančiomis mokyklomis.

Miškų urėdija bendradarbiauja su Rambyno ir Nemuno deltos regioniniais parkais įrengiant bei prižiūrint rekreacinius objektus šių parkų teritorijose. Vyksta glaudus bendradarbiavimas pagal žodinius susitarimus Kintų girininkijos su Kintų bendruomene, Norkaičių girininkijos su Saugų seniūnija, Švėkšnos girininkijos su Švėkšnos seniūnija bei Šilutės girininkijos su Šilutės seniūnija.

Smulkesnius rekreacinius objektus įrenginėja urėdijos specialistai, stambesnius objektus – rangovai pagal rangos sutartis.

Rekreacinių darbų finansavimas

Generalinio miškų urėdo 2006 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 1B-31 „Dėl rekreacijos intensyvumo lygmenų nustatymo“ VĮ Šilutės miškų urėdijos miškai buvo priskirti II-o rekreacijos intensyvumo lygmeniui. Nustatyta, kad 2007 ir 2008 metais šio lygmens urėdijose lėšos rekreacinių objektų valstybiniuose miškuose įrengimui ir tvarkymui turi sudaryti nuo 1,5 iki 2,5 procentų miškų urėdijai patvirtintos metinės pagrindinių ir tarpinių kirtimų normos vertės, apskaičiuotos nenukirsto miško kainomis.

Lėšos rekreacinių objektų valstybiniuose miškuose įrengimui ir tvarkymui šiuo metu skiriamos vadovaujantis generalinio miškų urėdo 2013m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 1B-22. Pagal šį įsakymą VĮ Šilutės miškų urėdija būdama priskirta II – jam rekreacijos intensyvumo lygmeniui turi skirti nuo 1,0 iki 2,0 procentų miškų urėdijai patvirtintos metinės pagrindinių ir tarpinių kirtimų normos vertės, apskaičiuotos nenukirsto miško kainomis.

VĮ Šilutės miškų urėdijos išlaidos rekreacinėms reikmėms pateikiamos sekančioje lentelėje:

Metai	Išlaidos tūkst. Lt	Pastabos
2012	76,2	
2013	86,5	
2014	81,9	
2015	28,0	Planuojama (Išlaidos eurais)

ES paramos fondų pinigai rekreacinėms reikmėms VĮ Šilutės miškų urėdijoje nebuvo panaudoti – tai planuojama daryti ateityje

3.4 Rekreacijos objektai miškų urėdijos teritorijoje

Miškų urėdijos teritorijos esamą rekreacijos teritorinę sistemą sudaro įžymios lankytinos vietos ir objektai miške ir šalia jo, turistiniai keliai, takai bei trasos, poilsio vietos, sujungtos tarpusavyje turistiniais

lankymo maršrutais, o taip pat su aplinkine apgyvendinimo ir autokelių sistema.

Esami rekreacijos objektai ir informacinės priemonės girininkijų valstybinės reikšmės miškuose pateikta 12 lentelėje. 10 lentelėje pateikiamas urėdijai priklausančių rekreacinių objektų sąvadas, o duomenys apie rekreacijos objektus ir informacines priemones pateikti 2 priede. Iš 10 ir 12 lentelių matome, kad **miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra 28 rekreaciniai objektai**.

Be to dar 1 rekreacinės infrastruktūros objektas priklausantis miškų urėdijai yra ne valstybinės reikšmės miškų žemėje – tai 1 informacinis stendas su miškų urėdijos schema Rambyno girininkijoje prie administracinio pastato.

1000 ha valstybinės reikšmės miško žemės tenka apie 0,9 rekreacinės infrastruktūros objektų.

Daugiausiai rekreacinių objektų yra Kintų girininkijos valstybinės reikšmės miškuose prie Kuršių marių – Kintų miške. Ten yra 8 atokvėpio vietos 3 pėsčiųjų takai ir 1 poilsiavietė. Švėkšnos ir Norkaičių girininkijose – po 3, o Šiaudėnų, Šilutės ir Stemplių girininkijose po 2 rekreacinius objektus. Likusiose girininkijose yra po 1 objektą.

10 lentelė

Esamų miško rekreacinių objektų sąvadas

Eil. Nr.	Girininkija	Informa-ciniai ženklai	Atokvėpio vietos	Poilsia-vietės	Stovyk-lavietės	Takai	Viso
1	Pėžaičių	-	1	-	-	-	1
2	Kintų	-	8	1	-	3	12
3	Švėkšnos	-	1	1	-	-	2
4	Stemplių	-	-	2	-	-	2
5	Norkaičių	2	-	-	1	-	3
6	Šiaudėnų	-	-	2	-	-	2
7	Šilutės	-	1	1	-	-	2
8	Vainuto	-	-	1	-	-	1
9	Pagėgių	-	-	1	-	-	1
10	Rambyno	1 (1)	-	-	-	-	1 (1)
11	Žemaitkiemio	-	-	1	-	-	1
	Iš viso:	**3 (1)**	**11**	**10**	**1**	**3**	**28 (1)**

Pastabos: (..) –miškų urėdijai priklausantys rekreaciniai objektai esantys ne valstybinės reikšmės miškų žemėje.

11 lentelė

VĮ Šilutės miškų urėdijai priklausantys rekreaciniai objektai valstybiniuose parkuose valstybinės reikšmės miškuose

Girininkija	Takai	Informa-ciniai ženklai	Viso	Valstybinis parkas
Kintų	1	-	1	Nemuno deltos
Šilutės	-	-	-	Nemuno deltos
Žemaitkiemio	-	-	-	Nemuno deltos
Rambyno	-	1	1	Rambyno
Iš viso:	**1**	**1**	**2**	

Visi rekreaciniai objektai tvarkingi, prižiūrėti, estetiškai patrauklūs, išdėstyti lankytojams patogiose vietose. Daug rekreacinių objektų yra lankoma ne tik vasarą, bet ir ištisus metus.

Į **valstybinių parkų teritoriją** patenka Kintų, Šilutės, Žemaitkiemio ir Rambyno girininkijų miškai. Iš 11 ir 12 lentelių bei 2 priedo matome kad, miškų urėdijos valdomuose valstybinės reikšmės miškuose yra miškų urėdijai priklausantis 1 rekreacinis takas Kintų girininkijoje bei 1 informacinis stendas Rambyno girininkijoje

12 lentelė

Esami rekreacijos objektai ir informacinės priemonės girininkijų valstybinės reikšmės miškuose

Eil. Nr.	Pavadinimas	Girininkija	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Pastabos
Informaciniai ženklai					
1	Rodyklė į girininkiją	Norkaičių	45	19	
2	Informacinis stendas	Norkaičių	56	10	Girininkijos schema. Rekonstruoti
3*	Informacinis stendas	Rambyno	2	20	
Atokvėpio vietos					
1	Atokvėpio vieta	Pėžaičių	235	11	
2	Atokvėpio vieta	Kintų	4	17	
3	Atokvėpio vieta	Kintų	17	5	
4	Atokvėpio vieta	Kintų	18	8	
5	Atokvėpio vieta	Kintų	20	15	

Eil. Nr.	Pavadinimas	Girininkija	Kv. Nr.	Skl. Nr.	Pastabos
6	Atokvėpio vieta	Kintų	22	37	
7	Atokvėpio vieta	Kintų	23	11	
8	Atokvėpio vieta	Kintų	25	22	Rekonstruoti
9	Atokvėpio vieta	Kintų	25	24	
10	Atokvėpio vieta	Švėkšnos	29	7	
11	Atokvėpio vieta „Prie Liudo“	Šilutės	92	34	Rekonstruoti
Poilsiavietės					
1	Kintų poilsiavietė	Kintų	22	35	
2	„Parubežio“ poilsiavietė	Švėkšnos	48	6	Rekonstruoti
3	Poilsiavietė	Stemplių	13	5	
4	Poilsiavietė	Stemplių	66	23	
5	Poilsiavietė	Šiaudėnų	28	36	Rekonstruoti
6	Poilsiavietė	Šiaudėnų	136	37	Rekonstruoti
7	Poilsiavietė „Bezdžionių pliažas“	Šilutės	94	6,7,9	Rekonstruoti
8	Poilsiavietė	Vainuto	63	5	
9	Poilsiavietė	Pagėgių	161	21	Rekonstruoti
10	Poilsiavietė	Žemaitkiemio	137	3	
Stovyklavietės					
1	„Ežerėlio“ stovyklavietė	Norkaičių	56	10,12,19, 20	Rekonstruoti
Takai					
1	Kintų rekreacinis takas prie Didžiosios tujos	Kintų	26	5,6,8,14	Rekonstruoti
2	Takas prie marių	Kintų	25, 26	1,5,9,11, 20,23,24; 16,18,	
3*	Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos takas	Kintų	265	1-3,12-14, 22,23,34, 35,52,53, 55,58,63	Rekonstruoti

Pastaba: * - objektas yra valstybinio parko teritorijoje

Pėžaičių girininkijoje yra tik viena atokvėpio vieta, įrengta 235 kvartale Ažpurvių miške prie kelio Agluonėnai – Pėžaičiai – Veiviržėnai. Čia įrengta informacinis stendas, 2 miško baldų komplektai, sūpynės, suolas, tualetas.

Kintų girininkijoje rekreacinė infrastruktūra miškuose prie Kuršių marių yra labiausiai išvystyta, čia sukoncentruota žymi dalis Šilutės miškų urėdijos rekreacinių objektų. Kuršių marių

kaimynystė ir Ventės ragas į Kintų girininkijos miškus pritraukia didelius lankytojų srautus. Dauguma rekreacinių objektų yra intensyviai lankomi. Girininkijos miškuose yra 8 atokvėpio vietos, 1 poilsiavietė ir 3 takai. Didžiausias rekreacinis objektas girininkijoje yra *„Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos takas“* besidriekiantis išilgai Kuršių marių girininkijos 265 kvartale. Takas įrengtas 2007 m. Pakrantės ruožas, kuriame įrengtas takas, priklauso Nemuno deltos regioniniam parkui, Ventės rago kraštovaizdžio draustiniui. Jis yra 125-725 metrų atstumu nuo Kintų-Ventės rago kelio, todėl lengvai pasiekiamas ne tik vietinių gyventojų, bet ir kitų Lietuvos bei užsienio turistų. Informacinių priemonių kompleksą sudaro pagrindiniai informaciniai stendai, stotelių informaciniai stendai, informacinės rodyklės ir nukreipiamosios rodyklės. Pagrindiniai informaciniai stendai pastatyti atokvėpio aikštelėse abiejuose tako galuose prie automobilių stovėjimo aikštelių. Juose pateikiama pažintinio rekreacinio tako schema, nurodoma kas taką įrengė, prižiūri ir nurodyti kontaktiniai telefonai papildomai informacijai gauti. Stotelių informaciniai stendai įrengti prie visų pažintinių objektų. Informacinės rodyklės pastatytos prie privažiavimo kelių, pažintinio tako atsišakojimo ir rodo į toliau nuo centrinio tako nutolusius pažintinius objektus, atokvėpio aikšteles, tualetą ir kitus objektus. Nukreipiančiosios rodyklės pastatytos pažintinio tako posūkiuose. Vidurinėje tako dalyje įrengti pažintiniai bokšteliai, iš kurių gerai matyti Kuršių marių akvatorija. Giedrą dieną, be vargo, galima lengvai atpažinti Kuršių nerijos aukštesnius kopagūbrius, ragus, įlankas, gyvenvietes. Matomo vaizdo aprašymas detaliau pateiktas šalia bokštelio esančiuose informaciniuose stenduose. Šalia arba po bokšteliais įrengtos trumpo atokvėpio stotelės su lauko baldais. Viename bokštelyje vienu metu gali gėrėtis vaizdu 5-8 žmonės, o kitame-10-15 žmonių. Take pastatytos kelios skulptūrų ekspozicijos, kas pagyvina monotoniškesnes tako vietas. Skulptūros atspindi vietos tematiką: gyventojus (pasitinkantis miškininkas), papročius, istoriją. Takas intensyviai lankomas, šiuo metu ruošiamasi kapitaliniam jo remontui.

11 pav. Automobilių stovėjimo aikštelė „Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos take“ Kintų g-jos 265 kv.

„Kintų rekreacinis takas prie Didžiosios tujos“ įrengtas girininkijos 26 kvartale. Tako ilgis apie 0,6 km. Įrengta 4 informacinės stotelės su informaciniais stendais informacinis stendas su

bendra tako schema. Takas supažindina su Kintų girininkija, Kintų mišku, raudonaisiais ąžuolais, gamtos paveldo objektu Didžiąja tuja. Taką prižiūri girininkija kartu su Kintų bendruomene. Didžioji tako dalis eina senų raudonųjų ąžuolų alėja. Takas prasideda nuo Kintų miestelio pagrindinės gatvės, lengvai randamas, intensyviai lankomas.

12 pav. Apžvalgos bokštelis „Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos take“ Kintų g-jos 265 kv

12 pav. Atokvėpio vieta Kintų g-jos 20 kv.

„Takas prie marių“ - rekreacinis takas įrengtas 25 ir 26 kvartaluose jungia Kintų miestelį su maudykla bei naujai įrengta atšaka su Kintų prieplauka. Dalyje tako asfalto danga, naujai įrengta tako dalis, pagal marias Kintų bendruomenės pastangomis, sutankintos skaldelės danga. Takas prižiūrimas bendrai Kintų girininkijos ir Kintų bendruomenės.

Be aukščiau išvardintų rekreacinių objektų šioje girininkijoje dar yra Kintų poilsiavietė bei 8 atokvėpio vietos.

14 pav. Atokvėpio vieta Pėžaičių g-jos 235 kv.

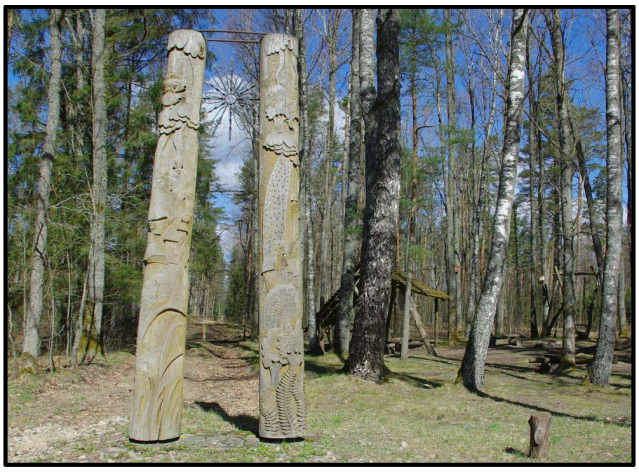

15 pav. „Parubežio“ poilsiavietėje Švėkšnos g-jos 48 kv.

16 pav. Poilsiavietėje Stemplių g-jos 66 kv.

17 pav. Miško baldų komplektas „Ežerėlio“ stovyklavietėje Norkaičių g-jos 56 kv.
(Foto Loretos Skirbutienės)

Švėkšnos girininkijoje yra atokvėpio vieta ir poilsiavietė. „Parubežio“ poilsiavietė įrengta 48 kvartale Parubežio miške prie buvusios ilgalaikės Lietuvos – Prūsijos sienos nustatytos pagal Melno taikos sutartį. Ši poilsiavietė įrengta prie gan judraus kelio Saugos –Švėkšna, patogioje vietoje. Lankoma. Poilsiavietėje be pavėsinės su miško baldais ir kitos rekreacinės įrangos yra pastatyti 2 dekoratyviniai stulpai simbolizuojantys 2 valstybių sieną. To paties Parubežio miške 29 kvartale įrengta atokvėpio vieta taip pat labai patogioje vietoje, lankoma. Yra 2 miško baldų komplektai, suolas.

Stemplių girininkijos miškuose yra įrengta 2 poilsiavietės. Viena iš jų yra įrengta Kelvėtų miške 13 kvartale, o kita Žąsyčių miške 66 kvartale. Abejose poilsiavietėse yra įrengtos pavėsinės su miško baldais, laužavietės, šiukšliadėžės, sūpynės, vietos automobiliams pastatyti. Žąsyčių miško poilsiavietė yra prie judraus kelio Švėkšna – Kvėdarna, labai intensyviai lankoma.

18 pav. Pavėsinė „Ežerėlio“ stovyklavietėje Norkaičių g-jos 56 kv.
(Foto Loretos Skirbutienės)

19 pav. Poilsiavietė Šiaudėnų g-jos 28 kv.

Norkaičių girininkijos rekreacinę – informacinę sistemą sudaro 3 objektai Joniškio miške: nukreipiančioji rodyklė į girininkiją (45 kvartale), informacinis stendas su girininkijos schema bei „Ežerėlio“ stovyklavietė 56 kvartale. Stovyklavietė įrengta buvusio karjero teritorijoje. Įranga išdėstyta aplink kastinį tvenkinį. Tai miškų urėdijos vienintelė ir intensyviai lankoma stovyklavietė. Joje yra 2 gan didelės pavėsinės, 5 miško baldų komplektai, 3 informaciniai stendai, 5 suolai, kelios metalinės šašlykinės, 4 šiukšliadėžės, laužavietė, sūpynės, lipynės, 2 turnikai, tualetas, medinis takas neįgaliesiems link vandens. Palapinės statomos prie elektros trasos. Įranga geroje būklėje, estetiškai patraukli. Tai labai intensyviai lankomas rekreacinis objektas. Stovyklavietę reikėtų rekonstruoti įrengiant dar vieną pavėsinę bei rekonstruojant tiltelį skirtą neįgaliesiems. Taip pat reikėtų rekonstruoti ir informacinį stendą su girininkijos schema.

Šiaudėnų girininkija. Būdviečių miške 28 kvartale prie nedidelio kastinio tvenkinio įrengta poilsiavietė. Joje yra įrengta pavėsinė su miško baldais, 2 suolai, laužavietė, lieptas į tvenkinį, kitoje kelio (kvartalinės) pusėje – tualetas. Poilsiavietę reikia rekonstruoti išplečiant įrangos asortimentą, įrengiant lieptą per tvenkinuką bei kraštovaizdžio formavimo kirtimais formuojant aplinką. Nedidelės poilsiavietės 136 kvartale įrangą taip pat vertėtų išplėsti įrengiant pavėsinę su miško baldais.

Šilutės girininkijoje yra 1 poilsiavietė ir 1 atokvėpio vieta priklausančios miškų urėdijai bei 2 pažintiniai takai (Žalgirių miško bei Aukštumalos pelkės) priklausantys Nemuno deltos regioninio parko direkcijai. Didžiausia ir lankomiausia miškų urėdijoje poilsiavietė „Bezdžionių pliažas“ yra 94 kvartale vaizdingame pusiasalyje, apjuostame Šyšos upės, visai netoli Šilutės miesto, rekreacinės paskirties miške. Poilsiavietėje vieta automobiliams pastatyti yra prieš pusiasalio sąsmauką, sąsmauka atitverta ir skirta tik pėstiesiems. Poilsiavietėje yra pavėsinė su miško baldais, informacinis stendas, tualetas, 6 miško baldų komplektai, kelios metalinės šašlykinės. Šią poilsiavietę reikia rekonstruoti siekiant pagerinti poilsiavimo sąlygas, išplečiant įrangos asortimentą, įrengiant patogesnę automobiliams stovėti aikštelę ir pan. Atokvėpio vieta „Prie Liudo“ taip pat įrengta prie Šyšos upės miške, 92 kvartale. Laukymėje prie upės įrengta pavėsinė su miško baldais, tualetas, miško baldų komplektas. Lankoma. Šią atokvėpio vietą verta rekonstruoti į poilsiavietę.

Vainuto girininkijoje yra 1 poilsiavietė 63 kvartale prie miško keliuko Vainuto – Kūtymų miške. Įrengta pavėsinė su miško baldais, laužavietė. Yra vieta automobiliams pastatyti.

Pagėgių girininkijoje taip pat yra tik 1 poilsiavietė. Ji įrengta netoli magistralinio kelio A-12 (Latvija – Šiauliai – Tauragė – Karaliaučius) Mikytų miške 161 kvartale. Labai intensyviai lankoma, kenčia nuo vandališko kai kurių lankytojų elgesio. Įrengta pavėsinė su miško baldais, laužavietė, 2 miško baldų komplektai, 3 šiukšliadėžės, informacinis stendas su girininkijos schema vieta automobiliams pastatyti. Tikslinga rekonstruoti išplečiant įrangos asortimentą.

20 pav. Poilsiavietė „Bezdžionių pliažas“ Šilutės girininkijos 94 kv.

21 pav. Atokvėpio vieta „Prie Liudo“ Šilutės g-jos 92 kv.

22 pav. Poilsiavietė Vainuto g-jos 63 kv.

23 pav. Poilsiavietė Pagėgių g-jos 161 kv.

24 pav. poilsiavietė Žemaitkiemio g-jos 137 kv.

Rambyno girininkija. Beveik visi Rambyno girininkijos valstybinės reikšmės miškai yra

Rambyno regioniniame parke. Tad regioninio parko direkcijai priklausantys rekreacinės infrastruktūros objektai yra išdėstyti ir girininkijos miškuose (4 priedas). Jų priežiūra rūpinasi RP direkcija. Bitėnų stovyklavietė prie Nemuno 873 kvartale buvo įrengta kartu su miškų urėdija. Girininkijai priklauso 2 informaciniai stendai. Vienas iš jų yra Rambyno miške 2 kvartale prie Rambyno kalno, o kitas stendas (su girininkijos schema) pastatytas Lumpėnų gyvenvietėje prie girininkijos administracinio pastato.

Žemaitkiemio girininkijoje Kavolių miške 137 kvartale netoli kelio Jurbarkas – Pagėgiai – Šilutė įrengta poilsiavietė. Vieta patogi, poilsiavietė lankoma. Įrengta pavėsinė su miško baldais, miško baldų komplektas, laužavietė, šiukšliadėžė. Reikėtų įrengti kapitališkesnę laužavietę.

Charakteringa, kad daugelyje poilsiaviečių iš įrengtų laužaviečių pavagiami aplink jais išdėstyti akmenys. Galbūt, įrengiant laužavietes, vertėtų apkasti žemių pylimėliais arba atvežtus akmenis aplink laužavietę surišti betonuojant.

4. PROJEKTUOJAMA REKREACIJOS TERITORINĖ SISTEMA

Šiame projekte miško lankytojų bei keliautojų po miškus poilsiui kuriama stovyklaviečių, poilsiaviečių, atokvėpio vietų, apžvalgos aikštelių, turistinių takų bei informacinių ženklų sistema.

Ši sistema – tai tikslas, kurį įgyvendinus per vykmetį – miškotvarkos projekto galiojimo laikotarpį (10 metų), būtų pilniau išnaudotas miškų urėdijos rekreacinis potencialas. Tokiu būdu, lankytojams būtų sudarytos patogesnės sąlygos pažinti Nemuno deltos (Mažosios Lietuvos) regioną ir jo miškus, jo gamtines ir kultūrines vertybes, urėdija geriausiai atliktų savo socialinę, auklėjamąją švietėjišką paskirtį, iš to gautų didžiausią visuomeninę naudą. Miškų urėdijos rekreacinė sistema geriau prisiderintų prie Klaipėdos ir Tauragės apskričių ir visos Lietuvos rekreacinės sistemos bei linijinių rekreacinių objektų tinklų.

13 lentelė

Projektuojamų rekreacijos objektų
suvestinė

Eil. Nr.	Girininkija	Informaciniai ženklai	Poilsiavietės	Atokvėpio vietos	Viso
1	Pėžaičių	-	-	1	1
2	Kintų	-	-	1	1
3	Švėkšnos	2	-	-	2
4	Stemplių	(1)	-	-	(1)
5	Norkaičių	-	1	-	1
6	Šiaudėnų	(1)	-	-	(1)
7	Šilutės	(2)	-	-	(2)
8	Vainuto	(1)	-	1	1 (1)
9	Pagėgių	-	-	-	-
10	Rambyno	-	-	-	-
11	Žemaitkiemio	1	-	-	1
	Iš viso	**3 (5)**	**1**	**3**	**7 (5)**

Pastabos: (..) – projektuojami rekreaciniai objektai esantys ne valstybinės reikšmės miškų žemėje.

Šis projektas remiasi jau esančia miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų rekreacine sistema ir ją toliau vysto atsižvelgiant į esamų rekreacinių objektų ir rekreacinės situacijos

analizę. Esamos rekreacinės sistemos tobulinimui ir išvystymui yra projektuojami nauji įrenginiai bei priemonės.

Kaip jau minėta, urėdijos valstybinės reikšmės miškuose yra 28 *rekreaciniai objektai. 1000 ha miško žemės tenka apie 0,9 vnt. rekreacinių objektų.* Toliau vystant rekreacinę sistemą pilnesniam rekreacinio potencialo realizavimui ir poilsiautojų poreikių geresniam tenkinimui dar **suprojektavome** iš viso **12 naujų rekreacinių objektų** (13 ir 15 lentelės), iš jų ***7 – valstybinės reikšmės miškų žemėje***. 3 informacinius ženklus projektuojame ne valstybinės reikšmės miškų žemėje – tai informaciniai stendai su girininkijų schemomis prie girininkijų administracinių pastatų. Įrengus suprojektuotus naujus rekreacinius objektus (7 vnt.) iš viso miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų žemėje **būtų 35 rekreaciniai objektai*, 1000 ha miško žemės tektų apie 1,0 vnt.***

Tobulinant miškų urėdijos rekreacinę – informacinę sistemą taip pat numatyta ***rekonstruoti*** atnaujinant ir išplečiant esamus ***11 objektų*** (14 ir 16 lentelės).

Žmonių poilsio organizavimas urėdijos miškuose yra ne vien tik urėdijos rūpestis. Šią veiklą reikia ir toliau derinti su savivaldybėmis, valstybiniais parkais bei vietos bendruomenėmis. Reikėtų ieškoti finansavimo šaltinių, panaudojant minėtų savivaldybių tam skiriamas lėšas, ES struktūrinius fondus ir pan.

14 lentelė

Rekonstruojamų rekreacijos objektų
suvestinė

Eil. Nr.	Girininkija	Informaciniai ženklai	Stovyklavietės	Poilsiavietės	Atokvėpio vietos	Takai	Viso
1	Pėžaičių	-	-	-	-	-	-
2	Kintų	-	-	-	1	2	3
3	Švėkšnos	-	-	1	-	-	1
4	Stemplių	-	-	-	-	-	-
5	Norkaičių	1	1	-	-	-	2
6	Šiaudėnų	-	-	2	-	-	2
7	Šilutės	-	-	1	1	(1)	2 (1)
8	Vainuto	-	-	-	-	-	-
9	Pagėgių	-	-	1	-	-	1
10	Rambyno	-	-	-	-	-	-
11	Žemaitkiemio	-	-	-	-	-	-
	Iš viso	**1**	**1**	**5**	**2**	**2 (1)**	**11 (1)**

Pastabos: (..) – rekreaciniai objektai esantys valstybinės reikšmės miškų žemėje, bet nepriklausantys miškų urėdijai.

Esamos miškų urėdijos rekreacinės teritorinės sistemos tolesnis kūrimas ir tobulinimas yra

ilgalaikis procesas susidedantis iš daugelio įvairių darbų. Siekiant šių darbų kuo didesnio efektyvumo, labai svarbu tolygiai vystyti ir tvarkyti visas šios sistemos dalis – esamus ir naujai įrengtus rekreacinius objektus vienodai prižiūrėti, esant reikalui rekonstruoti.

Artimiausiais metais pagrindiniu tikslu laikytinas esamos rekreacinės sistemos išsaugojimas ir tobulinimas, jos funkcionavimo užtikrinimas bei informacinės sistemos išvystymas.

Ir toliau išskirtinį dėmesį reikia skirti poilsio organizavimui intensyviausiai lankomuose miškuose prie Kuršių marių, o taip pat „Ežerėlio“ stovyklavietės ir „Bezdžionių pliažo“ poilsiavietės funkcionavimui.

Esant galimybėms pirmiausiai reikėtų:

- įrengti naujus ar rekonstruoti atnaujinant esamus informacinius stendus su girininkijų schemomis;
- įrengti poilsiavietę Norkaičių girininkijoje;
- rekonstruoti „Didžiosios tujos“ taką;
- rekonstruoti „Ežerėlio“ stovyklavietę;
- rekonstruoti „Bezdžionių pliažo“ poilsiavietę.

4.1 Projektuojami objektai

Miškų pritaikymas žmonių rekreaciniams poreikiams – tai pasirengimas naudoti miškus taip, kad jie galėtų priimti lankytojus be žalos miškų ekosistemoms, tenkinant visuomenės pažintinius bei poilsio gamtoje poreikius. Šių poreikių tenkinimui urėdijos miškuose buvo projektuojami 12 lentelėje išvardinti nauji rekreaciniai objektai, o 13 lentelėje pateikiami rekonstruojami esami rekreaciniai objektai.

Kaip matome iš 12 ir 13 lentelių, projektuojant naujus rekreacinės informacinės sistemos objektus miškų urėdijoje, dėmesį skyrėme ir informacinės sistemos tobulinimui. Projektuojame naujus arba numatome rekonstruoti esamus informacinius stendus su girininkijų schemomis (prie girininkijų administracinių pastatų - projektuojame neatsižvelgiant į tai ar jie bus statomi valstybinės reikšmės miškų žemėje ar ne). Žymiai didinti rekreacinių objektų skaičių nenumatome – be informacinės sistemos objektų planuojamos naujai įrengti tik 3 atokvėpio vietos ir viena poilsiavietė. Ir ateityje numatome didžiausią dėmesį skirti jau esamų lankomiausių rekreacinių objektų prie Kuršių marių ir Šilutės miesto tobulinimui ir plėtimui. Kaip matome iš 8 ir 10 lentelių esamų lankomiausių rekreacinių objektų rekonstrukcijos apimtys ženkliai didesnės nei naujai

projektuojamų. Rekonstruoti siūlome „Bezdžionių pliažo“ poilsiavietę Šilutės girininkijos 94 kv., „Ežerėlio“ stovyklavietę Norkaičių g-jos 56 kv., „Kintų rekreacinį taką prie Didžiosios tujos“ Kintų g-jos 25,26 kv., o taip pat, esant galimybėms, ir „Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos taką“ Kintų g-jos 265 kv. (išplečiant į 263,264 ir 266 kvartalus). Pastarojo tako rekonstrukcija būtų didžiausia finansinė investicija – jai reikėtų pritraukti „europines“ lėšas, galbūt net keliais etapais.

Pėžaičių girininkijos Piliakalnio miške 269 kvartale projektuojama įrengti atokvėpio vietą iš kaladžių.

Kintų girininkijos miškuose prie Kuršių marių įrengti rekreaciniai objektai yra intensyviai lankomi ir šiuo metu tampa aiškios kai kurios šių objektų plėtros kryptys. Akivaizdu, kad yra tikslinga *rekonstruoti* prailginant „Kintų rekreacinį taką prie Didžiosios tujos“ nuo girininkijos esamu natūraliai susiformavusiu miško taku per 25 kvartalą iki prieplaukos ir sujungiant jį su „Tako prie marių“ galu. Naujai įrengti reikėtų tik apie 300 m tako atkarpą su tilteliu per griovį, tako danga galėtų būti iš sutankintos skaldelės, taip pat reikėtų pastatyti 2-3 suolus ir šiukšliadėžes, 1-2 informacinius stendus. Tai atlikus gautume žiedinį taką susidedantį iš rekreacinio „Tako prie marių“ ir „Kintų rekreacinio tako prie Didžiosios tujos“. Šio naujai suformuoto tako pradžia ir pabaiga būtų visai netoli vienas kito Kintų miestelyje. Sujungus abu takus naujojo darinio bendras ilgis būtų apie 2,5 km.

Geresniam poilsiautojų poreikių tenkinimui projektuojame *naują* atokvėpio vietą 266 kvartale prie kelio Kintai – Ventės ragas prie Šturmų kaimo. Esamoje laukymėje už kelio ribų reikėtų įrengti automobiliams stovėti aikštelę ir ją pažvyruoti, greta medžių paunksmėje, jau medyno ribose, įrengti 3-4 miško baldų komplektus, informacinį stendą. Pastatyti šiukšlių konteinerį.

Atsižvelgiant į tai, kad keliu Kintai – Ventės ragas išilgai Kuršių marių pakrantės vyksta intensyvus turistų judėjimas, tame tarpe ir dviratininkų, siūlome *rekonstruoti* ir „Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos taką“. Šį taką siūlome sujungti su „Taku prie marių“ (25 kv.) įrengiant taką per 263 ir 264 kvartalus bei Šturmų kaimu (projektuojama atokvėpio vieta 266 kvartale). Šis rekonstruotas ir išplėstas takas turėtų būti pritaikytas dviratininkams kaip ir pėstiesiems lankytojams. Dalis tako galėtų eiti esamais miško keliukais (263,264 kv.), kita dalis (266 kv.) galbūt tikslinga pravesti nendrynų pakraščiu. Šis takas gerai reprezentuotų pamario kraštovaizdį. Tako lankytojas, iš Kintų nuvažiavęs taku iki Šturmų kaimo, atgal galėtų grįžti jau asfaltuotu keliu (arba atvirkščiai) arba iš esamo pažintinės rekreacijos tako galų galėtų pasiekti asfaltuotą kelią ir kelionę tęsti asfaltuotu keliu. Tako dangą tikslinga įrengti ilgaamžę, ne medinę (galbūt iš skaldos). Šių naujų tako atkarpų įrengimui būtinas techninis projektas. Techninio projekto ruošimo metu būtina tikslinti tako trasą, dangos tipą bei reikalingos įrangos kiekius. Liepteliai ar tilteliai per griovus, kaip ir tako danga, turėtų būti įrengti iš ilgaamžių medžiagų. Bendras rekonstruoto tako ilgis siektų apie 7 km. Lankytojas, kelionę pradėjęs „Kintų rekreacinio tako prie Didžiosios tujos“ pradžioje, šiais pamario takais iki

Šturmų kaimo galėtų nueiti ar nuvažiuoti dviračiu apie 9 km. Galbūt šio tako atkarpas į vieną ar kitą puses reikėtų įrenginėti etapais. Manome, kad šis takas sulauktų nemenko gamtos mėgėjų bei užsienio turistų, apsistojančių Ventėje, Šturmų kaimo sodybose ar Kintuose, dėmesio. Šį taką, manome, urėdija savo lėšomis įrengti nepajėgtų, tad jo įrengimui reikėtų ieškoti finansavimo šaltinį (europinius fondus ar pan.).

Švėkšnos girininkijoje projektuojame naujai įrengti 3 naujus objektus bei rekonstruoti „Parubežio“ poilsiavietę. Parubežio miške 48 kvartale prie „Parubežio“ poilsiavietės projektuojame įrengti stendą su girininkijos schema. Taip pat šio kvartalo 17 sklype prie miško kelio – įrengti nukreipiančiąją rodyklę link atstatytos pokario partizanų žeminės. Rekonstruojant „Parubežio“ poilsiavietę projektuojame išplėsti įrangos asortimentą įrengiant tualetą ir miško baldų komplektą.

Stemplių girininkijoje projektuojame įrengti informacinį stendą su girininkijos schema prie girininkijos administracinio pastato.

Norkaičių girininkijoje projektuojama 1 nauja poilsiavietė ir rekonstruojami informacinis stendas bei „Ežerėlio“ stovyklavietė.

Nauja poilsiavietė projektuojama Joniškio miške prie miško ežeriuko 7 ir 15 kvartaluose, įrangą išdėstant abipus kvartalinės. 15 kv. 3 sklype įrengti automobilių stovėjimo aikštelę su žvyro danga, lauko tualetą, informacinį stendą, šiukšlių konteinerį. Kitoje kvartalinės pusėje 7 kvartalo 8 sklype įrengti pavėsinę su miško baldais, šiukšliadėžę, laužavietę ir 3-4 suoliukus aplink ją. Pro šiuos įrenginius link ežeriuko įrengti sutvirtinto grunto apie 50 m taką. Toliau to paties 7 kvartalo 14 sklype link ežeriuko dar pratęsti apie 50 m lentų taką prie jo įrengiant apžvalgos aikštelę bei bokštelį. Užtvarus prie kvartalinės (kelio) ir aplink automobilių stovėjimo aikštelę daryti kaip suolus-užtvarus (iki 10 vnt.). Pastatyti iš viso 3-4 informacinius ženklus bei rodykles.

Tame pačiame Joniškio miške 56 kvartale numatome *rekonstruoti* „Ežerėlio“ poilsiavietę bei informacinį stendą su girininkijos schema prie įvažiavimo į šią poilsiavietę. Informacinį stendą reikia atnaujinti bei permontuoti jį pasukant taip, kad girininkijos schema mažiau išbluktų nuo tiesioginių saulės spindulių poveikio. „Ežerėlio“ poilsiavietę rekonstruoti atnaujinant ir išplečiant įrangos asortimentą. Pastatyti naują pavėsinę su miško baldais, 3 suolus. Atnaujinti lentinį taką neįgaliesiems nusileidimui prie tvenkinio, aikštelę įrengiant nendryno pusėje.

Šiaudėnų girininkijoje 48 kvartale (prie girininkijos administracinio pastato) *projektuojamas* informacinis stendas su girininkijos schema.

Būdviečių miške 28 kvartale esanti poilsiavietė numatoma *rekonstruoti* išplečiant įrangos asortimentą. Įrengti vaikams žaisti sūpynes, buomą, lipynę. Įrengti 3-4 suolus, naują tiltelį per tvenkinį. Poilsiavietėje 136 kvartale *rekonstruojant* siūlome įrengti pavėsinę su miško baldais.

Šilutės girininkijoje projektuojami 2 nauji informaciniai stendai bei numatoma rekonstruoti 1 atokvėpio vieta ir poilsiavietė. Taip pat yra numatyta rekonstruoti Aukštumalos pažintinis takas (takas priklauso Nemuno deltos RP direkcijai, jo rekonstrukcijai ir atnaujinimui yra parengtas techninis projektas).

Prie VĮ Šilutės miškų urėdijos administracinio pastato 902 kvartale *projektuojame* informacinį stendą su miškų urėdijos schema bei informacinį stendą su Šilutės girininkijos schema.

Rekonstruoti numatome „Bezdžionių pliažo“ poilsiavietę 94 kvartale prie Šyšos upės bei atokvėpio vietą „Prie Liudo“ 92 kvartale taip pat prie Šyšos upės.

„Bezdžionių pliažo“ poilsiavietę rekonstruoti atnaujinant ir išplečiant įrangos asortimentą. Įrengti apie 0,6 km ilgio rekreacinį taką, lieptą į upelį, laiptelius nulipimui iki vandens, 5-7 atrakcionus vaikams, 5-6 sportinius atrakcionus, 5-6 pavėsines su miško baldais, iki 40 suolų, iki 10stalų, 6-8 laužavietes, apie 15 šiukšliadėžių, 2 lauko tualetus, 2-3 informacinius stendus, keletą informacinių rodyklių, iki 10 dekoratyvinių skulptūrų, 2 transporto stovėjimo aikštelės su žvyro danga, 4-5 apžvalgos aikštelės, 1 -2 persirengimo kabinas.

Atokvėpio vietą „Prie Liudo“ rekonstruoti į poilsiavietę įrengiant laužavietę ir šiukšliadėžę.

Vainuto girininkijoje naujai *projektuojami* informacinis stendas ir atokvėpio vieta. Informacinis stendas su girininkijos schema projektuojamas Vainuto – Kūtynų miške 42 kvartale prie girininkijos administracinio pastato. Atokvėpio vieta projektuojama 9 kvartale Vainuto miške. Projektuojama įrengti atokvėpio vietą su automobiliams stovėti vieta (iki 8 automobilių stovėjimo vietų). Aikštelę pažvyruoti. Miško baldų komplektą ir šiukšliadėžę įrengti prie griovio.

Pagėgių girininkijoje numatoma *rekonstruoti* poilsiavietę 161 kvartale Mikytų miške. Projektuojame atnaujinti ir išplėsti įrangos asortimentą. Įrengti pavėsinę su miško baldais, kapitaliai įrengti laužavietę, sūpynes. Įrangą daryti atsparią vandalizmo poveikiui.

Žemaitkiemio girininkijoje *projektuojame* įrengti informacinį stendą su girininkijos schema prie girininkijos sodybos 118 kvartale Kavolių miške.

15 lentelė

Projektuojami rekreacijos objektai

(Kursyviniu šriftu pažymėti objektai projektuojami ne valstybinės reikšmės miškų žemėje)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Miškų grupė	Apibūdinimas
	Pėžaičių girininkija				
1	Atokvėpio vieta	269	25	IV	Įrengti miško baldų komplektą iš kaladžių
	Kintų girininkija				

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Miškų grupė	Apibūdinimas
1*	Atokvėpio vieta	266	43	II A	Aikštelės pakraščiais (medyne) įrengti 3-4 miško baldų komplektus, pastatyti informacinį stendą, šiukšlių konteinerį. Automobiliams aikštelę pažvyruoti, atriboti užtvarais
Švėkšnos girininkija					
1	Informacinį stendą	48	6	III	Informacinį stendą su g-jos schema. Prie „Parubežio“ poilsiavietės
2	Nukreipiančioji rodyklė	48	17	II A	Rodyklė nukreipianti į partizanų žeminę
Stemplių girininkija					
1	*Informacinis stendas*	*449*	*Prie 1*		*Informacinis stendas su girininkijos schema*
Norkaičių girininkija					
1	Poilsiavietė	7, 15	8,14; 3	IV IV	15 kv. 3 sklype įrengti automobilių stovėjimo aikštelę su žvyro danga, lauko tualetą, informacinį stendą, šiukšlių konteinerį. Kitoje kvartalinės pusėje 7 kvartalo 8 sklype įrengti pavėsinę su miško baldais, šiukšliadėžę, laužavietę ir 3-4 suoliukus aplink ją. Pro šiuos įrenginius link ežeriuko įrengti sutvirtinto grunto apie 50 m taką. Toliau to paties 7 kvartalo 14 sklype link ežeriuko dar pratęsti apie 50 m lentų taką prie jo įrengiant apžvalgos aikštelę bei bokštelį. Užtvarus prie kvartalinės (kelio) ir aplink automobilių stovėjimo aikštelę daryti kaip suolus-užtvarus (iki 10 vnt.). Pastatyti iš viso 3-4 informacinius ženklus bei rodykles.
Šiaudėnų girininkija					
1	*Informacinis stendas*	*48*	*1*	*III*	*Informacinis stendas su girininkijos schema*
Šilutės girininkija					
1	*Informacinis stendas*	*902*	*8*	*II B*	*Stendas su Šilutės miškų urėdijos schema*
2	*Informacinis stendas*	*902*	*8*	*II B*	*Stendas su Šilutės girininkijos schema*
Vainuto girininkija					

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Miškų grupė	Apibūdinimas
1	*Informacinis stendas*	*42*	*10*	*IV*	*Informacinis stendas su girininkijos schema*
2	Atokvėpio vieta	9	2	IV	Įrengti atokvėpio vietą su iki 8 automobilių stovėjimo vieta. Aikštelę pažvyruoti. Miško baldų komplektą ir šiukšliadėžę įrengti prie griovio.
Žemaitkiemio girininkija					
1	Informacinis stendas	118	12	IV	Informacinis stendas su girininkijos schema

Pastaba: * - objektas projektuojamas valstybinio parko ribose

16 lentelė

Rekonstruojami rekreacijos objektai

(Kursyviniu šriftu pažymėti objektai projektuojami ne valstybinės reikšmės miškų žemėje)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Miškų grupė	Apibūdinimas
Kintų girininkija					
1	Atokvėpio vieta	25	22, 23	II A	2 pavėsinės su miško baldais. *Rekonstruoti į stovyklavietę.* Įrengti 2 laužavietes, 3-4 suolus, 1 miško baldų komplektą, stiebą vėliavai, tualetą, 23 sklype – iki 10 vietų palapinėms.
2	Kintų rekreacinis takas prie Didžiosios tujos	25, 26	3,4; 1,4	II A	Taką pratęsti nuo Didžiosios tujos iki marių. Naujos tako atkarpos dangą įrengti iš sutankintos skaldelės. Šioje atkarpoje per griovį prie kelio įrengti tiltelį, pastatyti 2 suolus1-2 informacinius stendus. Rekonstruoti informacinį stendą miestelyje prie gatvės parodant visą rekonstruotą taką.
3*	Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos takas	265	1-3,12-14, 22,23,34,35, 52,53,55,58, 63	II A	Takas apie 2,2 km ilgio. Esamą taką 265 kvartale sujungti pėsčiųjų – dviratininkų takais su „Taku prie marių“ ir Šturmų kaimu(266 kv. 43 skl. projektuojama atokvėpio vieta). Tako trasą į Šturmų kaimą įrengti pamario nendrynų pakraščiu, o tako trasą sujungimui su „Taku prie marių“ įrengti 263 ir 264 kvartaluose panaudojant esamus miško keliukus bei takus įmanomai sausesnėmis vietomis. Tako dangą įrengti sutankintos skaldelės. Šiose tako atšakose dar įrengti 3-4 apžvalgos bokštelius. 10-15 suolų, iki 15 informacinių stendų, iki 5 pavėsinių su miško baldais, iki 10 tiltelių, 3-4 tualetus, iki 15 šiukšliadėžių, iki 10 vietų prie pavėsinių įrengti stovus dviračiams. Tako naujų atkarpų trasų vietos, danga bei įrangos kiekis turės būti tikslinami ruošiant techninį projektą. Bendras rekonstruoto tako ilgis būtų apie 7 km.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Miškų grupė	Apibūdinimas
					Reikalingas techninis projektas ir finansavimo šaltinis
Švėkšnos girininkija					
1	„Parubežio“ poilsiavietė	48	6	III	Pavėsinė su miško baldais. Inf. stendas, šiukšliadėžė, vaikų žaidimų įranga, lieptelis per kvartalinę, 6 suolai, laužavietė, 2 dekoratyviniai stulpai, aikštelė automobiliams. ***Rekonstruoti –*** išplėsti įrangos asortimentą **–** įrengti tualetą bei miško baldų komplektą.
Norkaičių girininkija					
1	Informacinis stendas su girininkijos schema	56	10	IV	Rekonstruoti atnaujinant girininkijos schemą, perstatyti stendą taip kad jį mažiau veiktų saulėkaita.
2	„Ežerėlio“ stovyklavietė	56	10,12,19,20	IV	2 pavėsinės su miško baldais, 3 inf. stendai, 5 miško baldų komplektai, tualetas (pritaikytas neįgaliesiems), 4 šiukšliadėžės, 5 suolai, kelios metalinės šašlykinės, laužavietė, sūpynės, 2 turnikai, takas medinis neįgaliems iki vandens. Palapinės statomos el. trasos pakraščiuose. *Rekonstruoti* atnaujinant ir išplečiant įrangos asortimentą. Pastatyti naują pavėsinę su miško baldais, 3 suolus. Atnaujinti lentinį taką neįgaliesiems nusileidimui prie tvenkinio, aikštelę įrengiant nendryno pusėje.
Šiaudėnų girininkija					
1	Poilsiavietė	28	36	IV	Pavėsinė su miško baldais, lieptas į tvenkinį, laužavietė, tualetas. Rekonstruoti išplečiant įrangos asortimentą. Įrengti vaikams žaisti sūpynes, buomą, lipynę. Įrengti 3-4 suolus, naują tiltelį per tvenkinį.
2	Poilsiavietė	136	37	IV	Miško baldų komplektas, laužavietė, šiukšliadėžė ***Rekonstruoti*** - įrengti pavėsinę su miško baldais
Šilutės girininkija					
1	Atokvėpio vieta „Prie Liudo“	92	34	III	Pavėsinė su miško baldais, tualetas, miško baldų komplektas. Rekonstruoti į poilsiavietę įrengiant laužavietę ir šiukšliadėžę.
2	Poilsiavietė „Bezdžionių pliažas“	94	6,7,9	II B	6 miško baldų komplektai, pavėsinė su miško baldais, inf. stendas, automobiliams stovėti aikštelė, laužavietė, tualetas. Rekonstruoti atnaujinant ir išplečiant įrangos asortimentą. Įrengti apie 0,6 km ilgio rekreacinį taką, lieptą į upelį, laiptelius nulipimui iki vandens, 5-7 atrakcionus vaikams, 5-6 sportinius atrakcionus, 5-6 pavėsines su miško baldais, iki 40 suolų, iki 10stalų, 6-8 laužavietes, apie 15 šiukšliadėžių, 2 lauko tualetus, 2-3 informacinius stendus, keletą informacinių rodyklių, iki 10 dekoratyvinių skulptūrų, 2 transporto stovėjimo aikšteles su žvyro danga, 4-5 apžvalgos aikšteles, 1 -2 persirengimo kabinas. ***Reikalingas techninis projektas ir finansavimo šaltinis***

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Miškų grupė	Apibūdinimas
3*	***Aukštumalos pažintinis pėsčiųjų takas***	***510***	***3,6,8, 15***	***II A***	***Takas įrengtas buvusia kūlgrinda per pelkę. Bendras ilgis apie 0,8 km.*** ***Rekonstruoti atnaujinant esamą įrangą bei naujai įrengiant apie 0,4 km tako atkarpą per pelkę Kintų girininkijos 275 kv. 96 sklype. Bendras tako ilgis būtų apie 1,2-1,3 km.*** ***Iš viso reikia įrengti:*** - ***sutvirtinto grunto dangos taką apie 300 m,*** - ***lentų taką apie 800 m,*** - ***tiltelius 2 vnt.,*** - ***apžvalgos bokštelį 1 vnt.,*** - ***informacinius stendus 6-7 vnt.***
Pagėgių girininkija					
1	Poilsiavietė	161	21	IV	Inf. stendas su g-jos schema. Pavėsinė su miško baldais, 2 miško baldų komplektai, laužavietė, 3 šiukšliadėžės. Labai lankoma, kenčia nuo vandalizmo. Rekonstruoti atnaujinant ir išplečiant įrangos asortimentą. Įrengti pavėsinę su miško baldais, kapitaliai įrengtą laužavietę, sūpynes. Įrangą daryti atsparią vandalizmo poveikiui.

Pastaba: * - objektas priklauso Nemuno deltos RP direkcijai ir jų numatomas rekonstruoti.

4.2. Kraštovaizdžio tvarkymo darbai

Kraštovaizdžio tvarkymo darbams veikiausiai reikėtų priskirti ir neapaugusių mišku plotų (laukymių, aikščių, poilsiaviečių) naudojamų rekreaciniais tikslais saugojimą nuo apaugimo sumedėjusia augalija bei jų kasmetinį vieną ar kelis kartus per sezoną šienavimą, rekreacinių želdinių įveisimą, kuriuose negalimi kraštovaizdžio formavimo kirtimai pagal galiojančias miško kirtimo taisykles.

Kraštovaizdžio formavimo kirtimai

Kraštovaizdžio formavimo kirtimais siekiama sukurti visų pirma patrauklius rekreaciniu požiūriu vietovaizdžius, o taip pat padidinti vandenų ir dirvų apsaugines, sanitarines higienines ir kitas naudingas miško funkcijas. Jie yra priskiriami specialiesiems kirtimams.

Kraštovaizdžio formavimo miško kirtimais medžiai ir (ar) krūmai kertami prie miškuose

esančių lankomų ir (ar) saugomų gamtos ir kultūros paveldo objektų, turizmo trasų, pažintinių ir rekreacinių takų, kitų poilsiui skirtų objektų, rekreacinėse zonose, siekiant tikslingai formuoti miškingą kraštovaizdį, vizualiai išryškinti estetiniu, gamtiniu ar kultūriniu požiūriu vertingą kraštovaizdį, jo elementus, sudaryti galimybes apžvelgti vaizdingas erdves ar objektus arba siekiant formuoti miško erdvinę struktūrą ir medžių rūšių sudėtį taip, kad ji kiek galima labiau atitiktų vietovės, kurioje vykdomas šis miško kirtimas, apsaugines ir (ar) rekreacines funkcijas.

Vadovaujantis pastarosios redakcijos (2015 m.) miško kirtimo taisyklėmis kraštovaizdžio formavimo kirtimai gali būti vykdomi IIB, III ir IVA grupių miškuose, jeigu tai neprieštarauja saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams ir atitinka saugomų teritorijų tvarkymo ir apsaugos tikslus, teisės aktų, reglamentuojančių veiklą šiose teritorijose, reikalavimus.

Gali būti taikomi erdvių formavimo, sudėties formavimo ir kompleksinio kraštovaizdžio formavimo miško kirtimų būdai.

Erdvių formavimo miško kirtimais siekiama pagerinti kraštovaizdžio objektų apžvelgiamumo vizualines savybes. Šie miško kirtimai vykdomi bet kokio amžiaus medynuose prie rekreacinės infrastruktūros objektų. Iki 0,1 ha dydžio plotuose leidžiama iškirsti visą sumedėjusią augmeniją. Bendras medynų skalsumas plote, kuriame vykdyti kraštovaizdžio formavimo miško kirtimai, turi būti ne mažesnis kaip 0,6.

Sudėties formavimo miško kirtimais siekiama suformuoti patrauklius poilsiavimui, gero estetinio vaizdo medynus. Šie miško kirtimai vykdomi IIB miškų grupės jaunuolynuose ir pusamžiuose, ne mažesnio kaip 0,7 skalsumo medynuose. Medynų skalsumas po šio miško kirtimo turi būti ne mažesnis kaip 0,6 (Kuršių nerijos miškuose – 0,4).

Kompleksinio kraštovaizdžio formavimo miško kirtimais siekiama abiem aukščiau minėtais būdais apibrėžtų tikslų. Šie miško kirtimai vykdomi derinant kelis kraštovaizdžio formavimo miško kirtimų būdus bet kokio amžiaus medynuose, kuriuose nenumatyti ugdomieji miško kirtimai. Medynų skalsumas biržėje po kirtimo turi būti ne mažesnis kaip 0,6. Minimalus plotas, kuriame leidžiama vykdyti šiuos kirtimus, yra 5 ha.

Dažniausiai vykdomi kompleksinio kraštovaizdžio formavimo kirtimai. Daugiausiai projektavome kompleksinius kraštovaizdžio formavimo kirtimus.

Kirtimų intensyvumas gali būti labai įvairus: nuo didelio – visiško sumedėjusios augalijos iškirtimo (iki 0,1 ha ploto aikštelėse), iki nedidelio intensyvumo – nugenint apatines medžių šakas, valant pomiškį bei traką. Projektuojant kiekvienu atveju intensyvumas buvo nustatomas vietoje, įvertinant ne likvidinį, o bendrą iškertamą tūrį.

Žymiausią kraštovaizdžio formavimo kirtimų dalį sudarytų didelio skalsumo, uždaro kraštovaizdžio tipo medynų retinimas, paverčiant juos gerai apžvelgiamu ir praeinamu mišku.

Sengirių dekoratyvumą padidintų saikingi rinktiniai kirtimai, įvairiaardžių ar mišrių eglynų – atsiliekančių augime eglių atranka. Šiais kirtimais reikėtų atidengti įdomesnius senojo miško medžius ir reginių perspektyvą, paįvairinti pakelės medynų monotoniją, atveriant šviesias laukymes, trako paslėptus medynus. Kraštovaizdžio formavimo kirtimai integruoja visas kitas kirtimų sistemas (ugdymo, sanitarinius ir atkuriamuosius – rekonstrukcinius). Jie turėtų vyrauti rekreacinės paskirties miškuose, o taip pat ir ūkinių bei apsauginių miškų sklypuose intensyviai naudojamuose rekreacijai bei kultūros paveldo objektų teritorijose.

Šiame projekte projektuojant kraštovaizdžio formavimo kirtimus numatėme jų maksimalų intensyvumą, nurodėme jų konkrečius siekiamus tikslus – tai supaprastina jų įgyvendinimą. Prieš kraštovaizdžio formavimo kirtimus sanitariniais kirtimais iškertamas tūris neįtrauktas į kraštovaizdžio formavimo kirtimų iškertamo maksimalaus tūrio apimtis. Nelikvidinių žabų tūris derlingose augavietėse skaitome, kad vidutiniškai bus iškertamas apie 10 m^3 iš 1 ha. Atlikus trako ir pomiškio kirtimo etapą, vėliau kas antri metai turi būti kartojamas trako valymas siekiant neleisti vėl įsigalėti trakui ir nepageidaujamam pomiškiui. Daugeliu atvejų projektuojant kraštovaizdžio formavimo kirtimus žiniaraštyje nurodomas visas sklypo plotas, o praktiškai bus kertama tik dalyje sklypo siekiant nurodytų tikslų. Tas pat liečia ir pomiškio ar trako kirtimą – prie kelių, takų ar vietose, kur reikia atidengti norimą objektą, reikia kirsti intensyviau ar net ir plynai, o sklypo gilumoje galbūt retinti tik šiek tiek arba ir visai nekirsti.

Vykdyti šiuos kirtimus reikėtų etapais ir vykdyti nuolatos. Pradėti reikėtų nuo menkaverčio trako ir pomiškio iškirtimo, vėliau kirsti ir nepageidaujamus medžius formuojant estetiniu požiūriu priimtinas, patogias poilsiui erdves ir perspektyvas. Medyno formavimą kraštovaizdžio formavimo kirtimais pradžioje reikėtų atlikti palaipsniui, maždaug per 3 metus, o vėliau jį reikėtų tęsti kartojant kas 2 metai, pašalinant tai kas atsiranda nereikalinga: želiantis nepageidaujamas trakas ar pomiškis, atsirandantys sausuoliai, vėjavartos, vėjalaužos bei skurstantys prasto estetinio vaizdo medžiai bei kiti tapę nepageidaujami medžiai. Kai kurias esančias natūralias ar suformuotas atviras laukymes intensyviai lankomose vietose reikėtų 2 – 3 kartus per metus nušienauti. Kirstinus medžius turėtų atrinkti specialistai vegetacijos periodo metu esant medžiams su lapais, o kirsti – ne poilsio sezono metu. ***Kirtimo liekanas reikia pašalinti.***

Projektuojant kraštovaizdžio formavimo kirtimus numatomas iškirsti maksimalus tūris per vykmetį. Šis tūris gali būti ir neiškertamas jei kirtimo tikslas yra pasiekiamas kertant vien tik traką ir pomiškį bei iškertant tik dalį nurodyto maksimalaus galimo iškirsti tūrio.

Trakas bei pomiškis retinamas dažniausiai ne ištisai. Palei kelius ir takus trakas bei spygliuočių pomiškis dažniausiai kertamas mozaikiškai, formuojamos vaizdingos grupės. Jaunuose, ypač spygliuočių, medynuose genimos apatinės šakos.

Pakelių tvarkymo kirtimai tai specifinė kraštovaizdžio formavimo kirtimų rūšis. Šiais kirtimais siekiama pakelėms suteikti kuo estetiškesnį vaizdą, sumažinti kraštovaizdžio monotoniškumą ir pagerinti apžvelgiamumą nes prie kelių ir takų dažniausiai vyrauja uždari giliau nepražvelgiami kraštovaizdžiai. Čia dažnai vyrauja suvešėjęs trakas ir gausus II–as ardas. Kirtimais gali būti apimama iki 40 – 50% pakelių siekiant suformuoti besikeičiančią uždarų ir atvirų vietų mozaiką. Kirtimo metu iškertamas ir pašalinamas trakas bei menkavertis nepageidaujamas pomiškis. Kertama menkaverčių rūšių bei nustelbti medžiai, atidengiami vaizdingesni medžiai. Kertamos ir paliekamos nekirstos trako grupės bei medžiai nustatomi prieš kirtimą. Pakelių tvarkymo kirtimų apimamų juostų plotis gali svyruoti nuo 5 iki 50 m. Juostos turėtų vingiuoti ir būti nevienodo pločio. Šie kirtimai derlingesnėse augavietėse turėtų būti kartojami kas 2 – 3 metai. Į pakelių tvarkymą turėtų įeiti ir pakelių kasmetinis šienavimas. Labai panašiai turėtų būti tvarkoma aplinka ir prie pėsčiųjų bei dviratininkų takų. Prie takų reikėtų kasmet 2-3 kartus šienauti iki 2 metrų pločio juostas abiejose tako pusėse. Taip pat šiose juostose reikėtų apgenėti pavojingas medžių šakas žmogaus ūgio aukštyje, išretinti taką ir pomiškį .

Griovių trasų valymas čia neaptariamas. Kraštovaizdžio tvarkymo darbus projektavome ir tuose sklypuose, kur jie jau buvo pradėti vykdyti praeitame vykmetyje, o šiame – reikia tęsti pradėtą darbą.

Neapaugusių mišku plotų (aikščių, laukymių, retmių) tvarkymas turėtų apimti nepageidaujamų krūmų bei pavienių medžių ar jų grupių iškirtimą bei šienavimą. 17,18 ir 19 lentelėse yra išskirti atviri plotai, kur reikalingas tik šienavimas ir prie kitų kraštovaizdžio tvarkymo darbų priskyrėme tuos miškų plotus, kur reikalingas netik šienavimas bei krūmų kirtimas, bet ir pavienių medžių ar jų grupių iškirtimas, o taip pat ir sklypų, išskirtų kaip miško keliai su medžių alėjomis, tvarkymas (Rambyno g-ja).

Miškotvarkos lauko darbų metu buvo apžiūrėta ir daugiau miško sklypų (ypač Kintų ir Rambyno girininkijose), kuriuose būtini kraštovaizdžio formavimo kirtimai, tačiau pastarosios redakcijos Miško kirtimo taisyklės (2015 metų) jau neleidžia jų projektuoti. Taip pat neprojektavome tuose sklypuose ir trako bei pomiškio kirtimo nes tai priskiriama ugdomiesiems kirtimams (Miško kirtimo taisyklių 56 punktas).

Kaip matome iš 17 ir 19 lentelių kraštovaizdžio formavimo darbais numatoma apimti **iš viso 21 ha** miškų plotą. Didžiąją jų dalį ploto sudaro **atvirų vietų šienavimas**, kuriuo vykmečio bėgyje numatoma apimti **9 ha.** ***Kraštovaizdžio formavimo kirtimai*** projektuojami ***7 ha plote*** numatant iškirsti šiais specialiaisiais kirtimais iki ***0,3 tūkst. m³*** medienos (vidutiniškai apie 23 m³/ha). Dar suprojektuota 5 ha kitų kraštovaizdžio tvarkymo darbų. Daugiausiai kraštovaizdžio formavimo kirtimų suprojektuota Rambyno (5 ha), o visai nesuprojektuota – Kintų, Švėkšnos, Stemplių, Vainuto,

Pagėgių ir Žemaitkiemio girininkijose.

17 lentelė

Kraštovaizdžio tvarkymo priemonių suvestinė

Eil. Nr	Girininkija	Viso		Tame tarpe				
				Kraštovaizdžio formavimo kirtimai		Šienavimas, ha	Kiti kraštovaizdžio tvarkymo darbai,	
		ha	m³	ha	m³		ha	m³
1	Pėžaičių	0,1	5	0,1	5	0	0	0
2	Kintų	6,3	3	0	0	3,8	2,5	3
3	Švėkšnos	0	0	0	0	0	0	0
4	Stemplių	0	0	0	0	0	0	0
5	Norkaičių	0,8	31	0,8	31	0	0	0
6	Šiaudėnų	0,4	5	0,4	5	0	0	0
7	Šilutės	0,1	6	0,1	6	0	0	0
8	Vainuto	0	0	0	0	0	0	0
9	Pagėgių	0	0	0	0	0	0	0
10	Rambyno	12,9	317	5,4	313	5,0	2,5	4
11	Žemaitkiemio	0	0	0	0	0	0	0
Iš viso miškų urėdijoje		**20,6**	**367**	**6,8**	**360**	**8,8**	**5**	**7**

18 lentelė

Kraštovaizdžio tvarkymo priemonės valstybinių parkų teritorijoje

Valstybinio parko pavadinimas	Girininkija	Viso		Tame tarpe				
				Kraštovaizdžio formavimo kirtimai		Šienavimas, ha	Kiti kraštovaizdžio tvarkymo darbai,	
		ha	m³	ha	m³		ha	m³
Nemuno deltos RP	Kintų	5,3	3	0	0	2,8	2,5	3
	Šilutės	0,1	6	0,1	6	0	0	0
Iš viso Nemuno deltos RP		*5,4*	*9*	*0,1*	*6*	*2,8*	*2,5*	*3*
Rambyno RP	Rambyno	12,9	317	5,4	313	5,0	2,5	4
Iš viso Rambyno RP		*12,9*	*317*	*5,4*	*313*	*5,0*	*2,5*	*4*
	Iš viso	**18,3**	**326**	**5,5**	**319**	**7,8**	**5,0**	**7**

Didžioji dalis **(18 ha)** kraštovaizdžio tvarkymo priemonių suprojektuota **valstybinių parkų teritorijose**. Iš 18 lentelės matome, kad šių darbų apimtis **Rambyno RP yra 13 ha**, o **Nemuno deltos RP 5 ha.** Rambyno RP teritorijoje kraštovaizdžio tvarkymo darbai suprojektuota Rambyno girininkijoje. Didesnioji darbų dalis suprojektuota Šereitlaukio dvaro sodybos dalyje esančioje valstybinės reikšmės miškuose. Rambyno RP teritorijoje kraštovaizdžio formavimo kirtimai suprojektuoti 5 ha plote, šienavimas – 5 ha plote, o kiti tvarkymo darbai 3 ha plote. Kraštovaizdžio tvarkymo darbai Nemuno deltos RP Kintų girininkijoje suprojektuoti prie „Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos tako 5 ha plote tvarkant atviras erdves. Šilutės girininkijoje suprojektuota 0,1 ha kraštovaizdžio formavimo kirtimų prie H. Zudermano ąžuolo.

Pėžaičių girininkijoje suprojektuota kraštovaizdžio formavimo kirtimai 0,1 ha plote 110 kvartale siekiame sudaryti sąlygas apžvelgti Skomantų pušį bei iškirsti medžius galinčius trukdyti šiam senmedžiui.

Kintų girininkijoje kraštovaizdžio tvarkymo darbų poreikis yra gan didelis (galbūt reikėtų iki 80 ha). Girininkijos miško kvartalai prie Kintų miestelio bei sklypai prie „Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos tako“ yra intensyviai naudojami rekreaciniams tikslams ir yra akivaizdu, jog šie miško plotai turėtų būti tvarkomi pagal reikalavimus keliamus rekreacinės paskirties miškams. Šiais darbais reikėtų apimti bent dalį 22 ir 23 kvartalų, beveik ištisai 25 ir 26 kvartalus, o taip pat 265 kvartale sklypuose pagal „Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos taką“. Deja, vadovaujantis „Miško kirtimo taisyklėmis“ (2015 m.) minėtuose kvartaluose galėjome suprojektuoti tik atvirų erdvių priežiūros darbus 6,3 ha plote: 3,8 ha šienavimą (25 ir 265 kvartaluose paplūdimių, poilsio aikščių 26 kvartale); 2,5 ha šienavimą ir pavienių medžių kirtimą saugant nuo apaugimo esamas atviras erdves (miško laukymių 265 kvartale). *Kraštovaizdžio formavimo kirtimai II A grupės draustinių bei Baltijos jūros ir Kuršių marių pakrančių miškuose yra negalimi.*

Norkaičių girininkijoje kraštovaizdžio formavimo kirtimai projektuojami „Ežerėlio“ stovyklavietėje 56 kvartale 0,8 ha plote. Siekiama suformuoti estetiškai patrauklią, tinkamą poilsiavimui stovyklavietės teritoriją aplink kastinį tvenkinį.

Šiaudėnų girininkijoje kraštovaizdžio formavimo kirtimais siekiame suformuoti estetiškai patrauklią poilsiavietės aplinką 0,4 ha plote prie kastinio tvenkinėlio 28 kvartale Būdviečio miške.

Šilutės girininkijoje projektuojama atidengti apžvelgimui nuo pažintinio tako H. Zudermano ąžuolą Žalgirių miške.

Rambyno girininkijoje Rambyno regioniniame parke kraštovaizdžio tvarkymo priemonės numatytos, kaip ir Kintų girininkijoje, mažesniame plote negu jos iš tiesų yra reikalingos.

Suprojektuota 12,9 ha plote iškertant 317 m³ medienos, nors realus šių priemonių poreikis yra dvigubai didesnis.

Didžioji dalis kraštovaizdžio tvarkymo priemonių šioje girininkijoje projektuojama paveldo objektų teritorijoje siekiant šiuos objektus geriau pritaikyti lankymui. Dalyje objektų kraštovaizdžio tvarkymo darbai yra vykdomi ir juos belieka tęsti (Rambyno kalnas ir pan.). 2 kvartale yra kultūros paveldo objektas Rambyno kalnas, jo didžioji dalis jau buvo tvarkoma kraštovaizdžio formavimo kirtimais, aikštės yra šienaujamos. Kvartalo rytinėje dalyje kraštovaizdžio formavimo kirtimais jau yra suformuoti „langai“ atveriantys vaizdus į Nemuno slėnį bei į Prūsijos (Kaliningrado srities) pusę. Šiuo metu toliau projektuoti kraštovaizdžio formavimo kirtimų tęsimą negalime - kvartalas priskirtas II A miškų grupei, kur šie kirtimai nėra leidžiami pagal pastarąsias miško kirtimo taisykles. Nors toliau šiuose sklypuose projektuojame tęsti kraštovaizdžio tvarkymo priemones išsaugant jau suformuotą estetiškai patrauklų Rambyno kalno vaizdą tačiau tik šienaujant ir šalinant trako atžalas. Regyklose projektuojame tik išsaugoti suformuotus „langus“, jų plėsti jau nebegalima. 14 kvartale projektuojame senų kapinaičių teritorijos šienavimą, 26 kvartale kraštovaizdžio tvarkymo darbų tikslas – pritaikyti lankymui senos sodybos statinių liekanų bei senų pocūgių atidengimas apžvelgimui. 42-46 ir 55 kvartaluose kraštovaizdžio tvarkymo darbus projektuojame kultūros paveldo objekto – Šereitlaukio dvaro sodybos teritorijos dalyje (numatoma tvarkyti dalis alėjos). Dalnico palivarko liekanos numatytos atidengti apžvelgimui 64 ir 65 kvartaluose. 83 kvartale projektuojami kraštovaizdžio formavimo kirtimai aplink gamtos paveldo objektą Raganų eglę.

1

19 lentelė

Kraštovaizdžio formavimo priemonės

Kraštovaizdžio formavimo priemonės												
Kv	Skl.	Sklypo plotas, ha	KFP plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m³		Tūris 1 ha, m³
										iš 1 ha	sklype	
Pėžaičių girininkija												
110	19	0,8	0,1	6E 2P 2B Ą E Trakas: Št, Lz, Šm, vidutinio tankumo. Skalsumas nevienodas., Int.0,41 ha retmė. P(200)26/100.	40 40 40 40 70	0,6	Ncl	Iš po Skomantų pušies lajos iškirsti visus medžius, gretimos lajos neturi būti arčiau kaip per 2 m nuo šios pušies lajos. Retinti traką ir pomiškį. Laukymei prie pušies neleisti užželti – ją kasmet nušienauti	30	54	5	180
Iš viso			**0,1**								**5**	
kraštovaizdžio formavimo kirtimai			**0,1**								**5**	
šienavimas			**0**								**0**	
kiti KT darbai			**0**								**0**	
Kintų girininkija												
25	22	0,5	0,5	Paplūdimys				Kasmet 2-3 kartus šienauti.	0	0	0	0
26	10	0,3	0,3	Poilsio aikštė				Kasmet 2-3 kartus šienauti	0	0	0	0

26	13	0,1	0,1	Poilsio aikštė				Šienauti	0	0	0	0
26	15	0,1	0,1	Poilsio aikštė				Šienauti	0	0	0	0
265	1*	0,5	0,5	Poilsio aikštė. Paplūdimys.			Lcl	Kasmet 2-3 kartus šienauti prie tako iki 2 m pločio juostas. Kitoje dalyje šienauti kasmet 1-2 kartus	0	0	0	0
265	3*	0,5	0,5	Miško laukymė Pavieniai medžiai 10J	45		Udl	Neleisti užželti medžiais ir krūmais - kasmet šienauti. Pav. medžius išsaugoti. Iki 2 m juostas pagal taką kasmet 2-3 kartus šienauti.	0	0	0	5
265	12*	0,9	0,9	Miško laukymė			Udl	Neleisti užželti medžiais ir krūmais -kasmet šienauti. Iki 2 m juostas pagal taką kasmet 2-3 kartus šienauti. Karklyną ŠR dalyje neiškirsti. Krašte marių pusėje iškirsti smulkesnius J ažūriškai atveriant vaizdą į marių pusę žvelgiant nuo tako.	0	0	0	0
265	14*	0,6	0,6	Miško laukymė Pavieniai medžiai 10J Trakas: Kr, retas.	40		Udl	Kasmet nušienauti. Iki 2 m juostas pagal taką kasmet 2-3 kartus šienauti. Šalinti želiančius J bei karklus pakraštyje prie marių	0	0	0	0
265	22*	1,4	1,4	Miško laukymė			Lcl	Kasmet nušienauti. Iki 2 m juostas pagal taką kasmet 2-3 kartus šienauti. Trako krūmus prie 21 skl. bei J, trukdančius matomumui iš bokštelio į marių pusę, iškirsti.	100	1	1	1
265	34*	0,5	0,5	Miško laukymė			Lcl	Laukymei neleisti užželti. Kasmet šienauti. Labiau atverti vaizdą į marias žvelgiant iš bokštelio – iškirsti J prie pamario nendryno iki 35 sklypo „pilvo“. Iki 2 m juostas pagal taką kasmet 2-3 kartus šienauti, panašiai šienauti ir iki 10 m spinduliu aplink bokštelį.	100	2	1	2
265	52*	0,6	0,6	Miško laukymė Pavieniai medžiai 10J	45		Lcl	Neleisti užželti. Kasmet nušienauti. Iki 2 m juostas pagal taką kasmet 2-3 kartus šienauti. Prie nendryno želiančius J kirsti ištisai. Senus Gl išsaugoti.	30	2	1	5

265	55*	0,3	0,3	Miško laukymė			Udl	Neleisti užželti. Kasmet nušienauti. Iki 2 m juostas pagal taką kasmet 2-3 kartus šienauti.	0	0	0	0
Iš viso			**6,3**								**3**	
kraštovaizdžio formavimo kirtimai			**0**								**0**	
šienavimas			**3,8**								**0**	
kiti KT darbai			**2,5**								**3**	
Norkaičių girininkija												
56	20	0,8	0,8	7J 2B 1P Gl K Trakas: Lz, Št, vidutinio tankumo.	70 70 70 50 50	0,6	Lcl	Formuoti estetišką, tinkamą poilsiavimui, stovyklavietės aplinką. Iš klevukų formuoti grupinio išsidėstymo II-ą ardą. Kirsti nustelbtus, pažeistus ir pavojingus J,B.	15	39	31	260
Iš viso			**0,8**								**31**	
kraštovaizdžio formavimo kirtimai			**0,8**								**31**	
šienavimas			**0**								**0**	
kiti KT darbai			**0**								**0**	
Šiaudėnų girininkija												
28	36	0,6	0,4	7J 3E	15 15	0,7	Lcp	Formuoti ažūrišką, estetiškai patrauklų poilsiavietės aplinkos medyną. Retinti medyną intensyviausiai aplink tvenkinėlio pietinę dalį ir pavėsinę. Retinti taką.	15	13	5	90

Iš viso			**0,4**								**5**	
kraštovaizdžio formavimo kirtimai			**0,4**								**5**	
šienavimas			**0**								**0**	
kiti KT darbai			**0**								**0**	
Šilutės girininkija												
115	18*	1,7	0,1	8Ą 1B 1J D J K Trakas: Lz, Šm, tankus.	85 70 70 70 90 70	0,8	Ndp	Atidengti apžvelgimui nuo tako bei iškirsti iš po lajos bei lendančius į H. Zudermano ąžuolo lają medžius. Retinti traką.	20	64	6	320
Iš viso			**0,1**								**6**	
kraštovaizdžio formavimo kirtimai			**0,1**								**6**	
šienavimas			**0**								**0**	
kiti KT darbai			**0**								**0**	
Rambyno girininkija												
2	27*	1,3	1,3	6P 1K 2K 1B Ą U	120 120 60 80 60 100	0,4	Šcp	Neleisti suvešėti trakui. Kasmet 1-2 kartus šienauti	0	0	0	150

				Skalsumas nevienodas. Kraštovaizdžio formavimo kirtimas 2010m. Reginių vieta.								
2	28*	0,2	0,2	Miško poilsiavietė			Ncp	Kasmet 2-3 kartus šienauti	0	0	0	0
2	29*	0,6	0,6	Miško poilsiavietė			Ncs	Kasmet 2-3 kartus šienauti	0	0	0	0
2	30*	1,5	1,1	3E 2P 2K 2L 1K B Trakas: Sm, Sr, Lz, retas. Kraštovaizdžio formavimo kirtimas 2010m	120 120 100 120 60 90	0,8	Ncp	Neleisti vėl ištisai suvešėti trakui. 2-3 kartus kasmet šienauti	0	0	0	390
2	31*	1,4	0,7	6P 1E 2K 1B U L D Trakas: Lz, retas.	120 120 120 90 90 120 90	0,7	Ščp	Neleisti vėl ištisai suvešėti trakui. 1-2 kartus kasmet šienauti.	0	0	0	300
2	33*	1,9	0,2	6P 3K 1B 10K Pomiškis: 10K (10), 2m, 1000/ha. Trakas: Sr, Sm, retas. Medyno rūšinė sudėtis grupinė	120 90 90 40	0,7 0,2	Ncl	Neleisti želiančiam trakui užgožti jau suformuotą „langą“. Prie regyklos traką kirsti kas 2-3 metai ne vegetacijos metu, kad išsaugoti gyvybingą traką atliekantį priešerozines funkcijas.	0	0	0	350

2	34*	1,2	0,9	4K 2K 1E 1P 2B Trakas: Sm, Šv, Sr, vidutinio tankumo. Apžvalgos aikštelė 2 vnt.	80 40 60 110 80	0,7	Šcp	Neleisti želiančiam trakui ir pomiškiui užgožti jau suformuotus 2 „langus“. Traką kirsti ne vegetacijos periodo metu.	0	0	0	200
14	14*	1,2	0,1	7E 3J Ą Pavieniai medžiai 10J Trakas: Št, Iv, Šm, vidutinio tankumo.	9 10 5 70	0,8	Ncp	Senų kapinaičių teritoriją kasmet šienauti. Šalinti traką	0	0	0	63
14	17*	2,7	0,2	10E Pavieniai medžiai 8J 2Ą Auga 10B(2) 0,3m, 1000/ha Trakas: Iv, Šm, Lz, retas.	1 80 80	0,3	Ncl	Senų kapinaičių teritoriją kasmet šienauti. Šalinti traką	0	0	0	5
26	7*	0,5	0,5	8E 1B 1Ą D Pavieniai medžiai 10Ą Trakas: Št, Al, retas. Medyno rūšinė sudėtis grupinė, skalsumas nevienodas.	30 20 20 20 80	0,4	Ncp	Atidengti apžvelgimui Stoškynės statinių liekanas bei senuosius želdinius. Kirsti medžius ardančius pastatų liekanas. Retinti traką. Genėti apatines medžių šakas trukdančias apžvelgti teritoriją.	5	6	3	115
26	8*	0,4	0,4	5P 3Ą 1B 1Ą Kn Pomiškis: 10E (20), 1,5m, 600/ha. Trakas: Št, Lz, Šm, tankus.	110 110 90 40 110	0,7	Ncp	Atidengti apžvelgimui nuo kelio senąsias pocūges. Retinti traką ir nepageidaujamą pomiškį, siekiant išsaugoti gyvybingą pocūgių pomiškį. Kirsti nustelbtus bei trukdančius pocūgėms medžius	10	29	12	290

42	9*	0,2	0,04	4J 2Ą 3P 1E B Trakas: Lz, Šv, vidutinio tankumo. Medyno rūšinė sudėtis grupinė, augavietė įvairuoja.	70 140 80 70 70	0,7	Ucp	Retinti traką siekiant atidengti apžvelgimui nuo kelio du senus raudonlapius bukus. Kirsti medžius trukdančius apžvelgti abu bukus. Genėti trukdančių matomumui medžių šakas	5	17	1	340
42	11*	0,3	0,1	9Ą 1P Sb B Trakas: Lz, vidutinio tankumo. Int.0,06ha P(90) 0,8sk kult.	85 90 60 85	0,7	Ncl	Atidengti apžvelgimui raudonlapį buką. Kirsti medžius augančius prie jo lajos. Retinti traką bei nepageidaujamą pomiškį siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas želti buko pomiškiui.	15	36	4	240
42	12*	0,3	0,08	5E 3B 2Ą Trakas: Lz, Iv, Šv, vidutinio tankumo. Medyno rūšinė sudėtis grupinė, skalsumas nevienodas.	15 15 15	0,8	Ncp	Atidengti apžvelgimui raudonlapį buką. Kirsti medžius augančius prie pat raudonlapio buko. Retinti traką siekiant sudaryti palankias sąlygas želti buko pomiškiui	15	13	1	90
43	4*	5,0	0,2	7Ą 2J 1E L 9B 1Sb Pomiškis: 7B1E2L (15), 8m, 700/ha. Trakas: Lz, vidutinio tankumo. Augavietė įvairuoja, pomiškis išsidėstęs grupėmis.	170 80 80 60 20 20	0,4 0,1	Ldp	Atidengti apžvelgimui raudonlapį buką. Kirsti medžius augančius prie jo lajos. Retinti traką bei nepageidaujamą pomiškį siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas želti buko pomiškiui.	5	9	2	180

43	12*	1,4	0,3	9B 1K Ą 10K Trakas: Iv, Št, Šm, retas.	80 60 160 40	0,8 0,4	Ncp	Formuoti estetiškai patrauklią Koplyčkalnio aplinką bei kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Atidengti apžvelgimui raudonlapį buką bei kirsti jam trukdančius medžius.	20	80	24	400
43	13*	1,9	0,3	8P 1B 1K Trakas: Lz, retas. Einamasis kirtimas 2013m.	65 65 60	0,7	Ncp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	20	70	21	350
43	14*	0,5	0,1	9B 1J E L D Ą Trakas: Lz, Iv, vidutinio tankumo.	85 85 60 85 60 160	0,5	Ldp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	5	11	1	220
44	14*	6,7	0,3	5E 2E 2B 1Ą L P E Pavieniai medžiai 6Ą 1B 1E 2B L Trakas: Lz, Šm, vidutinio tankumo.	19 25 20 20 20 20 50 100 90 60 70 60	0,7	Ncp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	20	31	9	155
44	17*	1,6	0,3	9B 1Bt Polajiniai želdiniai 6E 4L	20 20 17 20	0,5 0,3	Ncp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	10	9	3	90

				Ą Trakas: Lz, Iv, tankus. Medyno rūšinė sudėtis grupinė,	20							
44	18*	1,4	0,1	7E 2B 1P Ą Trakas: Lz, Št, Šm, retas. Skalsumas nevienodas.	24 25 24 20	0,7	Ncp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	20	38	4	190
45	10*	1,6	0,1	10L Ą P B E Skalsumas nevienodas	80 80 80 80 80	0,8	Ncp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	20	108	11	540
45	13*	1,7	0,3	7B 2L 1J P U Ą 10L Augavietė įvairuoja.	80 80 80 80 80 130 45	0,8 0,2	Ncp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams.	25	98	29	390
45	14*	1,8	0,2	6B 2L 1J 1E D Bl Bt 5L 3U 2E Trakas: Lz, Iv, Št, tankus.	25 25 25 23 25 25 25 20 20 23	0,6 0,2	Ncp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	20	35	7	175
46	24*	0,7	0,1	4Ą	110	0,8	Ndp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams.	20	74	7	370

				3L 2B 1L P Ą Trakas: Iv, Am, Lz, vidutinio tankumo	110 100 70 110 70			Retinti traką				
46	25*	1,9	0,2	10J Pavieniai medžiai 10J Trakas: Iv, Sr, retas. Skalsumas nevienodas	10 90	0,8	Udp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	20	25	5	125
46	26*	0,7	0,1	10E U B Pavieniai medžiai 10Ą Ą Trakas: Iv, Lz, tankus	11 8 8 130 130	0,7	Ldp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	15	33	3	22
46	27*	1,6	0,2	7P 2K 1E Ą B	65 50 65 65 65	0,8	Ncp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	15	57	11	380
46	31*	0,7	0,7	3K 2K 2P 2Ą 1L L Medžių alėja.	140 70 140 140 100 40	0,7	Ndp	Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką	20	42	29	210
55	2*	0,5	0,5	Miško kelias plotis 20 m. Medžių alėja				Šalinti traką. Kirsti želiančius menkaverčius ne alėjos medžius	0	0	0	0

55	3*	0,2	0,1	5B 3L 2D U E Trakas: Lz, Iv, retas.	80 80 80 80 80	0,8	Ndp	Kirsti medžius augančius po alėjos medžiais bei trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką.	20	72	7	360
55	4*	0,8	0,1	9J 1B L Trakas: Iv, Lz, vidutinio tankumo. Augavietė įvairuoja.	45 45 45	0,9	Uds	Kirsti medžius augančius po alėjos medžiais bei trukdančius augti alėjos medžiams. Retinti traką.	20	84	8	420
55	5*	0,9	0,01	6B 4Ą P J D Trakas: Iv, retas.	85 70 70 75 75	0,7	Lcp	Pietiniam sklypo kampe nukirsti medžius trukdančius matomumui į Jūros upės žiotis žvelgiant iš apžvalgos bokšto	100	260	3	260
55	6*	2,4	0,3	7Ą 1Ą 1B 1L U Trakas: Lz, Iv, vidutinio tankumo	150 100 80 80 80	0,7		Iš po alėjos medžių šalinti traką, Kirsti medžius trukdančius augti alėjos medžiams. Iškirstą stambią medieną palikti supūti vietoje.	10	31	9	310
55	8*	0,4	0,1	10J B Trakas: Iv, vidutinio tankumo	45 45	0,9	Ucp	Nukirsti plynai sklypo šiaurinio kampo medžius siekiant atverti vaizdą į Jūros upės žiotis žvelgiant iš apžvalgos bokšto.	100	370	37	370
64	13*	0,3	0,3	Miško laukymė Pavieniai medžiai 6L 1B 2K 1U Buvusi sodyba.	 90 90 90 35		Ncl	Saugoti nuo apaugimo. Kasmet šienauti.	0	0	0	40

65	7*	0,7	0,2	5L 1Ą 2B 2K D Medyno rūšinė sudėtis grupinė.	90 90 90 70 50	0,8	Ncl	Atidengti apžvelgimui Dalnitco palivarko sodybos liekanas. Retinti traką. Kirsti medžius ardančius statinių liekanas. Kirsti plonus medžius. Iškirstą stambią medieną palikti vietoje supūti.	15	70	14	470
65	12*	0,4	0,4	Miško laukymė Pavieniai medžiai 9L 1D	 80 50		Ncl	Kirsti medžius ardančius Dalnitco palivarko sodybos liekanas. Kasmet šienauti	20	2	1	10
65	13*	0,5	0,5	Miško laukymė. Buvusi sodyba			Ncl	Kasmet šienauti	0	0	0	0
65	14*	1,1	0,1	7Ą 1B 1K 1L K L Trakas: Šm, Lz, vidutinio tankumo.	90 90 40 50 90 90	0,7	Ncl	Atidengti apžvelgimui Dalnitco palivarko sodybos liekanas. Retinti traką. Kirsti medžius ardančius statinių liekanas. Kirsti plonus medžius.	15	41	4	270
83	66*	0,7	0,2	8Bt 2J E Ą Bt J E Trakas: Iv, Sr, Kr, tankus. Medyno rūšinė sudėtis grupinė	35 45 50 50 55 60 30	0,7	Ucp	Kirsti medžius trukdančius augti Raganų eglei – iškirsti visus medžius, kurių lajos yra arčiau kaip 2 m nuo šios eglės lajos. Retinti traką.	15	27	5	180
83	73*	0,5	0,2	6P 1Ą 3E E B	120 26 80 120 90	0,7	Ncl	Kirsti medžius trukdančius augti Raganų eglei – iškirsti visus medžius, kurių lajos yra arčiau kaip 2 m nuo šios eglės lajos. Kirsti džiūstančias egles. Retinti traką, labiau atidengti apžvelgimui Raganų eglę..	15	55	11	370

				Pomiškis: 10E (15), 1,5m, 1000/ha. Trakas: Št, tankus. Pomiškis išsidėstęs grupėmis.								
Iš viso			**12,9**								**317**	
kraštovaizdžio formavimo kirtimai			**5,4**								**313**	
šienavimas			**5,0**								**0**	
kiti KT darbai			**2,5**								**4**	
Iš viso miškų urėdijoje			***20,6***								***367***	
kraštovaizdžio formavimo kirtimai			***6,8***								***360***	
šienavimas			***8,8***								***0***	
kiti KT darbai			***5,0***								***7***	

Pastaba: * – sklypas yra valstybinio parko teritorijoje

4.3 Rekreacinės infrastruktūros aptarnavimas

Bet kokie rekreacinės infrastruktūros objektai palikti be priežiūros greitai sunyktų bei taptų šiukšlynais. Kad to išvengti, būtina organizuoti šių objektų priežiūrą. Objektų priežiūrą sudarytų šie darbai:

- objektų apžiūra, sutvarkymas ir paruošimas poilsiavimo sezonui,
- pastovus šiukšlių surinkimas ir išvežimas sezono metu,
- funkcionuojančių lauko tualetų priežiūra,
- objektų teritorijos nušienavimas,
- malkų pristatymas laužavietėms,
- pastoviai atliekami einamojo remonto darbai.

Vienas iš pačių svarbiausių priežiūros darbų būtų šiukšlių surinkimas ir išvežimas atliekamas bent kartą per savaitę (lankomiausiuose objektuose bent 2 kartus) sezono metu. Geras šiukšlių problemos sprendimas labiausiai lankomuose ir šiukšlinamuose objektuose – statyti centralizuotai aptarnaujamus šiukšlių konteinerius. Šiuo metu miškų urėdijos miškuose kai kuriuose rekreaciniuose objektuose yra šiukšlių konteineriai. Reikia nepamiršti, kad miško sąlygomis iš neuždengtų šiukšliadėžių ar šiukšlių konteinerių ten ir tvarkingai poilsiautojų sudėtos šiukšlės vėl gali būti paskleistos, o to kaltininkai būna miško paukščiai bei žvėreliai ieškantys ten maisto.

VĮ Šilutės miškų urėdijoje centralizuotai perkami maišeliai šiukšlėms ir išdalinami girininkijų darbuotojams. Mažesniuose rekreaciniuose objektuose šiukšles surenka girininkijų darbuotojai, jas veža į šiukšlių konteinerius esančius prie girininkijų administracinių pastatų. Didžiuosiuose rekreaciniuose objektuose pastatyti konteineriai šiukšlių rūšiavimui. Konteineriuose surinktas šiukšles reguliariai išveža UAB „Ekoservisas“ pagal sutartį. Kintų girininkijoje „Kintų rekreaciniame take prie Didžiosios tujos“ bei „Take prie marių“ šiukšlių tvarkymu rūpinasi seniūnija, Rambyno girininkijoje – Rambyno RP direkcija.

Labai svarbu yra tinkamai prižiūrėti įrengtus ir funkcionuojančius lauko tualetus. To tinkamai neatliekant, rekreaciniai objektai poilsiautojams tampa nepatraukliais, atstumiančiais, teršiamas aplinkinis miškas. Galbūt pagrindiniuose objektuose sezono metu vertėtų statyti mobilias, centralizuotai aptarnaujamas, lauko tualeto kabinas. O ir visų kitų intensyviai naudojamų rekreaciniuose objektuose įrengtų tualetų aptarnavimą (fekalijų šalinimą) manome reikėtų vykdyti centralizuotai pasitelkiant rangovus turinčius atitinkamą techniką susikaupiančio turinio pašalinimui.

Poilsiaviečių ir kitų objektų teritorijos derlingesnėse augavietėse vasaros bėgyje turėtų būti nušienaujamos nors 2-3 kartus, vešlesnę žolę pašalinant iš objektų teritorijos.

Einamojo remonto darbai turėtų būti atliekami prieš poilsiavimo sezono pradžią, o vėliau –

esant reikalui. Tai ir pavėsinių stogų einamasis remontas, sulūžusių ar aplaužytų miško baldų sutvarkymas, tvorelių remontas, išvirtusių iš savo vietos laužavietes juosiančių akmenų atstatymas ir panašūs darbai.

Visus rekreacinių objektų priežiūros darbus turėtų atlikti žmonės pastoviai prižiūrintys svarbiausius rekreacinės infrastruktūros objektus. Bene geriausia, kad tai atliktų rangovai, o ne girininkijų darbuotojai, kuriems tikslingiausia būtų pavesti rangovų kontrolės funkciją. Girininkijų darbuotojams verta palikti tik smulkesnių, rečiau lankomų ir reikalaujančių mažiau dėmesio rekreacinių objektų priežiūrą. Šiuo metu rekreacijos objektai yra prižiūrimi girininkijų darbuotojų.

Didelė einamojo remonto reikšmė. Šiuos remonto darbus reikėtų visur, kur to reikia, stengtis atlikinėti, siekiant atitolinti kapitalinio remonto laiką, ko ilgiau išsaugoti nuo susidėvėjimo esamus rekreacinius įrenginius.

Esant labai dideliems poilsiautojų srautams yra labai svarbi einamoji rekreacinių objektų priežiūra.

4.4 Rekreacinės infrastruktūros kapitalinis remontas ir atnaujinimas

Kapitalinio remonto darbus reikėtų atlikti kas 5 metai. Per tiek laiko miško sąlygomis daugelis medinių įrenginių stipriai apipūva ir juos tenka remontuoti kapitališkai, pakeisti kai kurias jų dalis arba ir visą įrenginį. Kapitalinis remontas galėtų būti atliekamas ir rečiau, kai į žemę įkasamos įrenginių dalys daromos iš spygliuočių medienos prieš įkasimą stipriai apdegintos lauže, arba impregnuotos antiseptikais. Taip paruošti pavėsinių stulpai stovi 20 ir daugiau metų. Šiuolaikinis būdas labai pailginantis statinių tarnavimo laiką - įruošti sraigtinius cinkuoto plieno pamatus. Neakmenuotame grunte galėtų būti įrengiami labai ekonomiški gręžtiniai betoniniai pamatai. Šie darbai galėtų būti atliekami ne rekreacinio sezono metu, tų pačių žmonių, kurie prižiūri rekreacinę infrastruktūrą. Jeigu naujai suprojektuotų objektų įrengimas vyks nuosekliai viso vykmečio bėgyje, tai šių objektų kapitalinis remontas prasidės tik 6 – siais vykmečio metais. Iki tol kapitalinio remonto objektais turėtų būti jau dabar esantys ir jau eilę metų eksploatuojami objektai, kurių būklė jau to reikalauja.

Daug kantrybės reikalauja vandališkai nuniokotų rekreacinių objektų atstatymas. Labiausiai niokojamus objektus atstatant reikėtų vengti smulkių lengvai sulaužomų detalių. Miško baldus reikėtų daryti mažiau dekoratyvius, primityvesnius. Stulpus labiau įgilinti, imtis priemonių, kad juos nebūtų galima išrauti. Labiausiai niokojamų objektų lankytojų intensyvesnei kontrolei pasitelkti policijos pareigūnus. Esant intensyviam ir nuolat pasikartojančiam atskirų rekreacinių objektų niokojimui juos iš tokių nepalankių vietų reikėtų perkelti kitur.

Kiekvienais metais pavasarį miškų urėdo įsakymu girininkijų darbuotojams pavedama iki gegužės mėnesio 1 dienos apžiūrėti ir atlikti reikiamus einamojo remonto bei atnaujinimo darbus mažesniuose rekreaciniuose objektuose bei pašalinti pavojingai pasvirusius medžius prie miško kelių. Stambių rekreacinių objektų kapitaliniam remonto ir atnaujinimo atlikimui konkurso metu parenkami rangovai.

Atsižvelgiant į tai, jog miškų urėdija turi skirti gana dideles lėšas esamų rekreacinių įrenginių eksploatacijai ir atnaujinimui, esamomis sąlygomis didesnės apimties naujų rekreacinių objektų įrengimas artimiausiais metais yra mažai tikėtinas (nebent gavus finansavimą iš ES fondų). Pirmiausiai reikėtų kapitališkai remontuoti, atnaujinti būtinai to reikalaujančius įrenginius, ypač pavėsines ir kitus stambiuosius statinius. Svarbu didinti statinių ilgaamžiškumą ir atsparumą vandališkam poveikiui. Šiuo metu ruošiamasi atnaujinti „Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos taką“.

Pažymėtina, kad VĮ Šilutės miškų urėdijoje yra skiriama daug dėmesio savalaikiam rekreacinių objektų kapitaliniam remontui bei atnaujinimu – susidėvėję ar sunaikinti rekreaciniai objektai yra savalaikiai atstatomi, suremontuojami.

Literatūros sąrašas

1. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (patvirtintas 2002).
2. Miško kirtimų taisyklės (patvirtintos 2010).
3. Nacionalinių dviračių trasų specialusis planas (2005).
4. Nacionalinio lygmens autoturizmo specialusis planas (2009).
5. Nacionalinių vandens turizmo trasų specialusis planas (2009).
6. Rekreacinės infrastruktūros plėtros ir tvarkymo valstybiniuose miškuose programa (patvirtinta 2006).
7. Klaipėdos apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas (2013 m.).
8. Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas (patvirtintas 2011m.)
9. Šilutės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas (2010);
10. Tauragės regiono plėtros planas 2014-2020 m. (2013).
11. Tauragės apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas (2009 m.);
12. Pagėgių savivaldybės teritorijos bendrasis planas (2008 m.);

P R I E D A I

1 PRIEDAS

Teritorijų planavimo dokumentuose numatyti rekreacinės infrastruktūros objektai

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Apibūdinimas
		Kvartalai	sklypai	
Kintų girininkija				
	<u>Šilutės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane</u>			
	Vandens turizmo trasos			
1	Vandens turizmo trasa Minijos upe			
2	Vandens turizmo trasa Klaipėdos (Vilhelmo) kanalu			
3	Valstybinis vandens kelias Nemuno upe (Atmata)			
	Dviračių turizmo trasos			
1	Nacionalinės dviračių turizmo trasos			Atkarpose: Ventės ragas – Kintai – Priekulė; Kintai – Šilutė
2	Dviračių turizmo trasos	267-269,276-278		
	Nacionalinės autoturizmo trasos			
1	„Kuršių kelias“			Ventės ragas – Kintai – Sakučiai - Žemaitkiemis
Švėkšnos girininkija				
	<u>Šilutės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane</u>			
	Nacionalinės autoturizmo trasos			
1	„Kuršių kelias“			Atkarpoje Saugos – Švėkšna
	Dviračių turizmo trasos			
1	Nacionalinės dviračių turizmo trasos			Atkarpoje Surinkiškiai – Švėkšna – Gedminaičiai – Judrėnai
Stemplių girininkija				
	<u>Šilutės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane</u>			
	Dviračių turizmo trasos			
	Nacionalinės dviračių turizmo trasos			Atkarpoje Švėkšna – Gedminaičiai (g-jos riba)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Apibūdinimas
		Kvartalai	sklypai	
Norkaičių girininkija				
	Šilutės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane			
	Vandens turizmo trasos			
1	Vandens turizmo trasa Minijos upe			Girininkijos riba
	Nacionalinės autoturizmo trasos			
1	„Kuršių kelias“			Atkarpose: Alka – Vytuliai; Vilkyčiai – Bružai; Saugos – Žagatpurviai
	Dviračių turizmo trasos			
1	Nacionalinės dviračių turizmo trasos			Atkarpoje: Tvaskučiai – Švėkšna – Gedminaičiai (g-jos riba)
Šiaudėnų girininkija				
	Šilutės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane			
	Dviračių turizmo trasos			
1	Nacionalinės dviračių turizmo trasos			Atkarpoje: Šiaudėnai – Gardamas – Švėkšna (g-jos riba)
Šilutės girininkija				
	Šilutės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane			
	Vandens turizmo trasos			
1	Valstybinis vandens kelias Nemuno upe ir Atmata			
2	Vandens turizmo trasa Skirvyte ir Vytine			
3	Vandens turizmo trasa Vorusne – Skatule			
4	Vandens turizmo trasa Pakalne – Rusnaite			
5	Vandens turizmo trasa Šyšos upe			
	Dviračių turizmo trasos			
1	Nacionalinės dviračių turizmo trasos			Atkarpos: Šilutė – Rūgailiai; Šilutė – Rusnė; Šilutė – Užliekniai – Juknaičiai; Šilutė – Eidaičiai – Gardamas
2	Dviračių turizmo trasos	124,125,518, 540,541,554,		

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Apibūdinimas
		Kvartalai	sklypai	
		556,902		
	Nacionalinės autoturizmo trasos			
1	„Kuršių kelias“			Atkarpose: Šilutė – Bružai; Žemaitkiemis – Vytuliai
2	„Nemuno kelias“			Atkarpose: Šilutė – Rusnė; Šilutė – Žemaičių Naumiestis; Šilutė - Juknaičiai
Vainuto girininkija				
	Dviračių turizmo trasos			
1	Nacionalinės dviračių turizmo trasos			Atkarpose: Gardamas – Šyliai – Teneniai; Pašyšiai – Katyčiai. G-jos ribomis
	Nacionalinės autoturizmo trasos			
1	„Nemuno kelias“			Atkarpoje: Laučiai – Žemaičių Naumiestis (g-jos riba)
Pagėgių girininkija				
	Pagėgių savivaldybės teritorijos bendrajame plane			
	Vandens turizmo trasos			
1	Valstybinis vandens kelias Nemuno upe			
2	Vandens turizmo trasa Gėgės upe			G-jos riba
	Dviračių turizmo trasos			
1	Tarptautinės svarbos dviračių turizmo trasa „Velo Hanseatica“			Atkarpoje: Mikytai – Pagėgiai – Panemunė
2	Nacionalinės dviračių turizmo trasos „Nemuno dviračių kelias“			Atkarpose: Stoniškiai – Pagėgiai – Mikytai – Panemunė; Pagėgiai – Natkiškiai – Naustubriai
3	Regioninė dviračių turizmo trasa „Karšuvos dviračių žiedas“			Atkarpa: Mikytai –Pagėgiai - Sartininkai
	Nacionalinio lygmens autoturizmo specialiame plane			
1	Autoturizmo trasa „Nemuno kelias“			Atkarpoje: Mikytai - Pagėgiai - Stoniškiai
2	Tarptautinė autoturizmo trasa „Via Hanseatica“			Atkarpoje: Strepeikiai – Mikytai – Panemunė (g-jos riba)
Rambyno girininkija				

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas		Apibūdinimas
		Kvartalai	sklypai	
	Pagėgių savivaldybės teritorijos bendrajame plane			
	Vandens turizmo trasos			
1	Valstybinis vandens kelias Nemuno upe			
2	Vandens turizmo trasa Jūros upe			G-jos riba
	Dviračių turizmo trasos			
1	Tarptautinės svarbos dviračių turizmo trasa „Velo Hanseatica“			Atkarpoje: Mikytai – Bitėnai – Šereitlaukis – Vilkyškiai – Mociškiai
2	Nacionalinės dviračių turizmo trasos „Nemuno dviračių kelias“			Atkarpoje: Mikytai – Bitėnai – Šereitlaukis – Vilkyškiai – Mociškiai
3	Regioninė dviračių turizmo trasa „Karšuvos dviračių žiedas“			Atkarpoje: Mikytai – Bitėnai – Šereitlaukis – Vilkyškiai – Mociškiai
	Nacionalinio lygmens autoturizmo specialiame plane			
1	Autoturizmo trasa „Nemuno kelias“			Atkarpoje: Mikytai – Vilkyškiai –Mockiškiai
2	Tarptautinė autoturizmo trasa „Via Hanseatica“			Atkarpoje: Strepeikiai – Mikytai – Panemunė (g-jos riba)
Žemaitkiemio girininkija				
	Šilutės rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane			
	Vandens turizmo trasos			
1	Valstybinis vandens kelias Nemuno upe			
2	Vandens turizmo trasa Gėgės upe			G-jos riba
	Dviračių turizmo trasos			
1	Nacionalinės dviračių turizmo trasos			Atkarpoje: Užliekniai – Juknaičiai – Pašyšiai – Katyčiai – Stubriai
2	Dviračių turizmo trasos	46-48,51,52, 59,94,95,715,727,728,738, 740,747,750, 752		
	Nacionalinės autoturizmo trasos			
1	„Nemuno kelias“			Atkarpose: Gaideliai – Juknaičiai – Usėnai, Laučiai – Žemaičių Naumiestis (g-jos riba)

2 PRIEDAS

Esami rekreaciniai objektai

(- Kursyviniu pastorintu šriftu – priklauso valstybiniams parkams).
- Kursyviniu šriftu pažymėti miškų urėdijai priklausantys objektai esantys ne valstybinės reikšmės miškų žemėje)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Apibūdinimas
Pėžaičių girininkija				
	Atokvėpio vietos			
2	Atokvėpio vieta	235	11	2 miško baldų komplektai, sūpynės, suolas, tualetas, inf. stendas su g-jos schema, rodyklė į girininkiją.
Kintų girininkija				
	Atokvėpio vietos			
1	Atokvėpio vieta	4	17	Dviračių tako galinė stotelė. Tvarko urėdija
2	Atokvėpio vieta	17	5	Miško baldų komplektas
3	Atokvėpio vieta	18	8	Stalas ir kaladės
4	Atokvėpio vieta	20	15	Pavėsinė su miško baldų komplektu, suoliukas
5	Atokvėpio vieta	22	37	Miško baldai iš kaladžių
6	Atokvėpio vieta	23	11	Miško baldai iš kaladžių
7	Atokvėpio vieta	25	22	2 pavėsinės su miško baldais. Greta yra seniūnijai priklausanti rekreacinė įranga: akpžvalgos bokštelis, 2 stendai, persirengimo kabina, sūpynės, mobilus lieptas į marias, automobilių stovėjimo aikštelė. ***Rekonstruoti į stovyklavietę***
8	Atokvėpio vieta	25	24	Pavėsinė su miško baldais, šiukšliadėžė
	Poilsiavietės			
1	Kintų poilsiavietė	22	35	Pavėsinė su miško baldais, laužavietė, 4 suolai. Erdvi aikštė, tvenkinys greta.
	Takai			
1	Kintų rekreacinis takas prie Didžiosios tujos	26	5,6,8,14	Take 6 suolai. 6 šiukšliadėžės – bendruomenės. 5 informaciniai stendai. Tako ilgis apie 0,6 km. ***Rekonstruoti*** *Sujungti su „Taku prie marių“*
2	Takas prie marių	25, 26	1,5,9,11,20, 23,24; 16,18,	Dalis asfalto danga, dalis skaldelės danga. Įrengtas bendruomenės Take 6 suoliukai urėdijos, šiukšliadėžės

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Apibūdinimas
				bendruomenės. Tako ilgis apie 1,6 km.
3*	Kintų girininkijos pažintinės rekreacijos takas	265	1-3,12-14, 22,23,34,35, 52,53,55,58, 63	Takas įrengtas 2007 m apie 2,2 km ilgio. ***Rekonstruoti*** jį sujungiant pėsčiųjų – dviratininkų takais su „Taku prie marių“ ir Šturmų kaimu (projektuojama atokvėpio vieta 266 kv. skl. 43)
Švėkšnos girininkija				
	Atokvėpio vietos			
1	Atokvėpio vieta	29	7	2 miško baldų komplektai, suolas
	Poilsiavietės			
1	„Parubežio“ poilsiavietė	48	6	Pavėsinė su miško baldais. Inf. stendas, šiukšliadėžė, vaikų žaidimų įranga, Lieptelis per kvartalinę, 6 suolai, laužavietė, 2 dekoratyviniai stulpai, aikštelė automobiliams. ***Rekonstruoti***
Stemplių girininkija				
	Poilsiavietės			
1	Poilsiavietė	13	5	Pavėsinė su miško baldais, laužavietė, sūpynės, inf. stendas, šiukšliadėžė, vieta mašinoms (pažvyruota).
2	Poilsiavietė	66	23	Pavėsinė su miško baldais, laužavietė, inf. stendas, šiukšliadėžė, sūpynės, kelios kaladės atsisėsti, vieta automobiliams.
Norkaičių girininkija				
	Informaciniai ženklai			
1	Rodyklė į girininkiją	45	19	
2	Informacinis stendas	56	10	Girininkijos schema ***Rekonstruoti***
	Stovyklavietės			
1	„Ežerėlio“ stovyklavietė	56	10,12,19,20	2 pavėsinės su miško baldais, 3 inf. stendai, 5 miško baldų komplektai, tualetas (pritaikytas neįgaliesiems), 4 šiukšliadėžės, 5 suolai, kelios metalinės šašlykinės, laužavietė, sūpynės, 2 turnikai, takas medinis neįgaliems iki vandens. Palapinės statomos el. trasos pakraščiuose. ***Rekonstruoti***
Šiaudėnų girininkija				

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Apibūdinimas
	<u>Poilsiavietės</u>			
1	Poilsiavietė	28, 29	36; 35	Pavėsinė su miško baldais, lieptas į tvenkinį, laužavietė, 2 suolai, tualetas, lieptelis per griovį ***Rekonstruoti***
2	Poilsiavietė	136	37	Miško baldų komplektas, laužavietė, šiukšliadėžė ***Rekonstruoti***
Šilutės girininkija				
	<u>Atokvėpio vietos</u>			
1	Atokvėpio vieta „Prie Liudo“	92	34	Pavėsinė su miško baldais, tualetas, miško baldų komplektas. ***Rekonstruoti*** į poilsiavietę
	<u>Poilsiavietės</u>			
1	Poilsiavietė „Bezdžionių pliažas“	94	6,7,9	6 miško baldų komplektai, pavėsinė su miško baldais, inf. stendas, automobiliams stovėti aikštelė, laužavietė, tualetas ***Rekonstruoti***
	<u>Takai</u>			
1*	***Aukštumalos pažintinis pėsčiųjų takas***	***510***	***3,6,8,15***	***Takas įrengtas buvusia kūlgrinda per pelkę. Bendras ilgis apie 0,8 km. Įrengta 10 stotelių su inf. stendais bei apžvalgos bokštelis tako gale.*** *Priklauso Nemuno deltos RP.* *Numatomas rekonstruoti*
2*	***Žalgirių pažintinis takas***	***115,*** ***116***	***8-10,18,19, 21,27,29; 7-9,25***	***Takas apie 1,5 km ilgio. Įrengtas Žalgirių miške. Dalis tako lentų dangos. Per griovius įrengti tilteliai.*** *Priklauso Nemuno deltos RP.*
Vainuto girininkija				
	<u>Poilsiavietės</u>			
1	Poilsiavietė	63	5	Pavėsinė su miško baldais, laužavietė, vieta automobiliams pastatyti
Pagėgių girininkija				
	<u>Poilsiavietės</u>			
1	Poilsiavietė	161	21	Inf. stendas su g-jos schema. Pavėsinė su miško baldais, 2 miško baldų komplektai, laužavietė, 3 šiukšliadėžės. Labai lankoma, kenčia nuo vandalizmo. ***Rekonstruoti***

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Apibūdinimas
Rambyno girininkija				
	Informaciniai ženklai			
*1**	*Informacinis stendas su girininkijos schema*	*860*		*Pagėgių sav. Lumpėnai*
2*	Informacinis stendas	2	20	
	Atokvėpio vietos			
1*	***Atokvėpio vieta***	***74***	***10***	***Priklauso Rambyno RP***
2*	***Atokvėpio vieta***	***78***	***1***	***Priklauso Rambyno RP***
3*	***Atokvėpio vieta***	***79***	***7***	***Priklauso Rambyno RP***
4*	***Atokvėpio vieta ir takas link Raganų eglės***	***83***	***70-72,77***	***Priklauso Rambyno RP***
	Stovyklavietės			***Priklauso Rambyno RP***
1*	***Bitėnų stovyklavietė***	***873***		***Priklauso Rambyno RP***
	Masinių renginių vietos			***Priklauso Rambyno RP***
1*	***Masinių renginių vieta***	***2***	***28,29***	***Priklauso Rambyno RP***
	Regyklos			***Priklauso Rambyno RP***
1*	***Rambyno kalno apžvalgos aikštelė***	***2***	***27***	***Priklauso Rambyno RP***
2*	***Apžvalgos aikštelė***	***2***	***33***	***Priklauso Rambyno RP***
3*	***Apžvalgos aikštelė***	***2***	***34***	***Priklauso Rambyno RP***
4*	***Apžvalgos aikštelė***	***3***	***41***	***Priklauso Rambyno RP***
5*	***Apžvalgos bokštas***	***48***	***1***	***Priklauso Rambyno RP***
6*	***Apžvalgos bokštas***	***55***	***7***	***Priklauso Rambyno RP***
	Takai			
1*	***Gamtos takas***	***3***	***40,41,43,44, 46,48***	***Apie 1,5 km ilgio Priklauso Rambyno RP***
2*	***Pramogų takas***	***1***	***19,22,25,26, 28,30***	***Apie 1,5 km ilgio Priklauso Rambyno RP***
3*	***Šereitlaukio miško takas – geltonoji trasa***	***54, 55, 56, 57, 58***	***1,4,13; 1,2,3; 1,5,6; 1,6; 1,5,6,8***	***Priklauso Rambyno RP***
4*	***Šereitlaukio miško takas – žalioji trasa***	***54/55, 63/64 57,***	***Kvartaline; Kvartaline; 20;***	***Priklauso Rambyno RP***

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kvartalai	Sklypai	Apibūdinimas
		58 64, 65, 66,	***18,19; 5,8-11,18 27, 22***	
3*	***Šereitlaukio miško takas – mėlynoji trasa***	***65, 71, 72, 73, 74/67, 74/879, 879***	***13,14,19; 2,6,4,5; 3,7,11,13,15; 5,6,8,12-14; kvartaline; kvartaline; 22,24,25***	***Priklauso Rambyno RP***
Žemaitkiemio girininkija				
	<u>Atokvėpio vietos</u>			
1*	***Atokvėpio vieta***	***85***	***27***	***Priklauso Nemuno Deltos RP***
	<u>Poilsiavietės</u>			
1	Poilsiavietė	137	3	Pavėsinė su miško baldais, miško baldų komplektas, šiukšliadėžė, laužavietė. *Įrengti geresnę laužavietę.*

Pastaba: * - objektas yra valstybinio parko teritorijoje.

3 PRIEDAS

Žemėlapiai

Girininkija	Psl.
Sutartiniai ženklai	97
Pėžaičių	99
Kintų	101
Norkaičių	107
Šiaudėnų	110
Šilutės	111
Rambyno	115
Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą	127

Sutartiniai ženklai

 Kultūros paveldo objektų teritorija

 Kultūros paveldo objekto fizinė apsaugos zona

 Kultūros paveldo objeko vizualinė apsaugos zona

 Užstatytos teritorijos

 Valstybinės reikšmės miškai

 Kiti miškai

Projektuojami rekreacijos objektai

 Informacinis stendas

 Poilsiavietė

 Atokvėpio vieta

 Projektuojami takai

 Kraštovaizdžio tvarkymo darbai

Esami rekreacijos objektai

 Turizmo informacijos centras

 Informacinis stendas

 Rodyklė, informacinis ženklas

 Stovyklavietė

 Poilsiavietė

 Atokvėpio vieta

 Masinių renginių vieta

 Transporto stovėjimo vieta

 Apžvalgos bokštelis

 Apžvalgos aikštelė

 Pėsčiųjų takai

 Dviračių takai

Pėžaičių girininkija
1:5 000

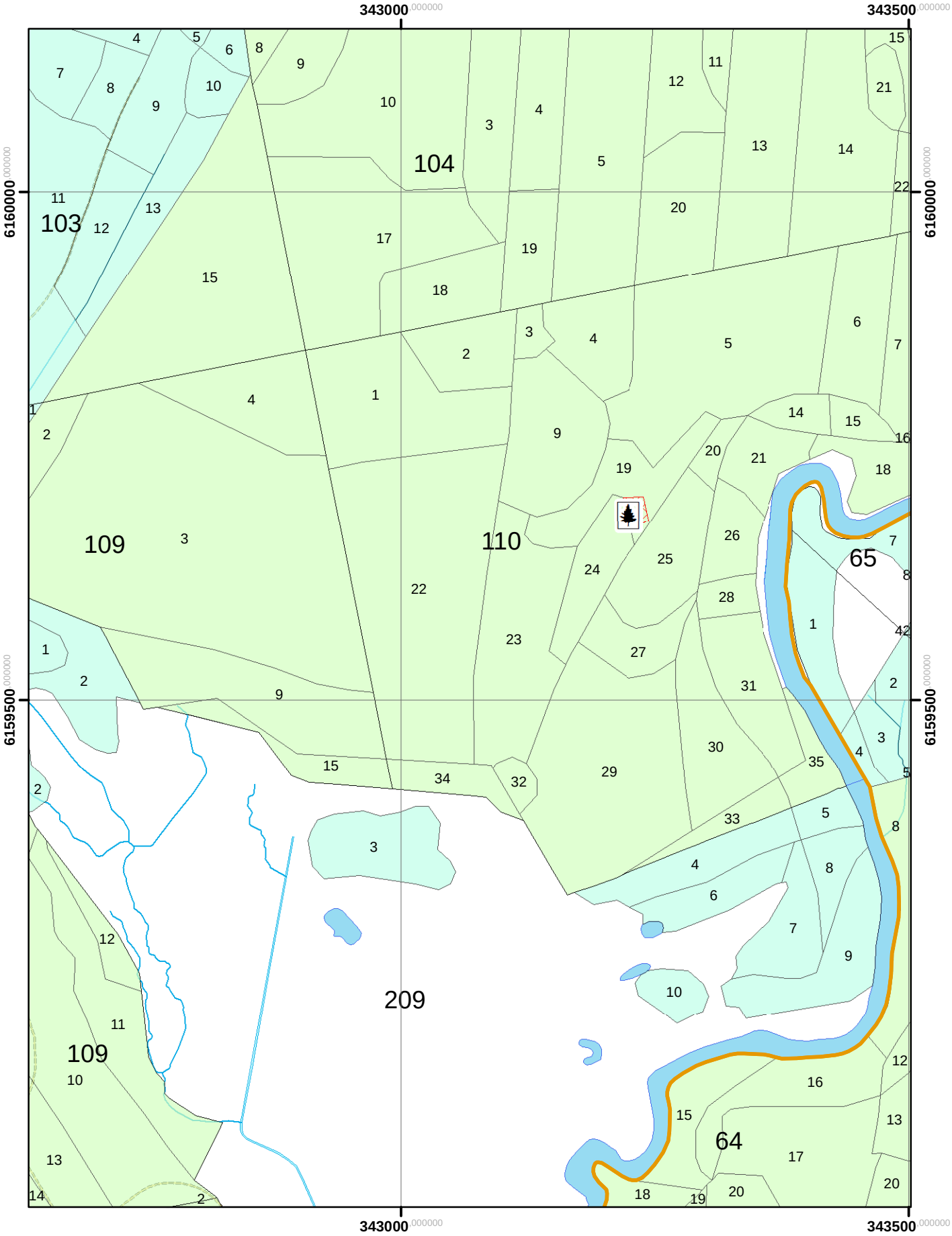

Kintų girininkija
1:10 000

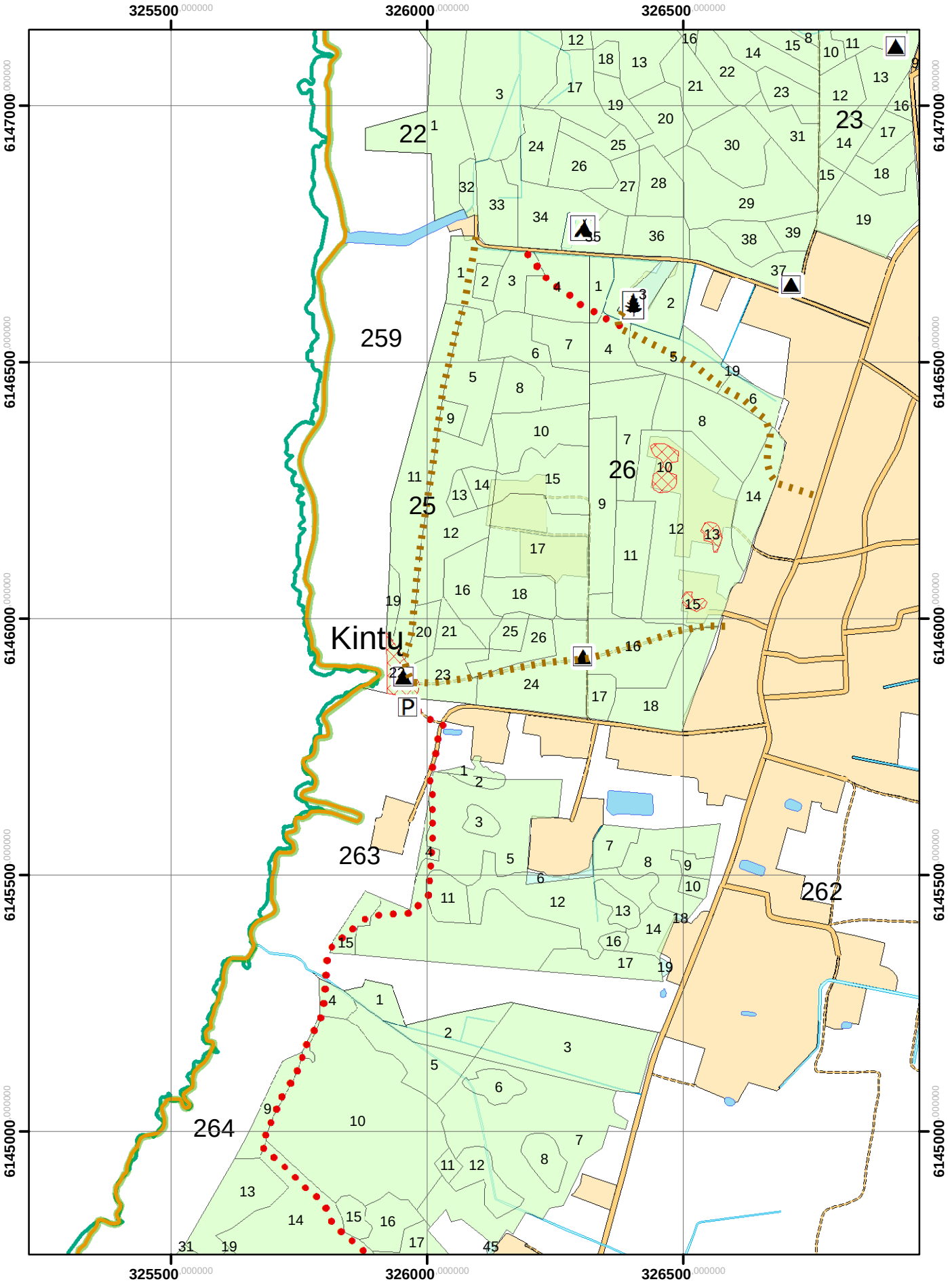

Kintų girininkija
1:10 000

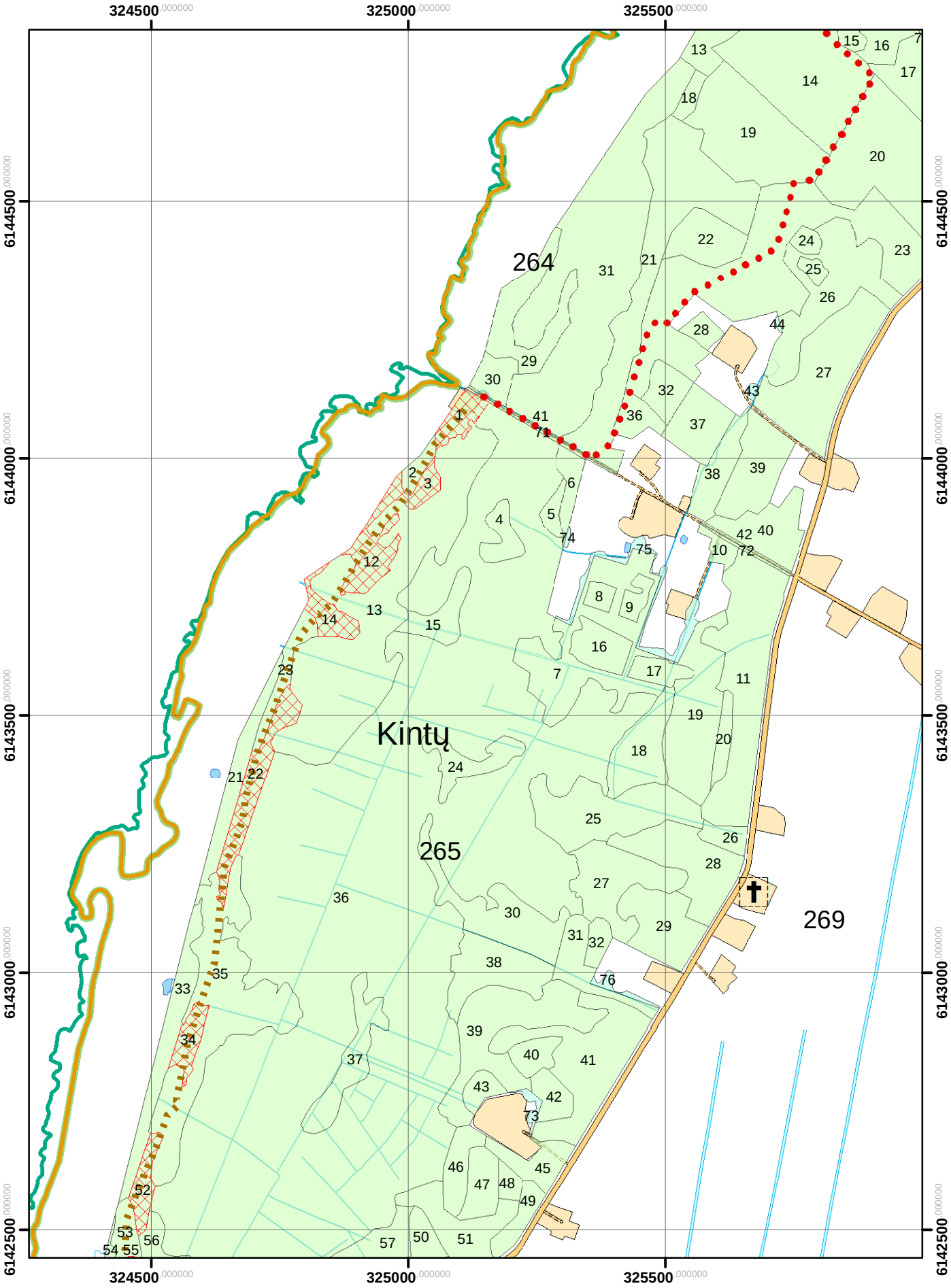

Kintų girininkija
1:10 000

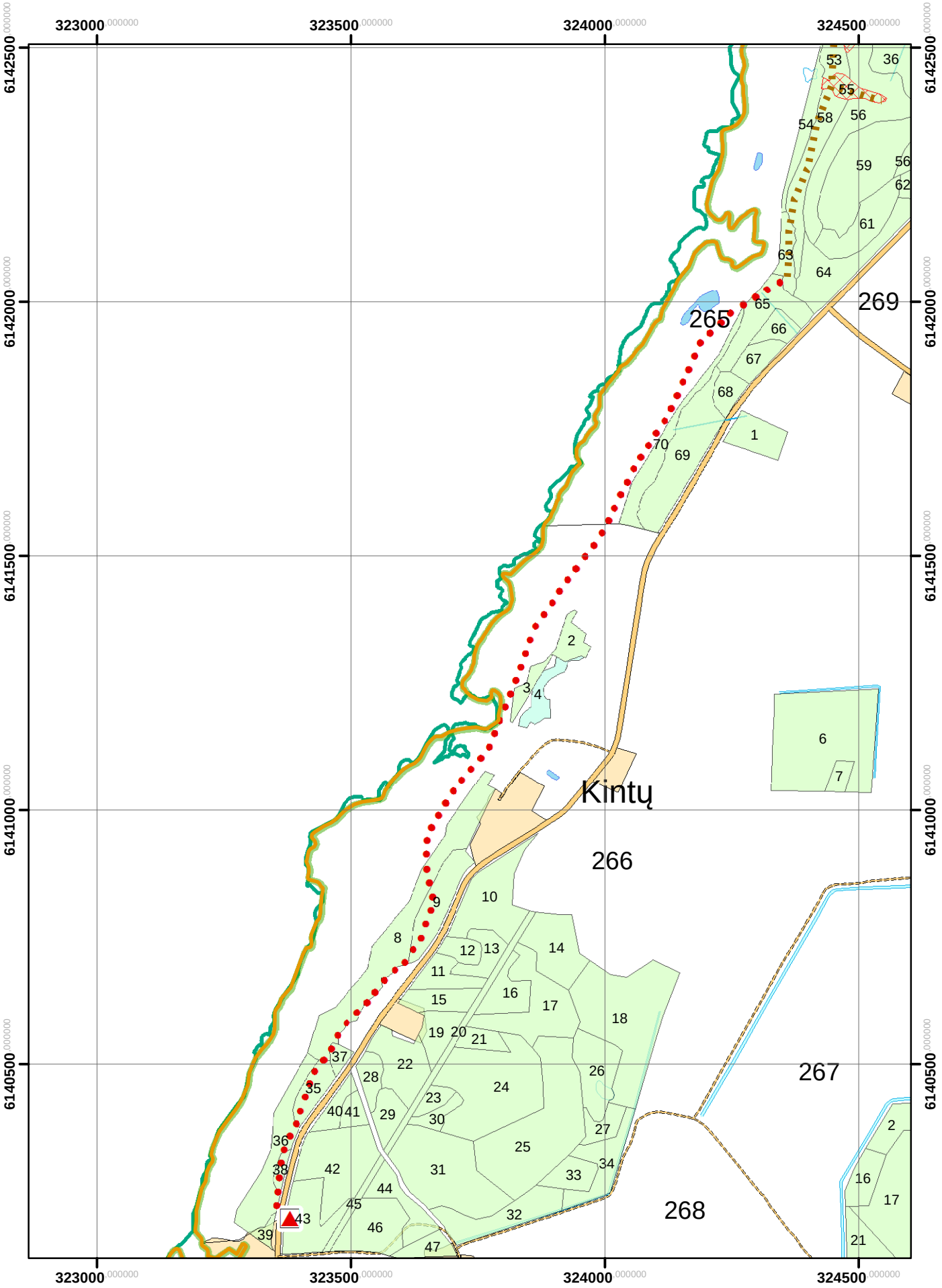

Norkaičių girininkija
1:5 000

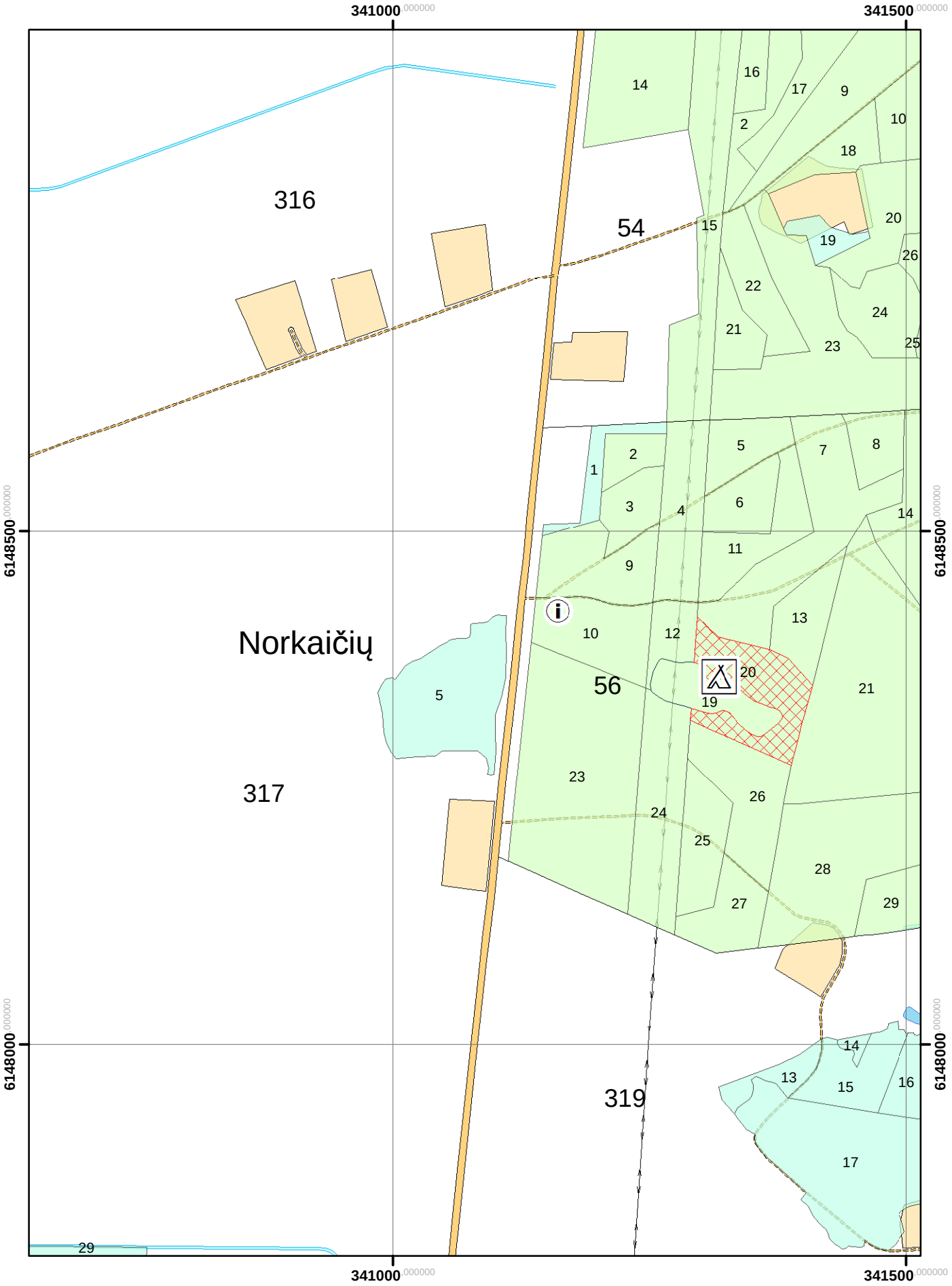

Šiaudėnų girininkija
1:5 000

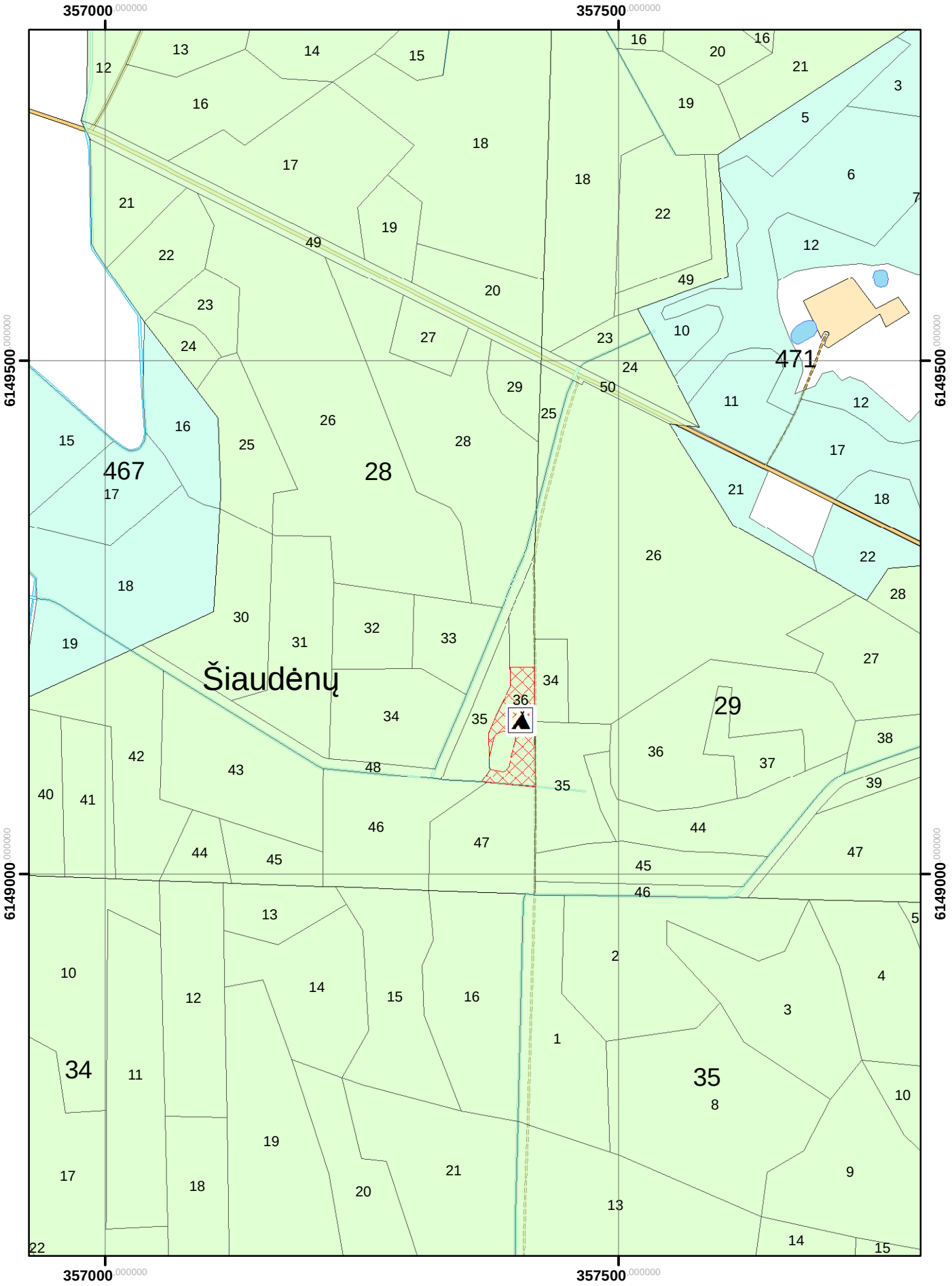

Šilutės girininkija
1:5 000

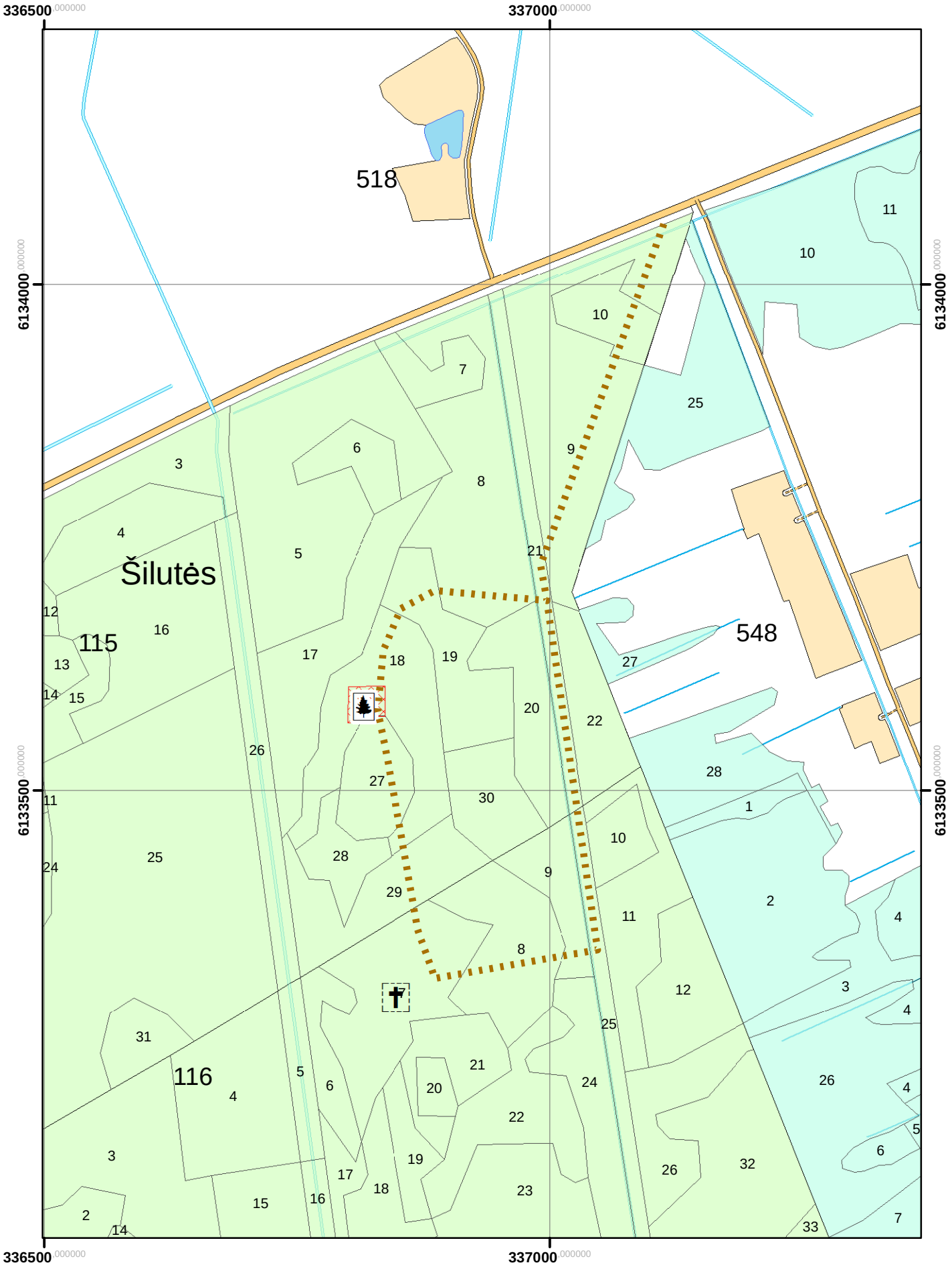

Šilutės girininkija
1:5 000

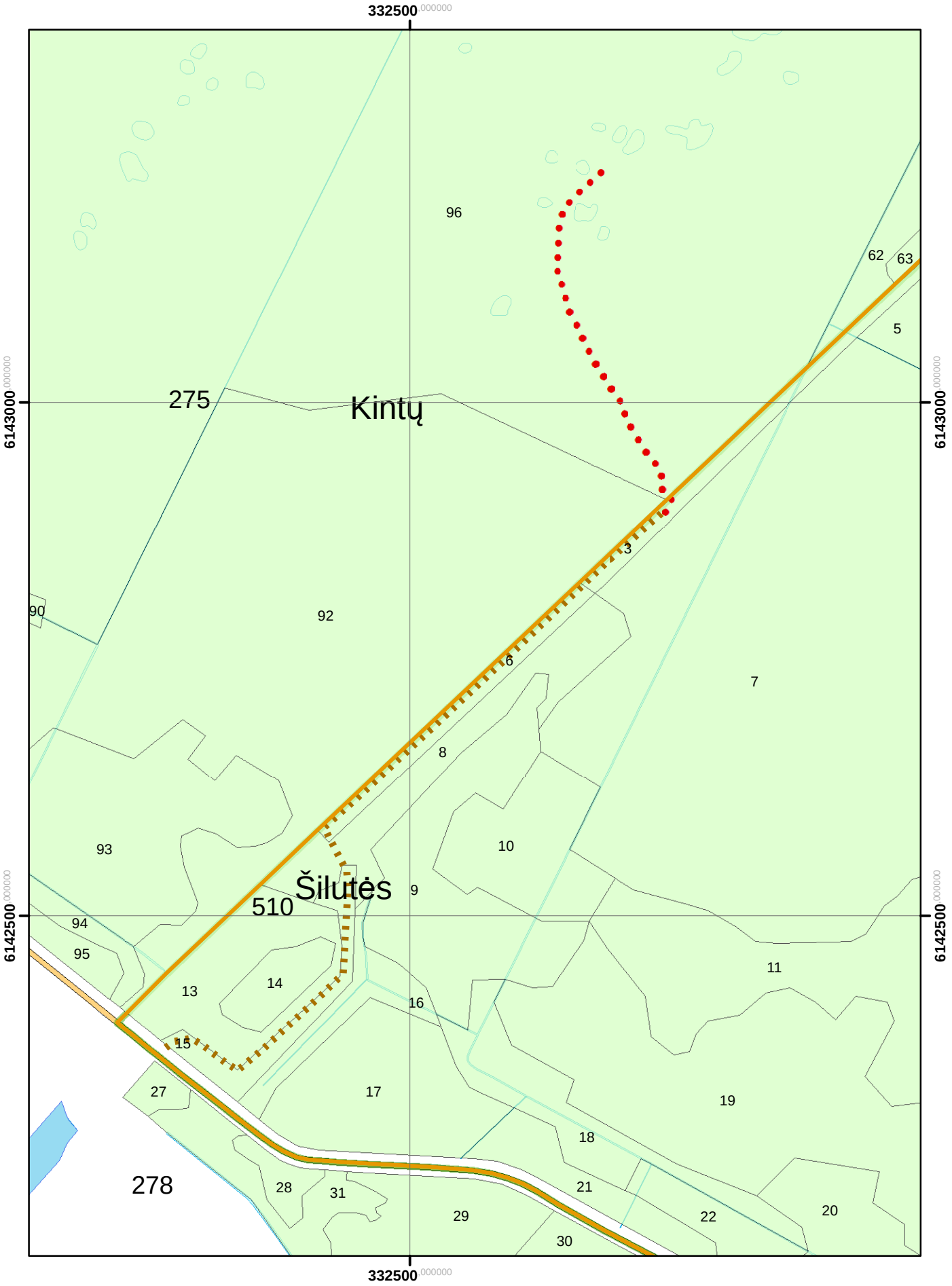

Rambyno girininkija
M 1:10 000

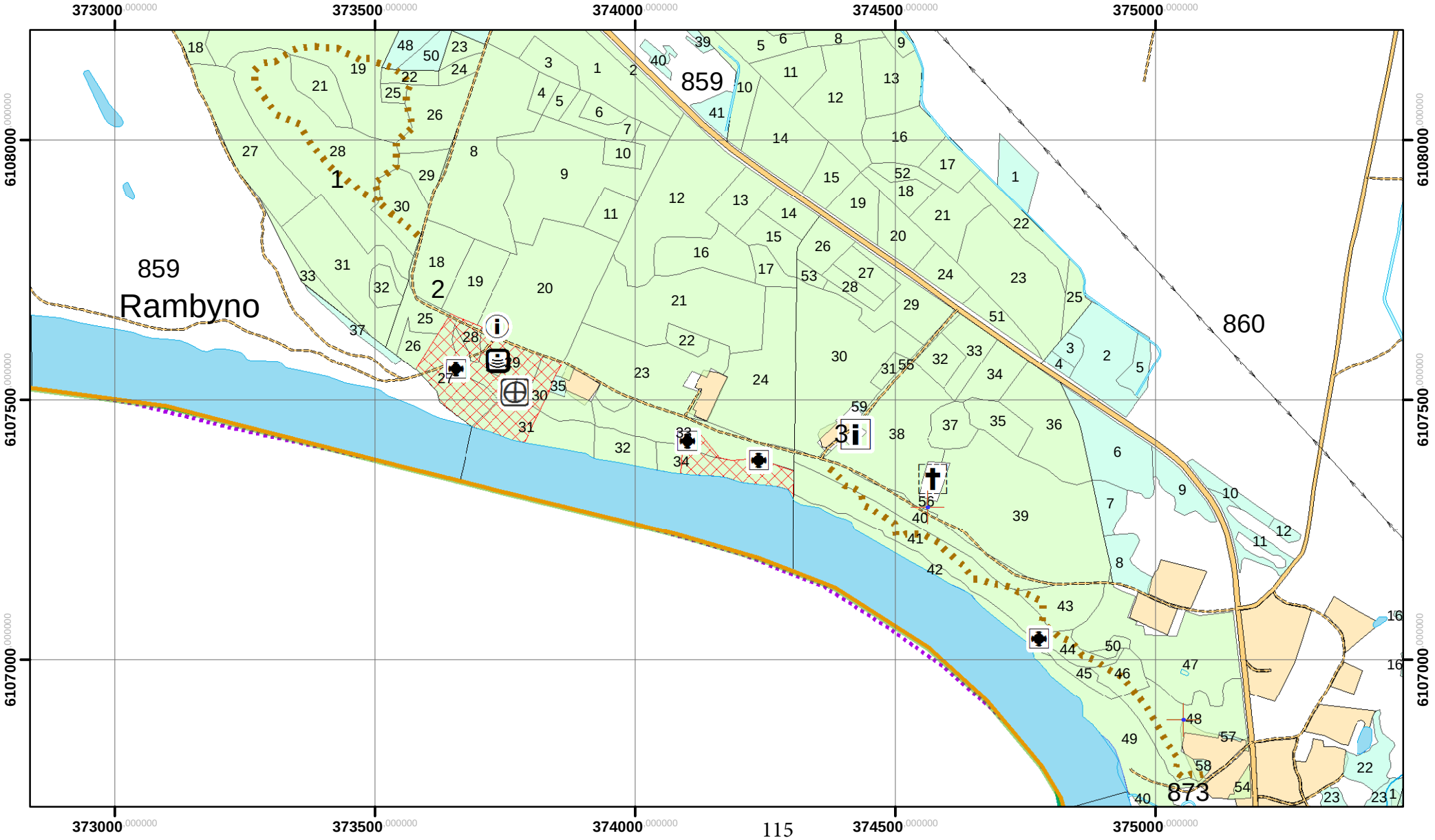

Rambyno girininkija
M 1:10 000

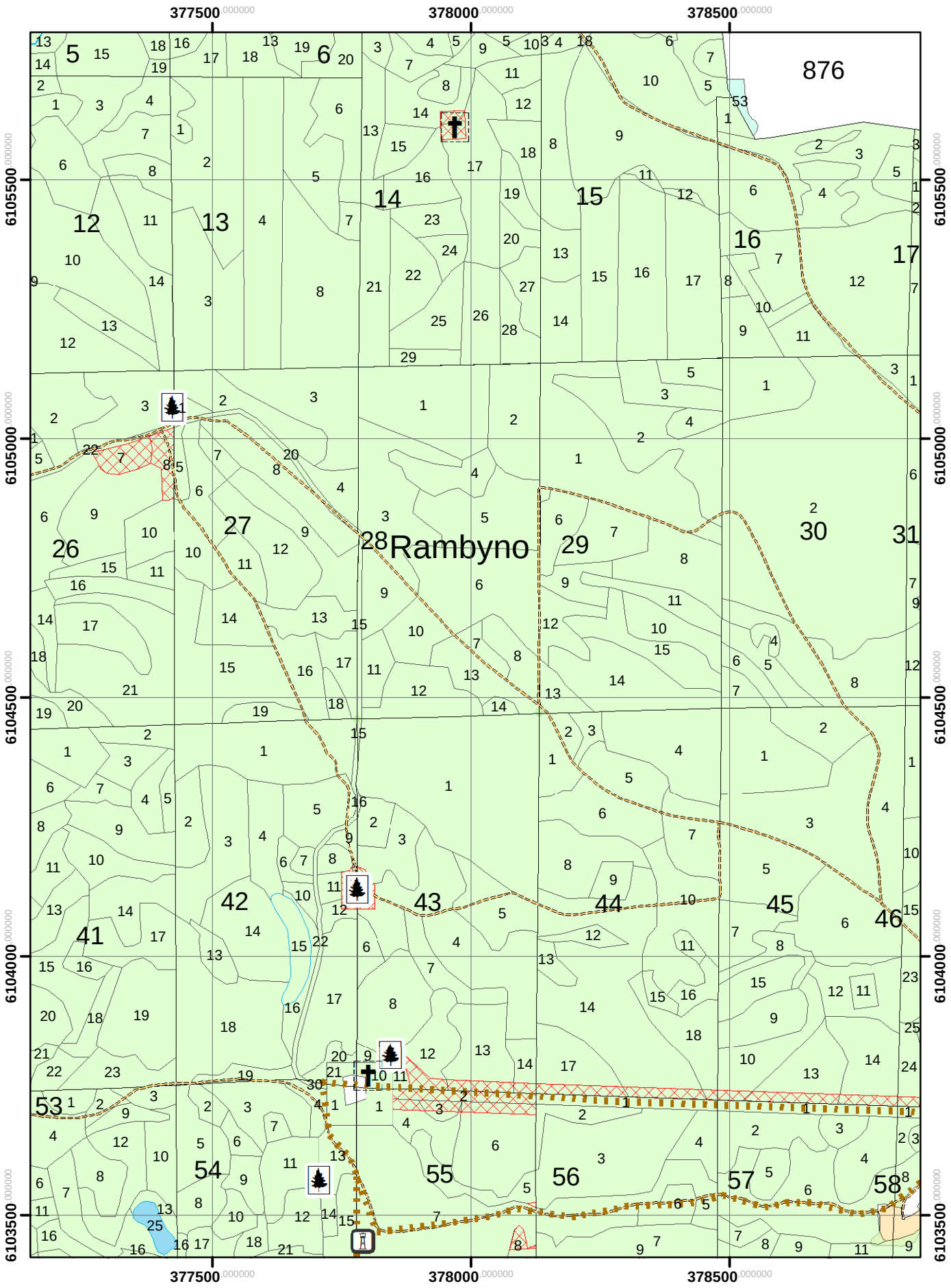

Rambyno girininkija
M 1:10 000

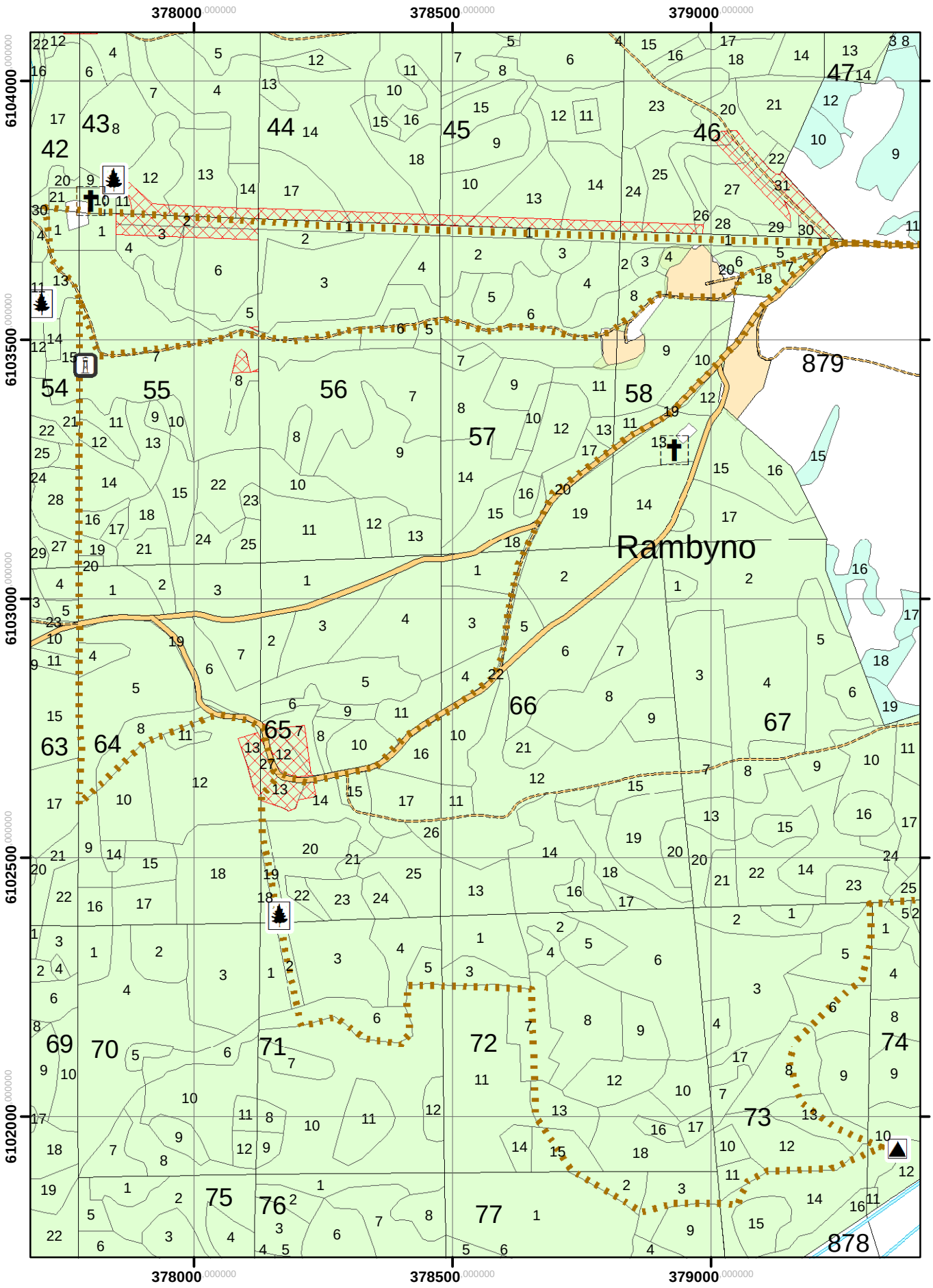

Rambyno girininkija
M 1:10 000

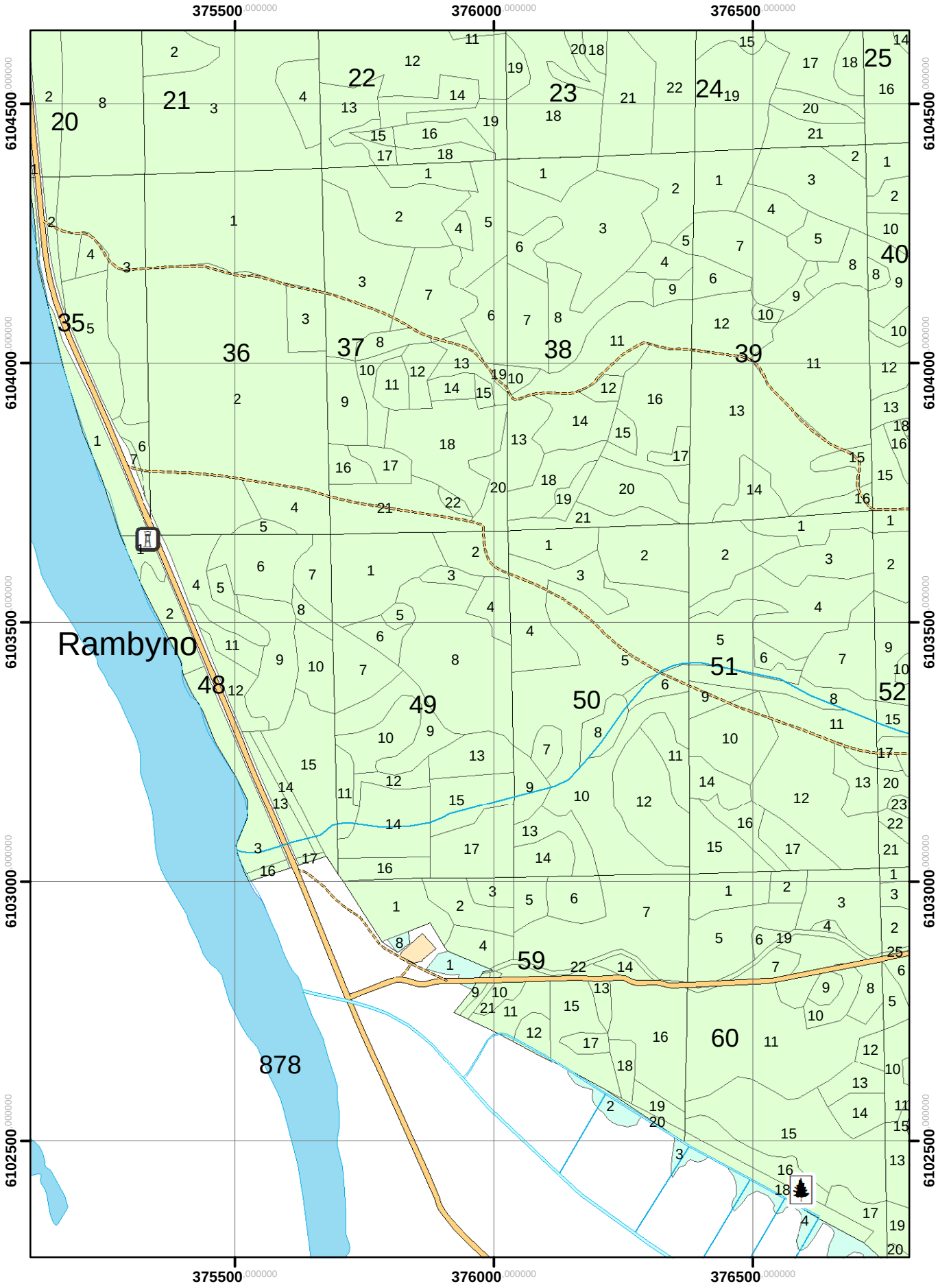

Rambyno girininkija
M 1:10 000

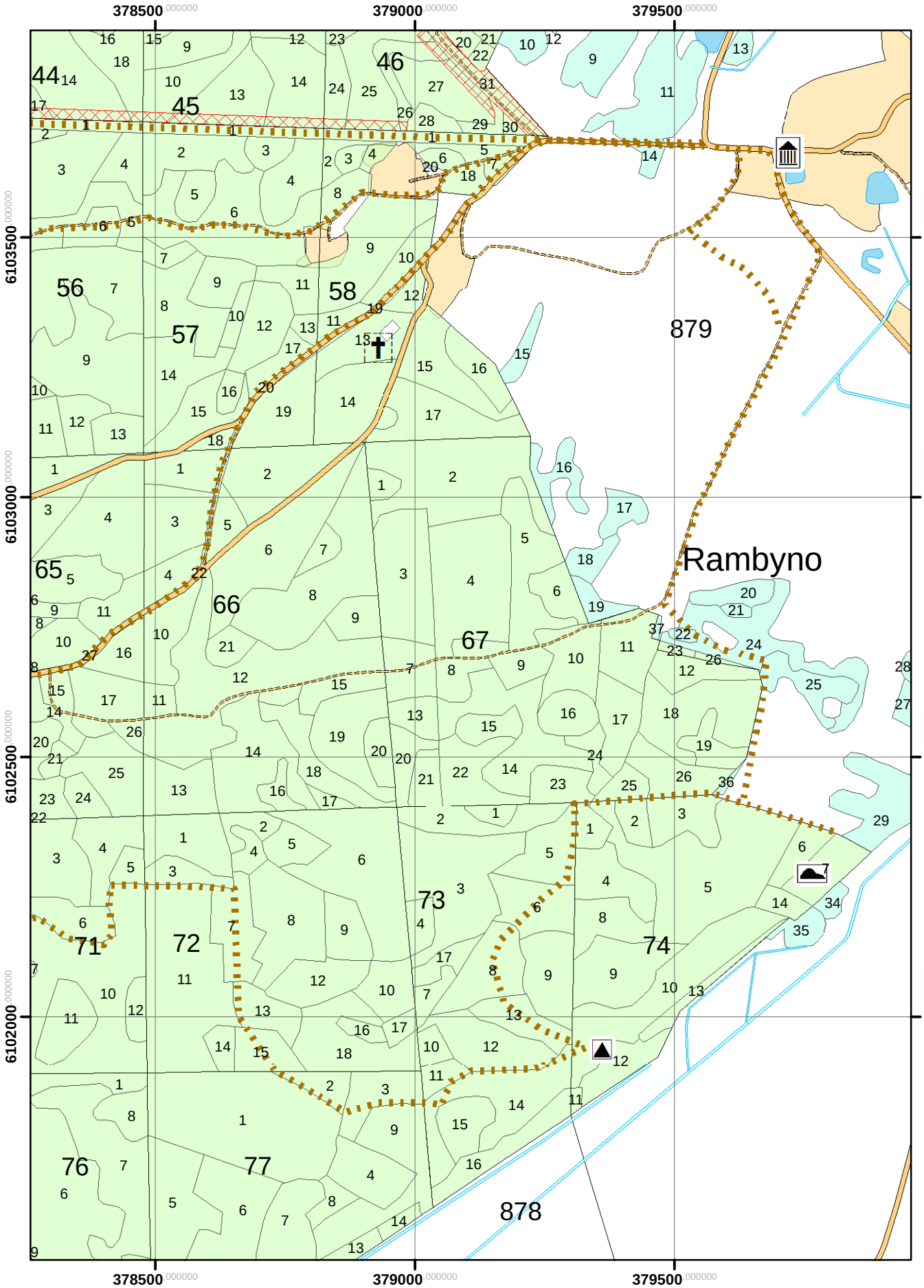

Rambyno girininkija
1:5 000

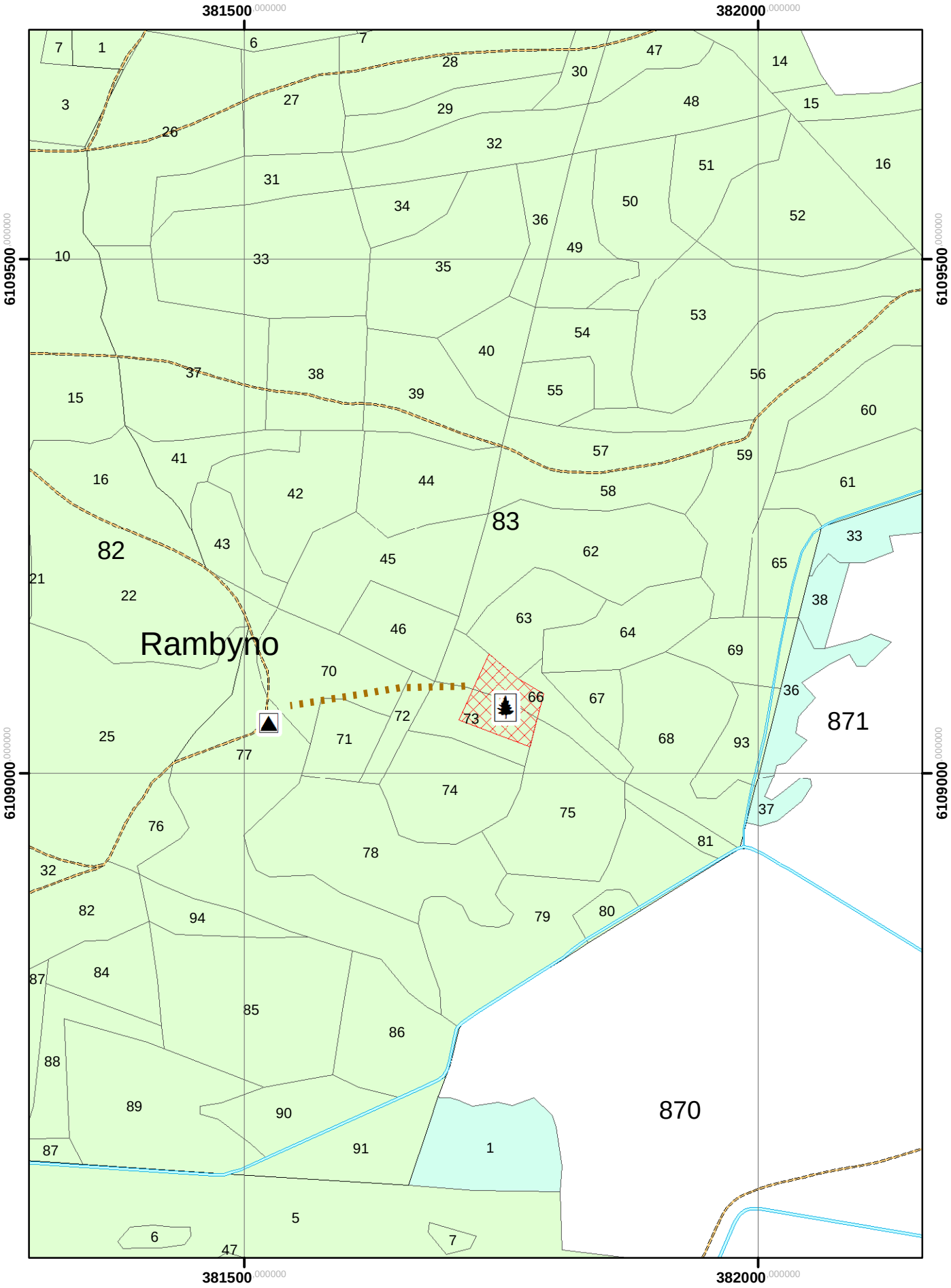

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Pėžaičių girininkija
M 1:5 000

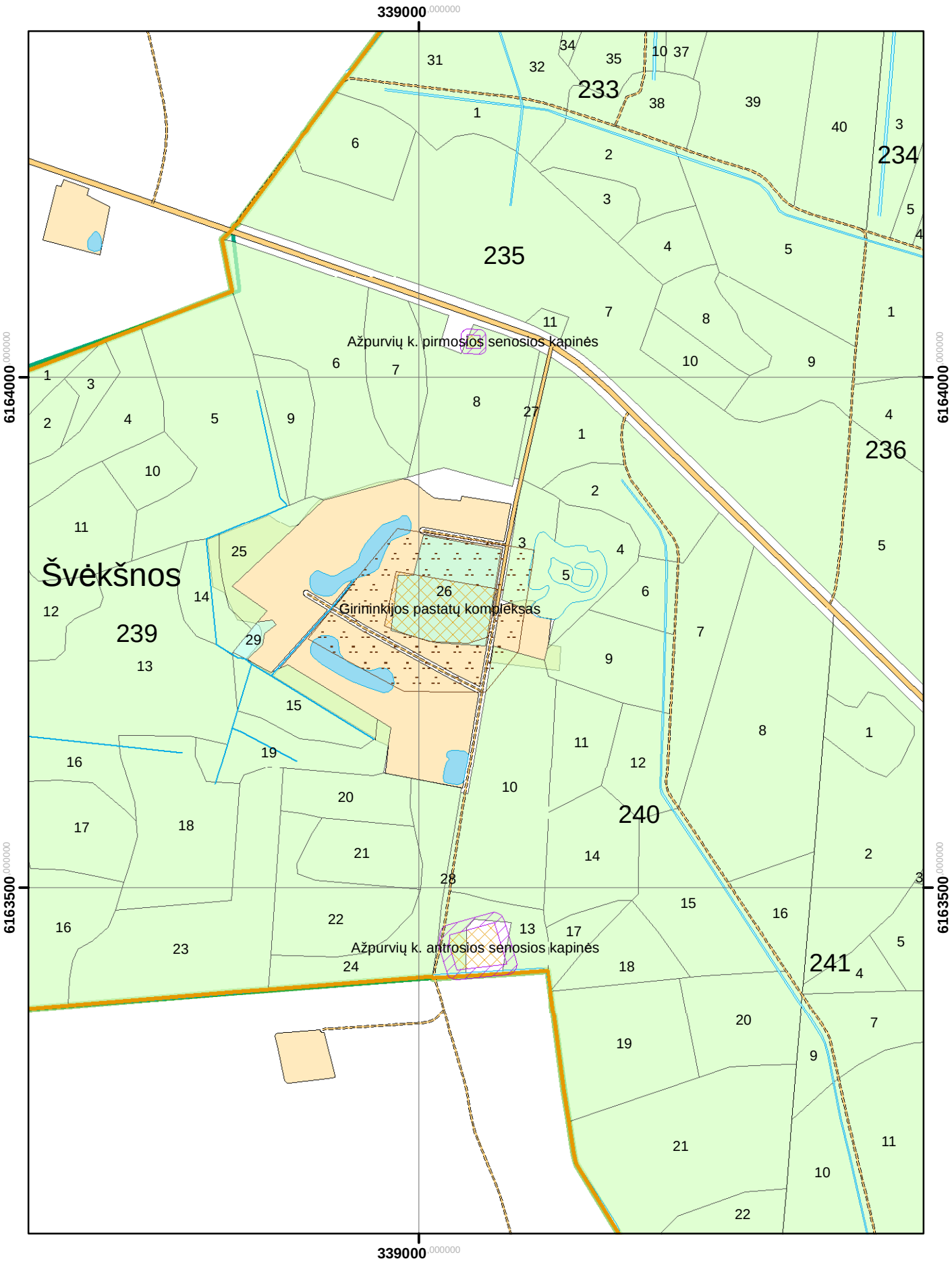

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Pėžaičių girininkija
M 1:10 000

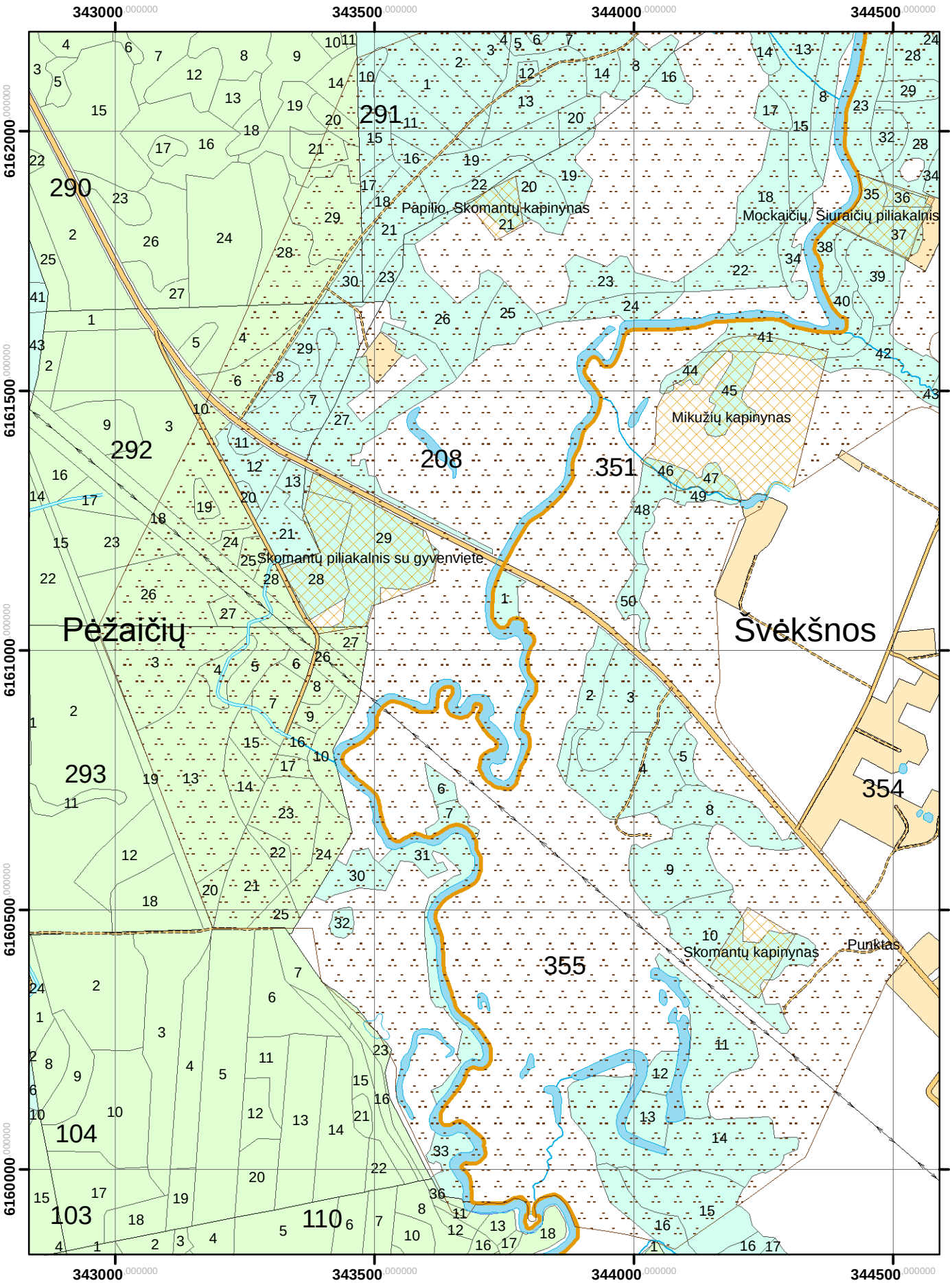

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Kintų girininkija
M 1:10 000

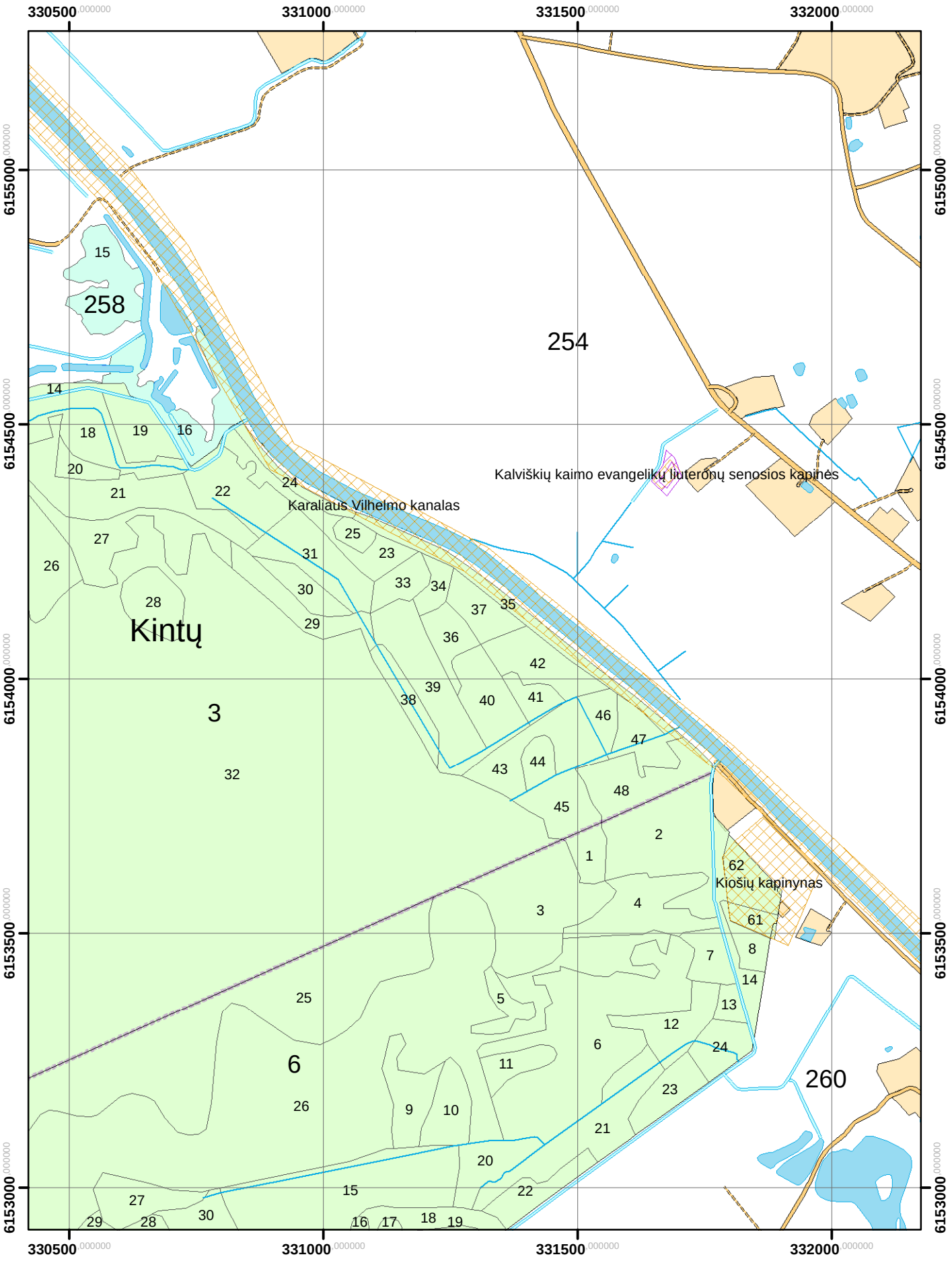

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Kintų girininkija
M 1:5 000

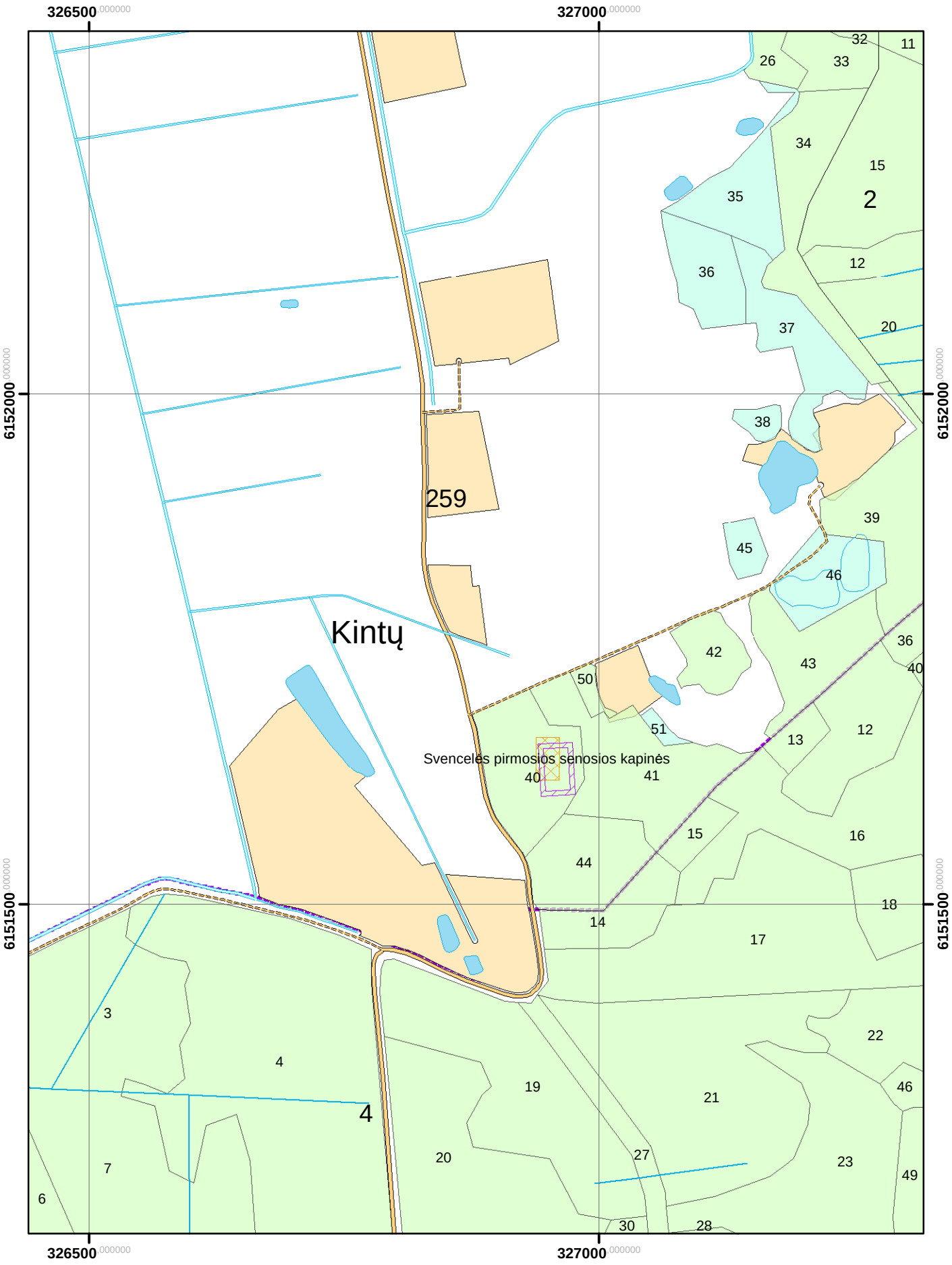

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Kintu girininkija
M 1:5 000

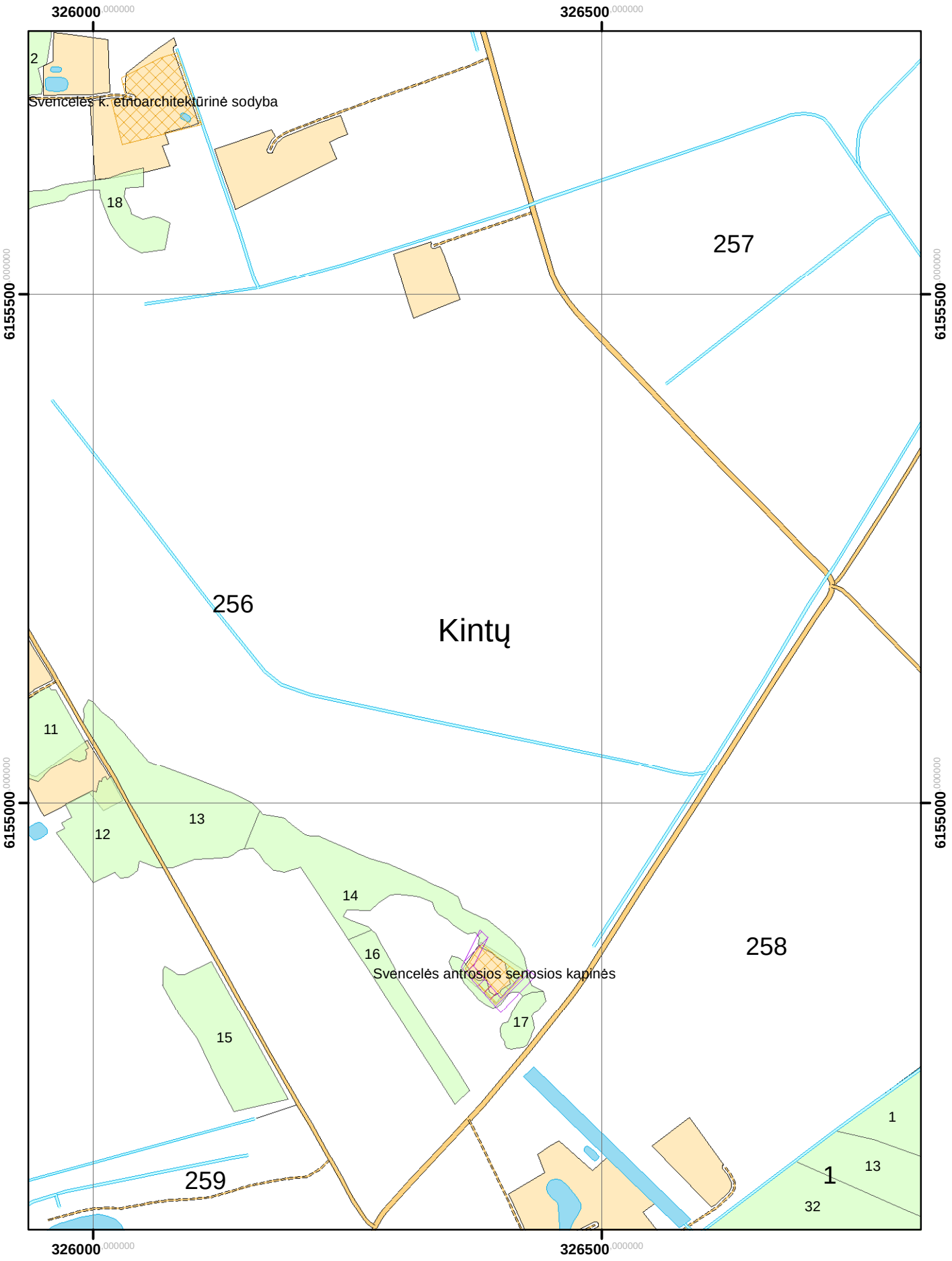

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Kintu girininkija
M 1:10 000

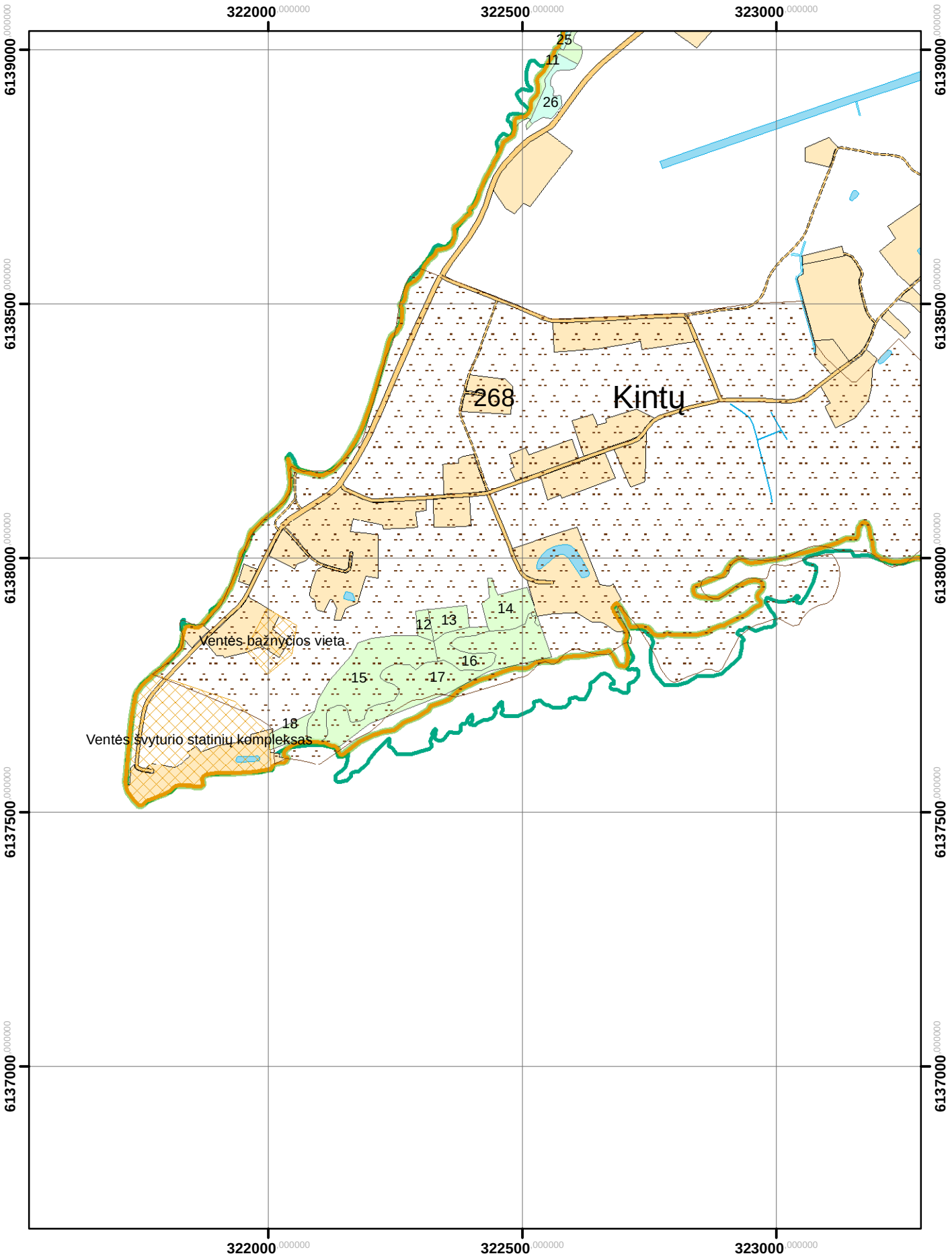

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Švėkšnos girininkija
M 1:10 000

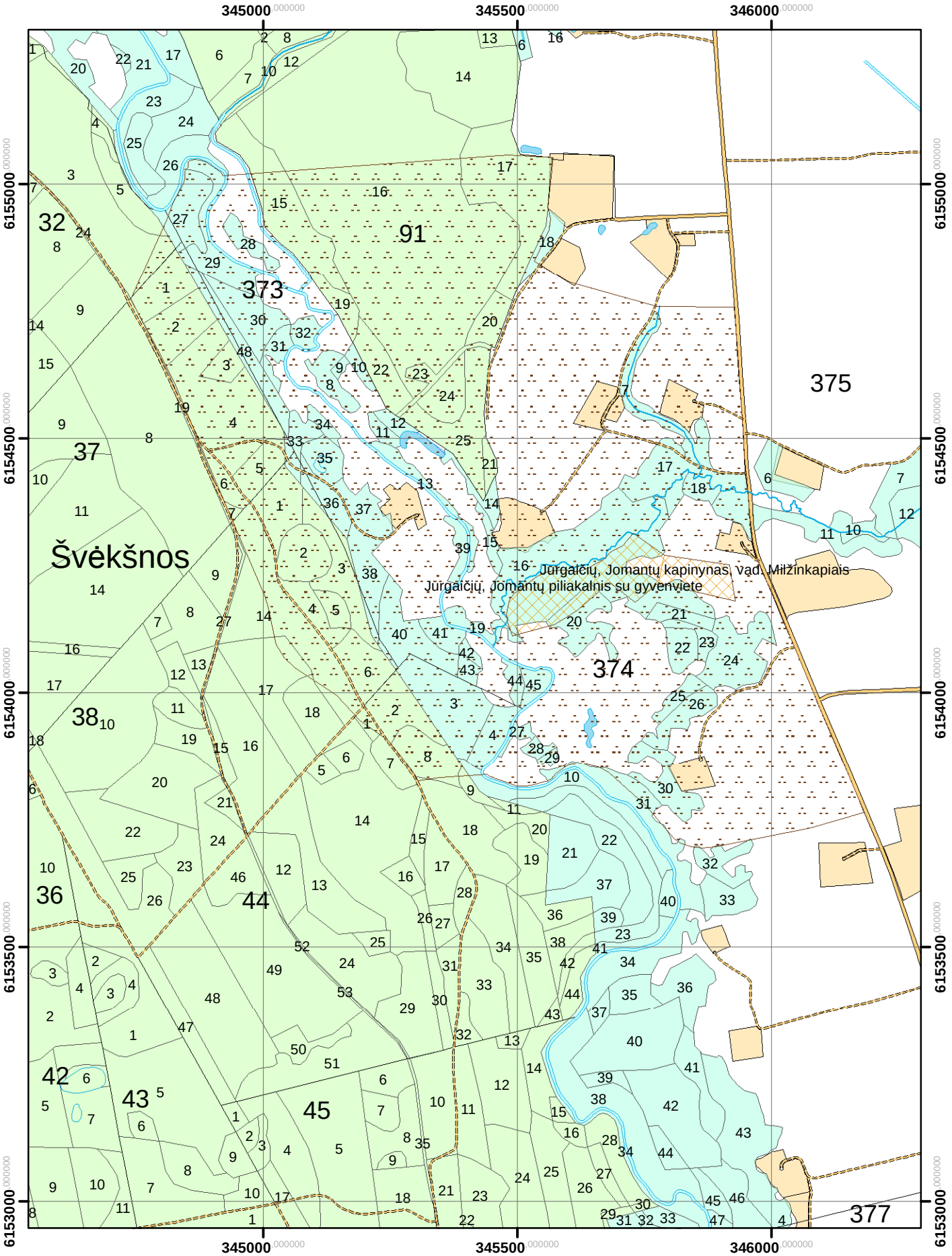

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Švėkšnos girininkija
M 1:5 000

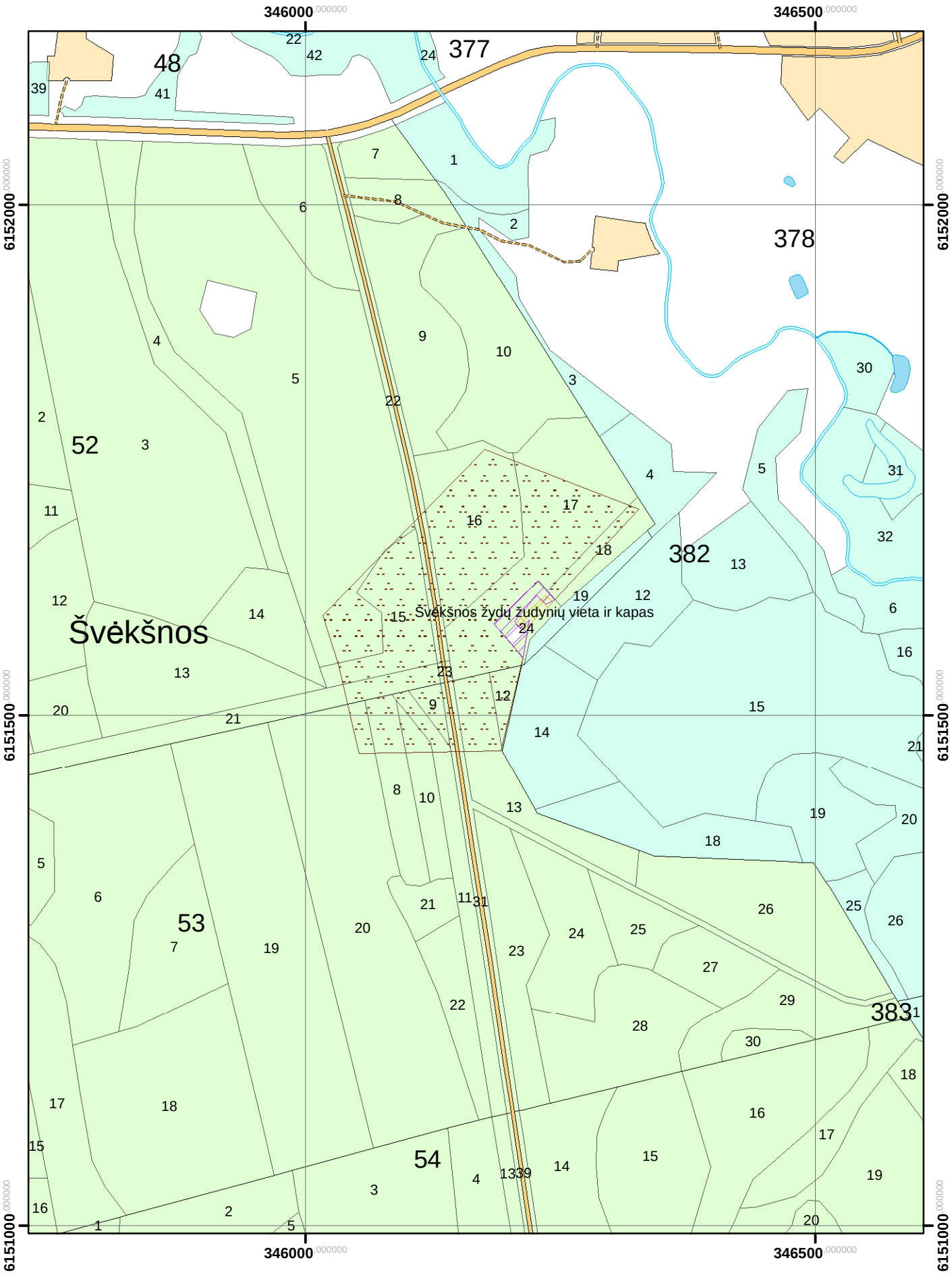

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Norkaičių, Šilutės girininkijos
M 1:10 000

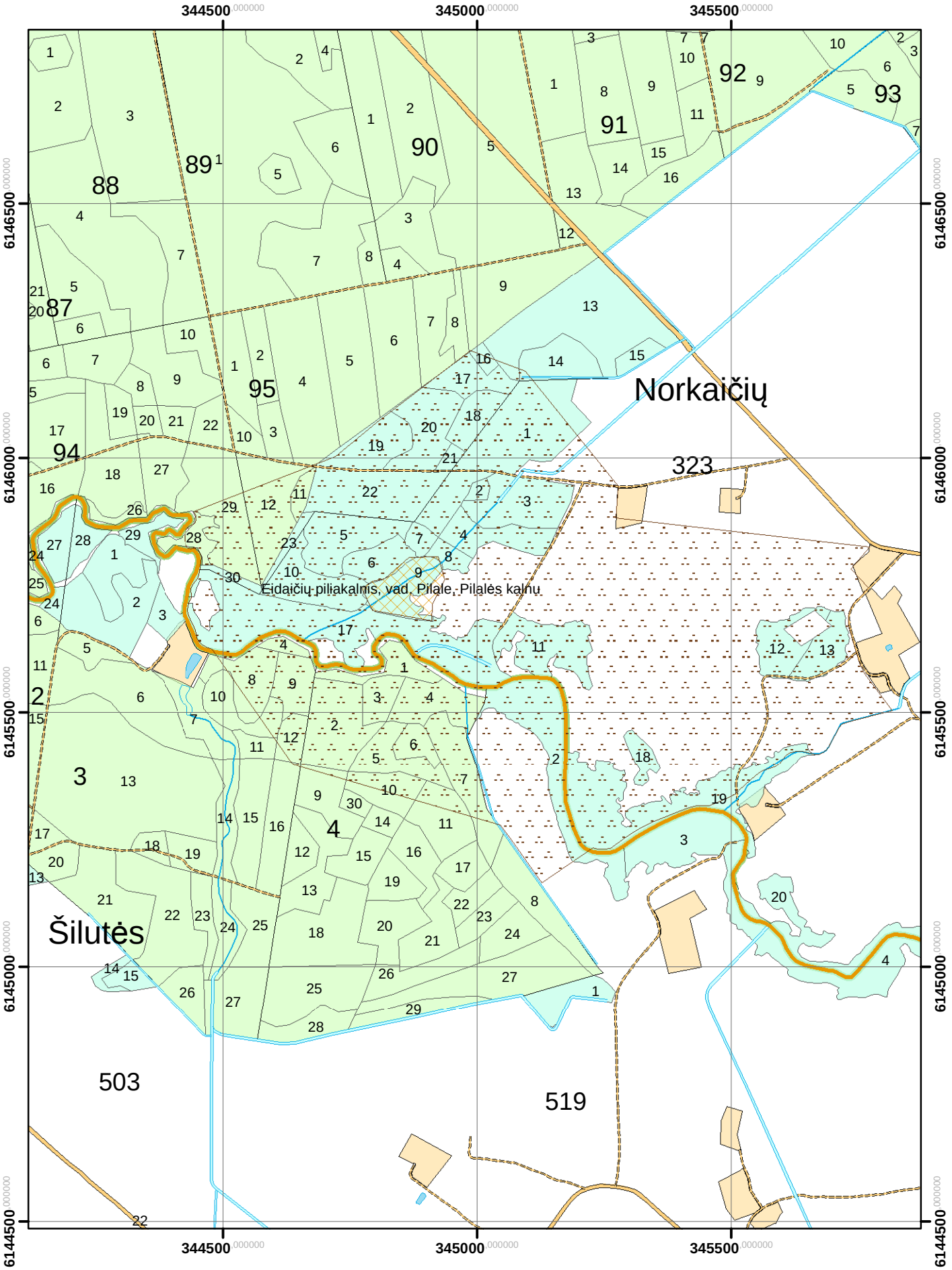

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Šiaudėnų girininkija
M 1:5 000

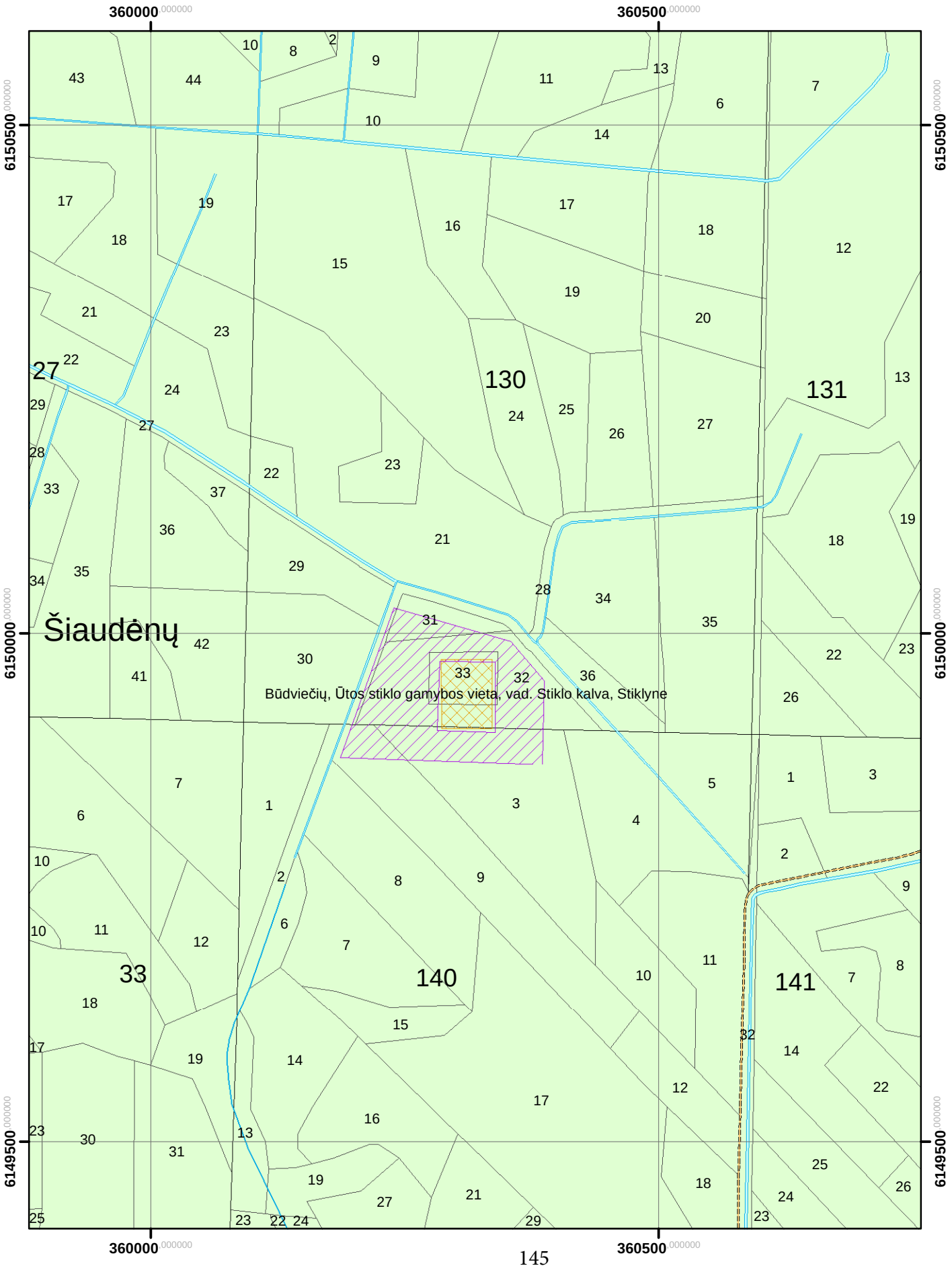

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Šilutės girininkija
M 1:5 000

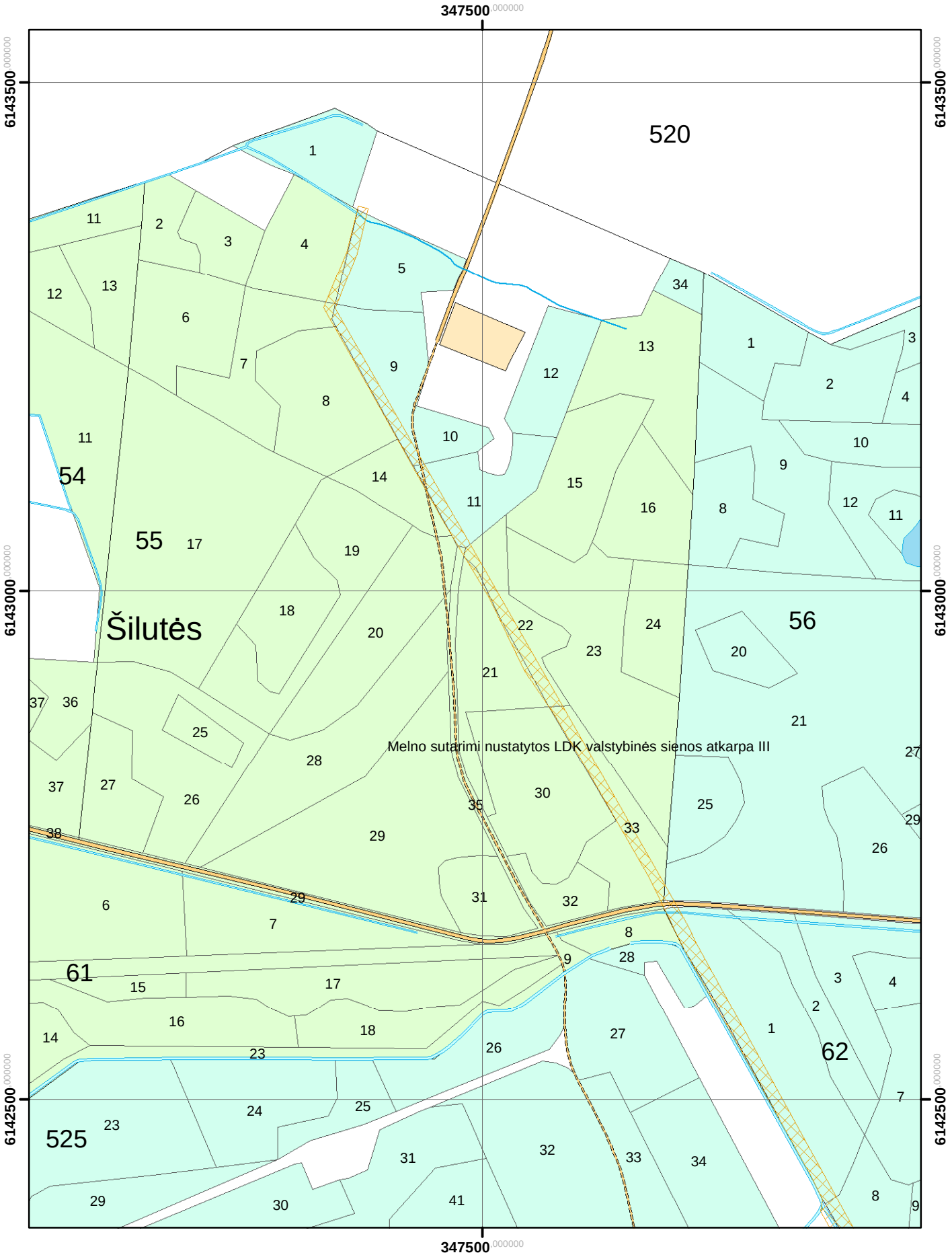

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Šilutės girininkija
M 1:5 000

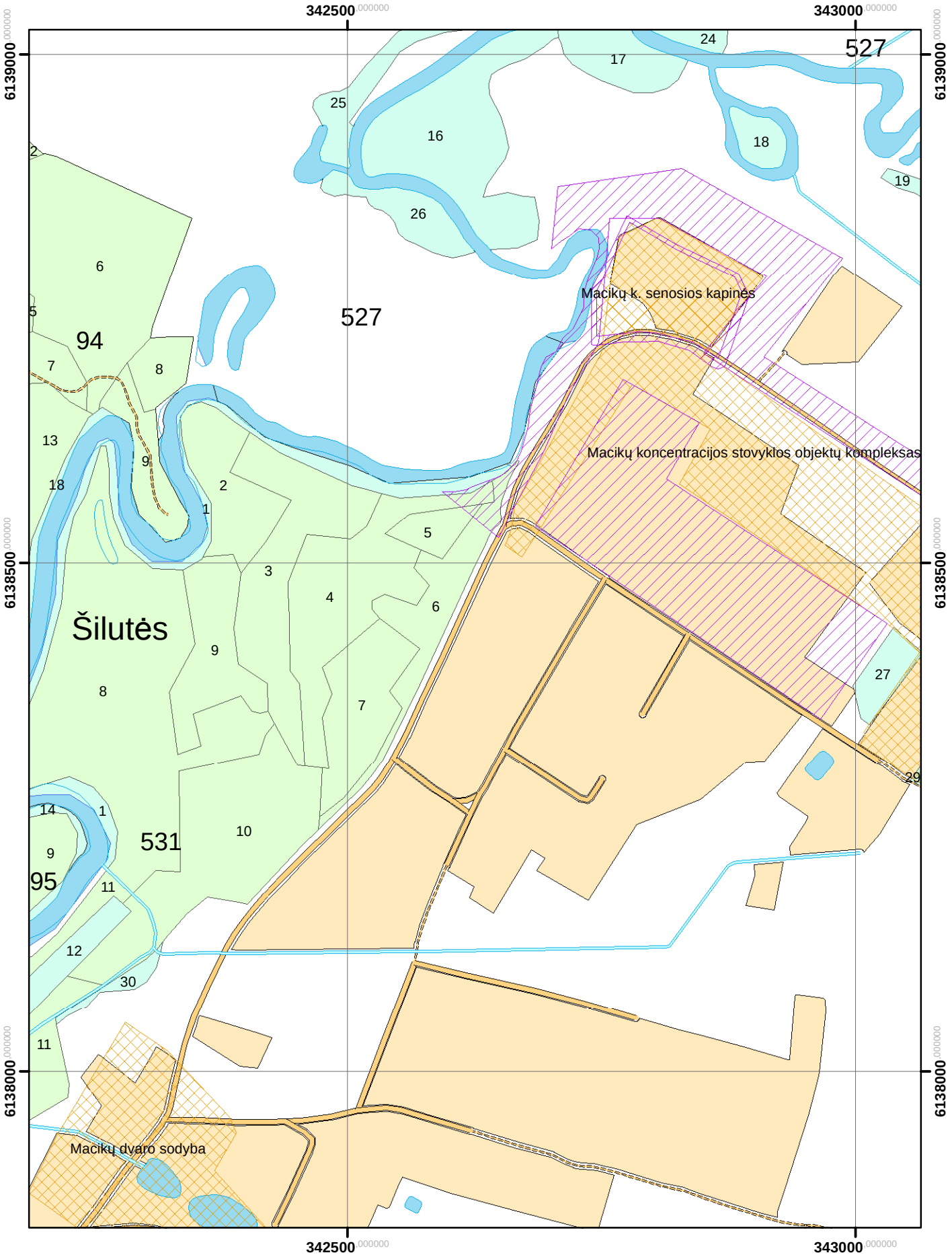

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Vainuto girininkija
M 1:5 000

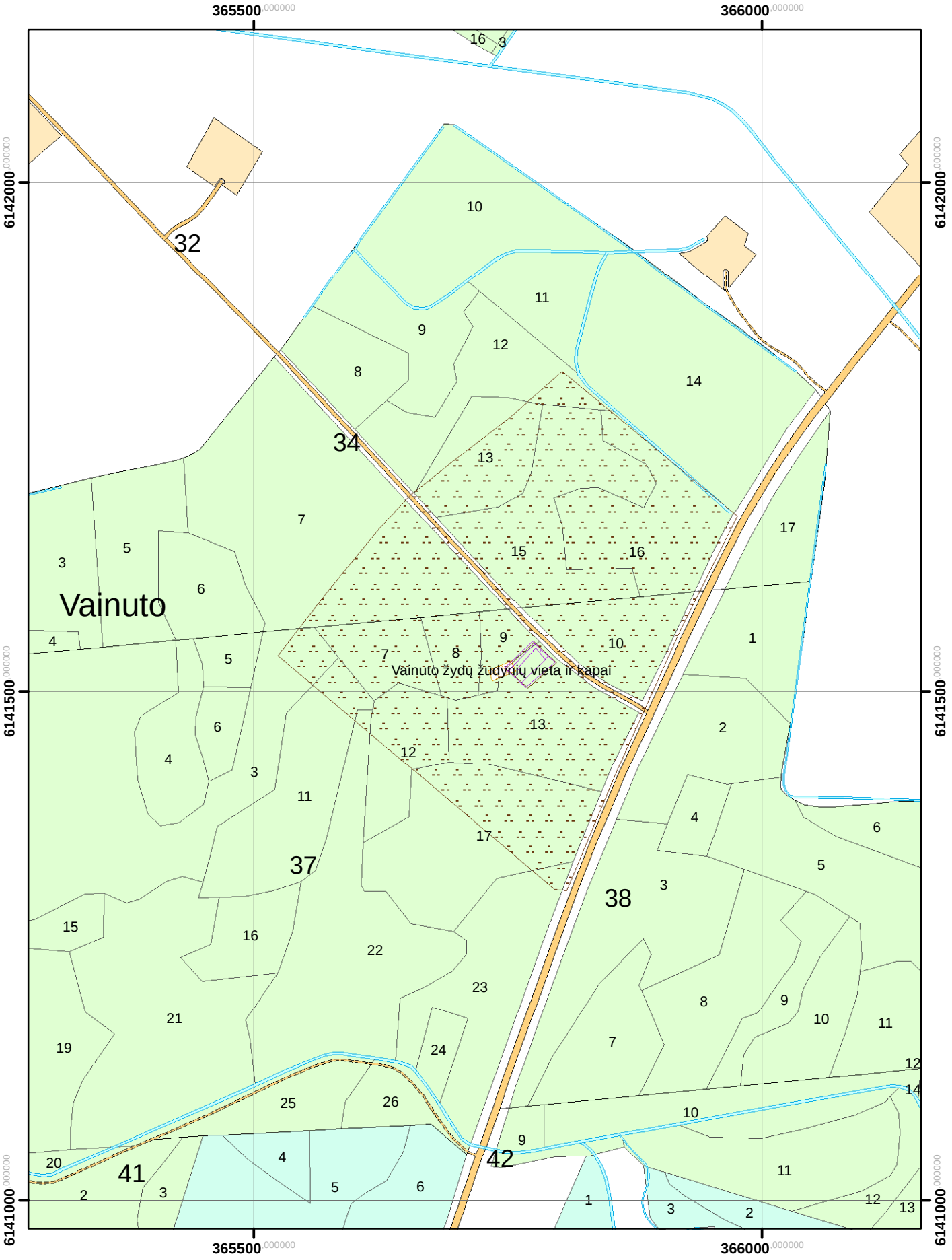

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Pagėgių girininkija
M 1:10 000

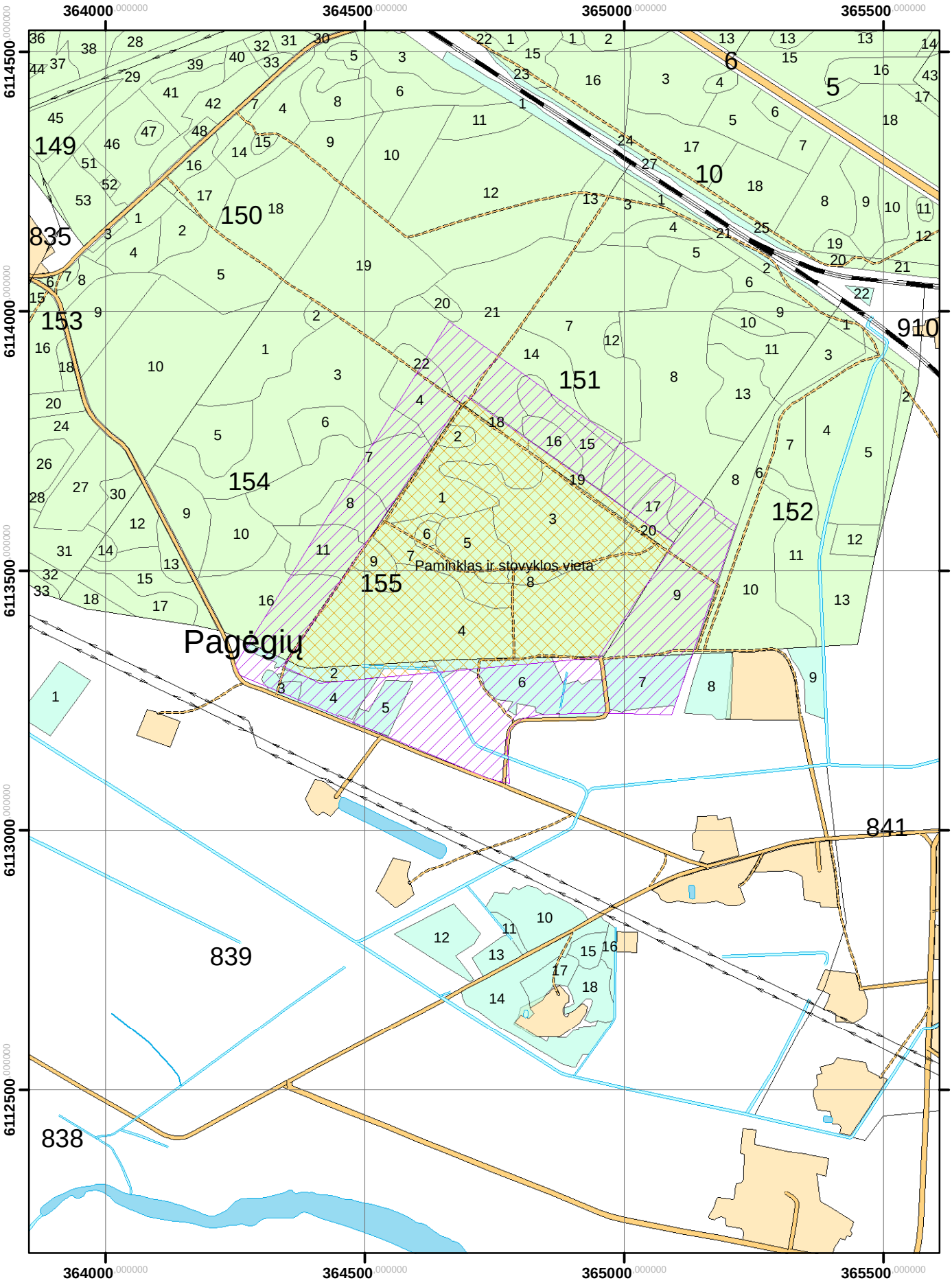

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Pagėgių girininkija
M 1:10 000

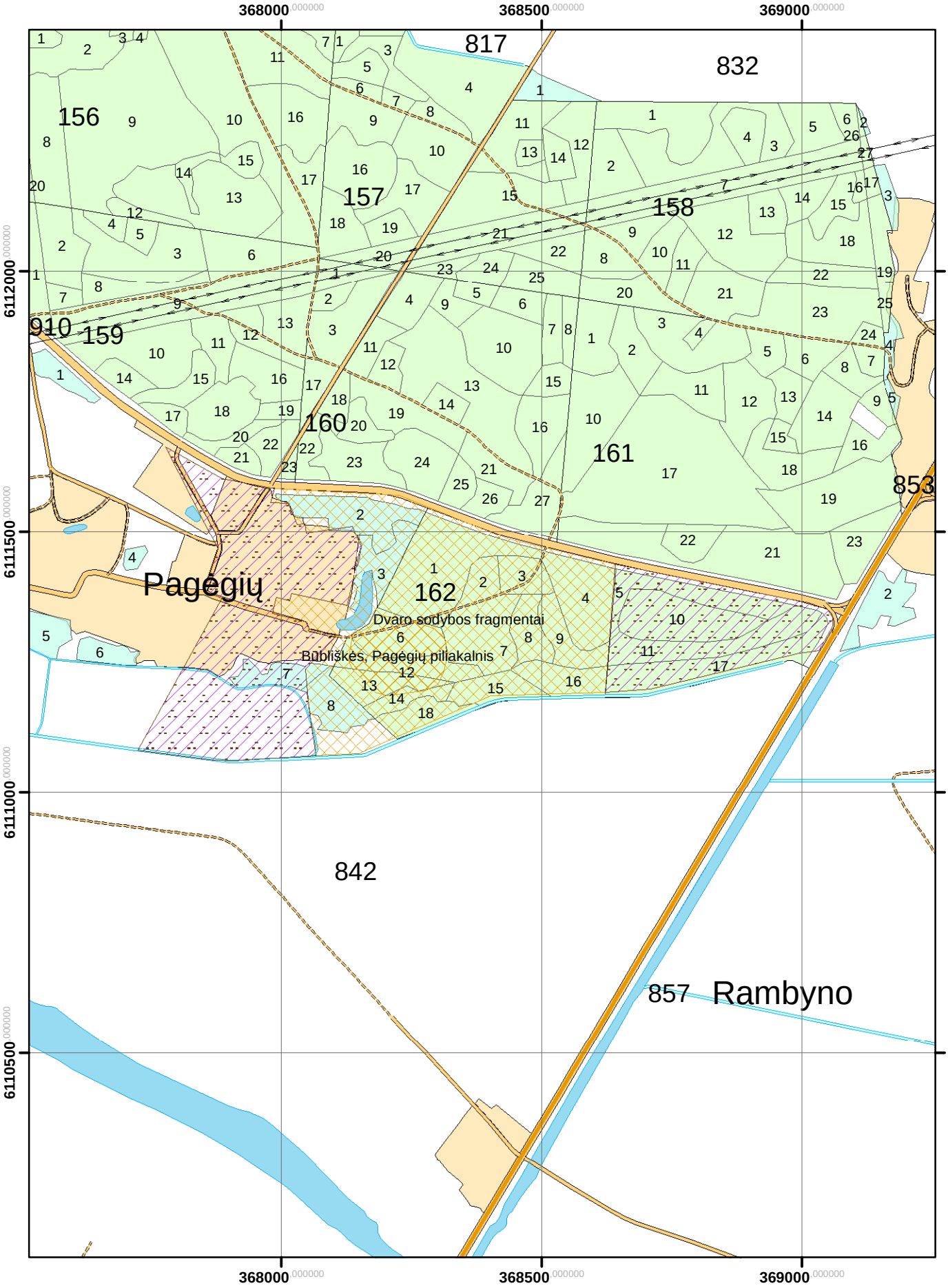

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Rambyno girininkija
M 1:10 000

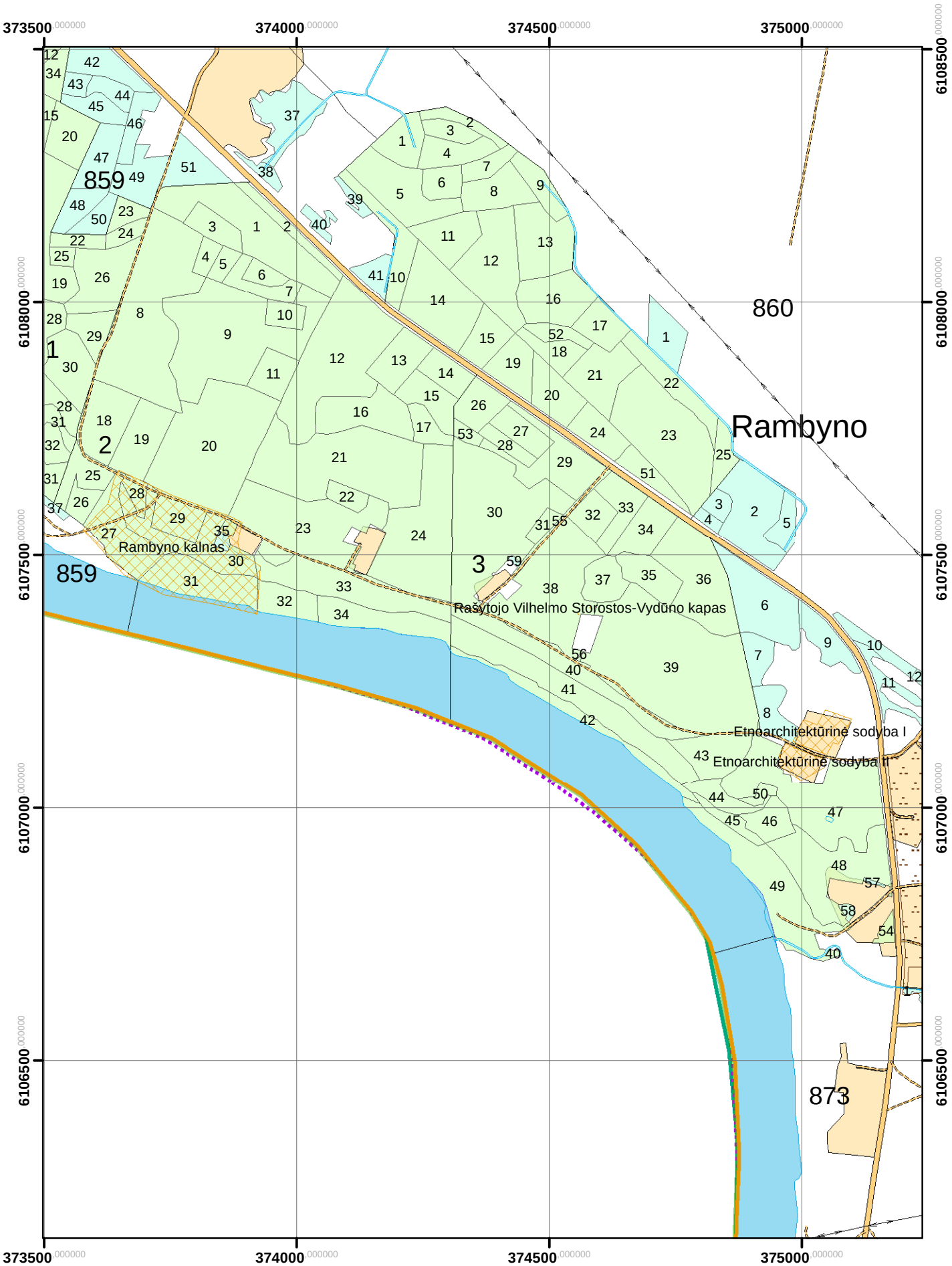

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Rambyno girininkija
M 1:5 000

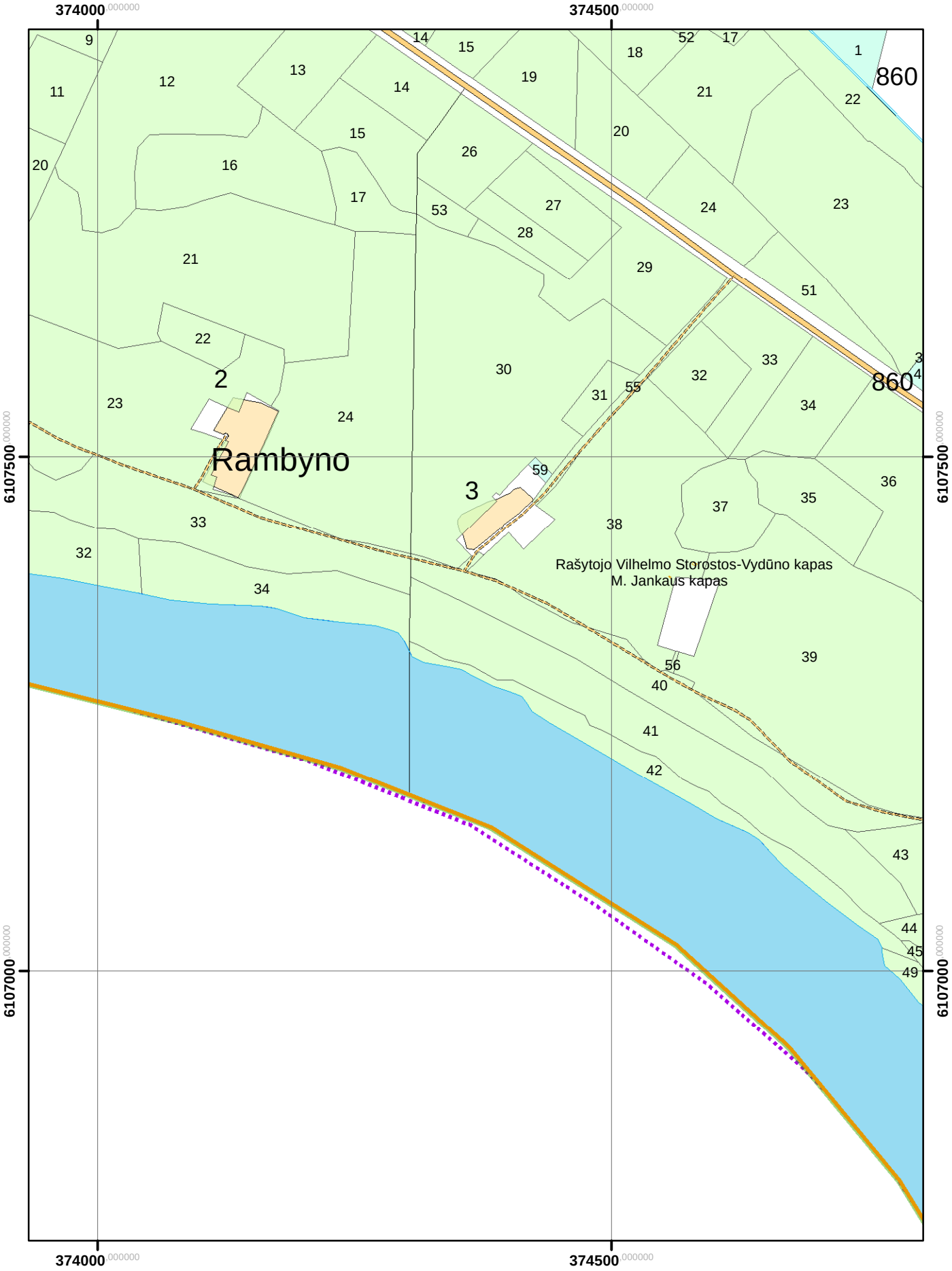

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Rambyno girininkija
M 1:10 000

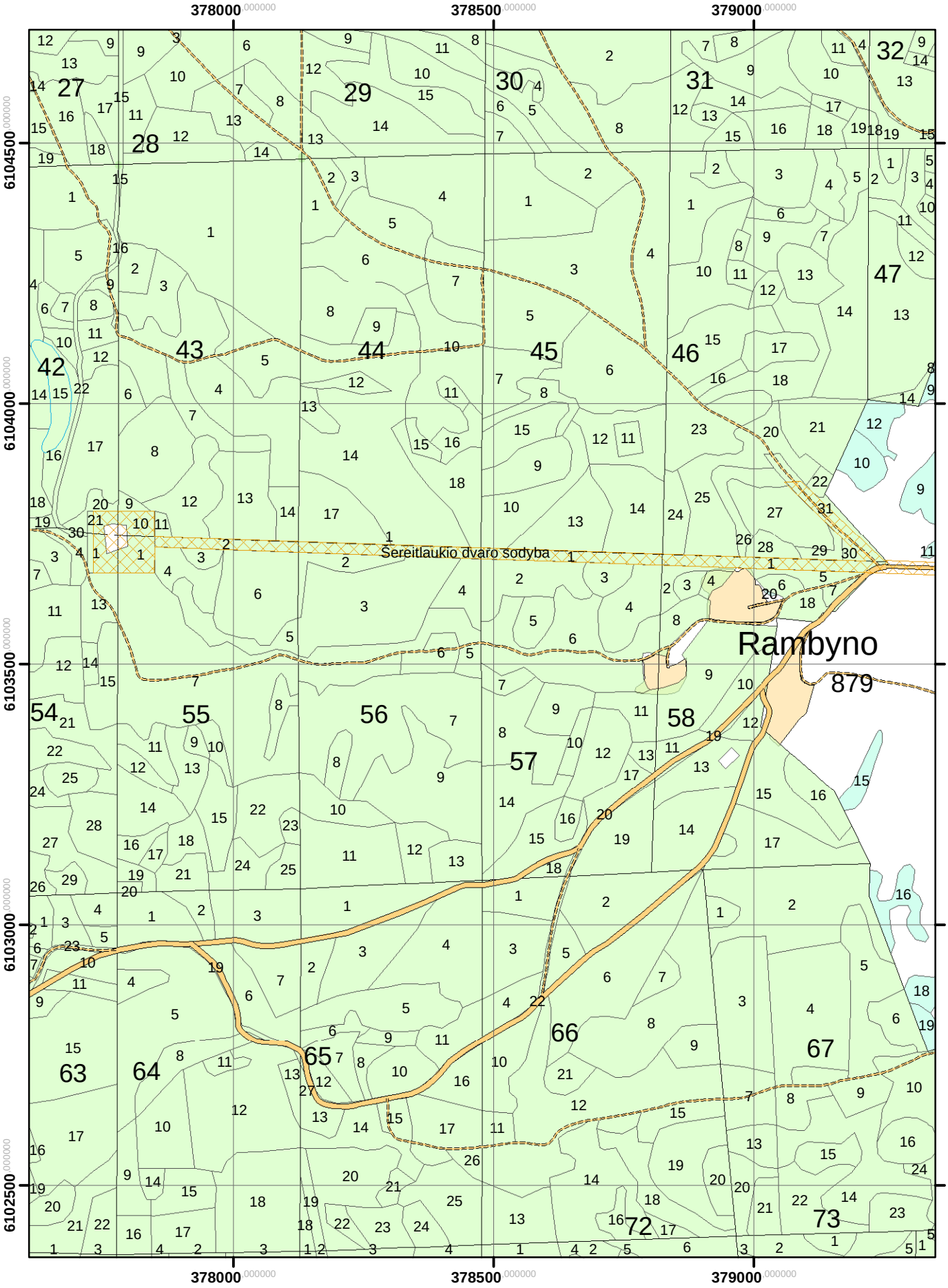

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Rambyno girininkija
M 1:10 000

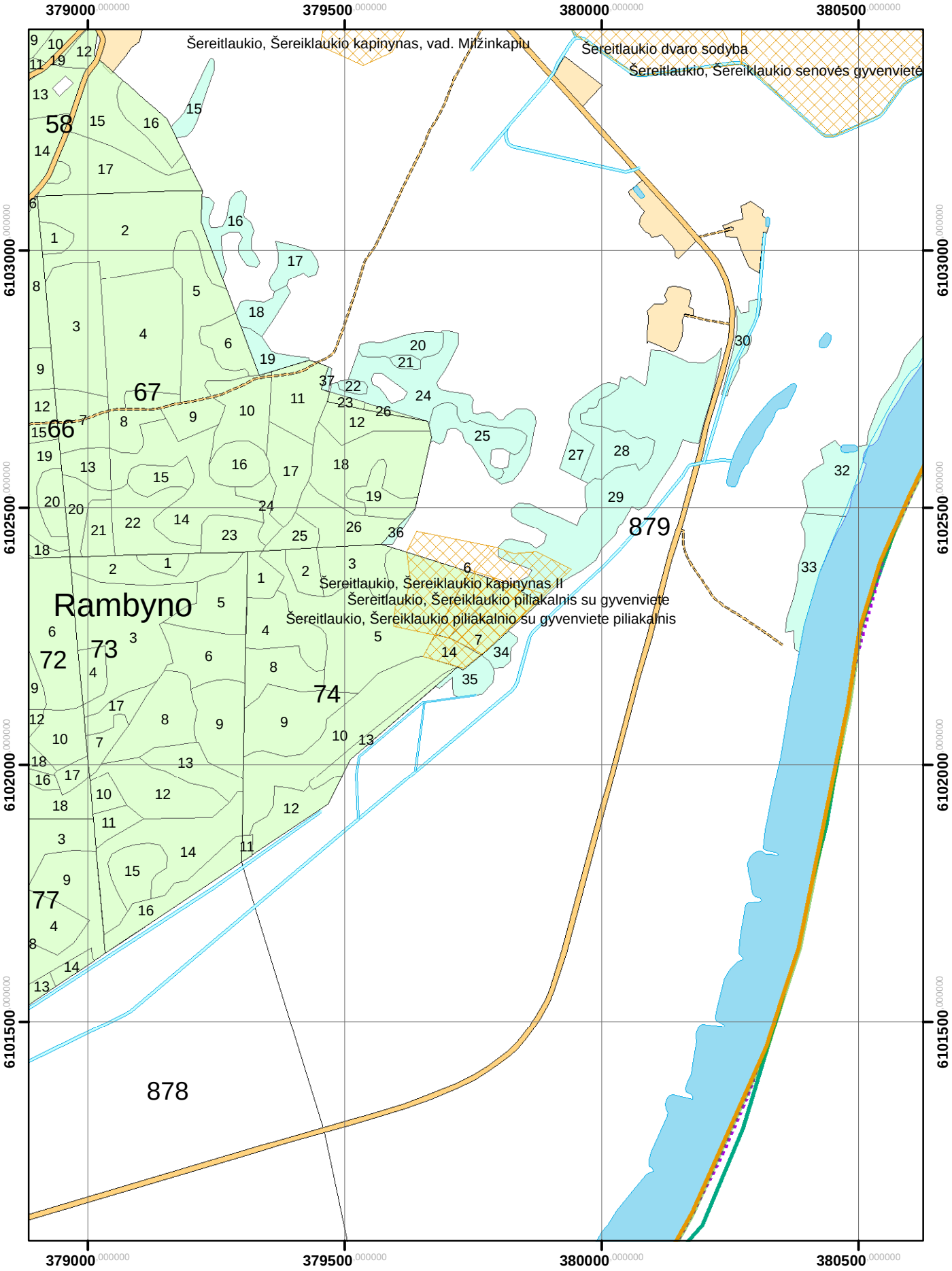

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Rambyno girininkija
M 1:10 000

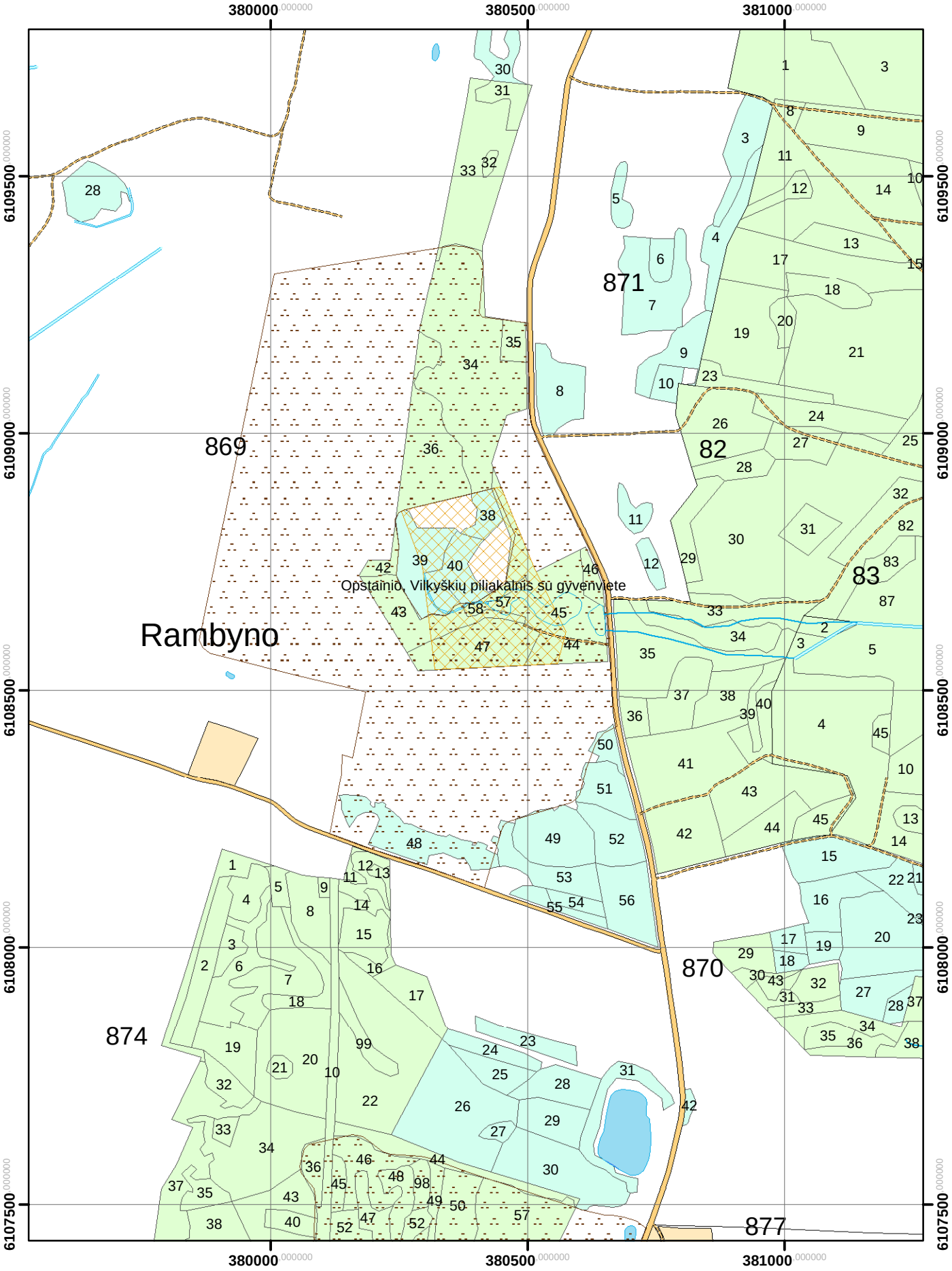

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Rambyno girininkija
M 1:10 000

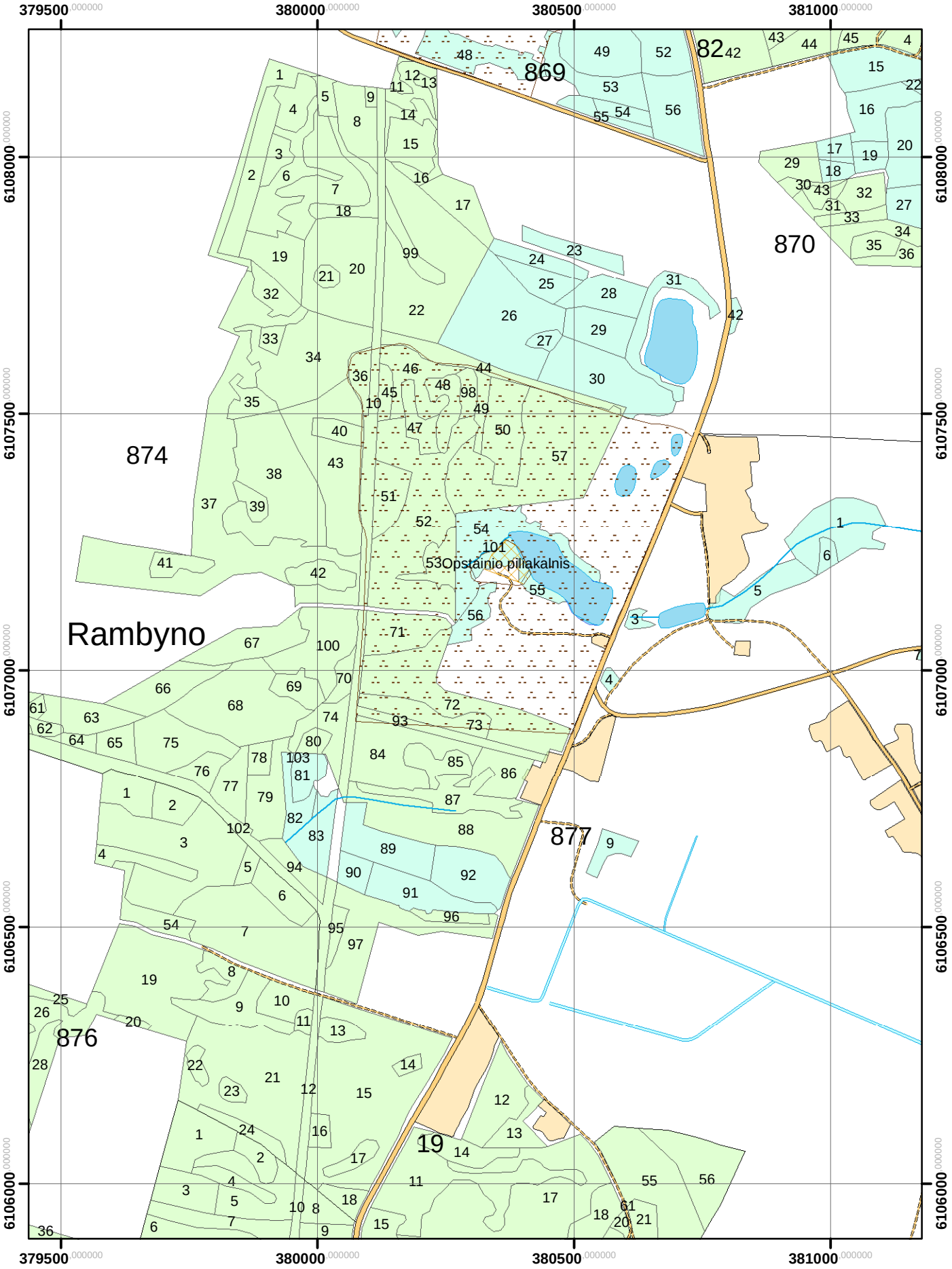

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Žemaitkiemio girininkija
M 1:5 000

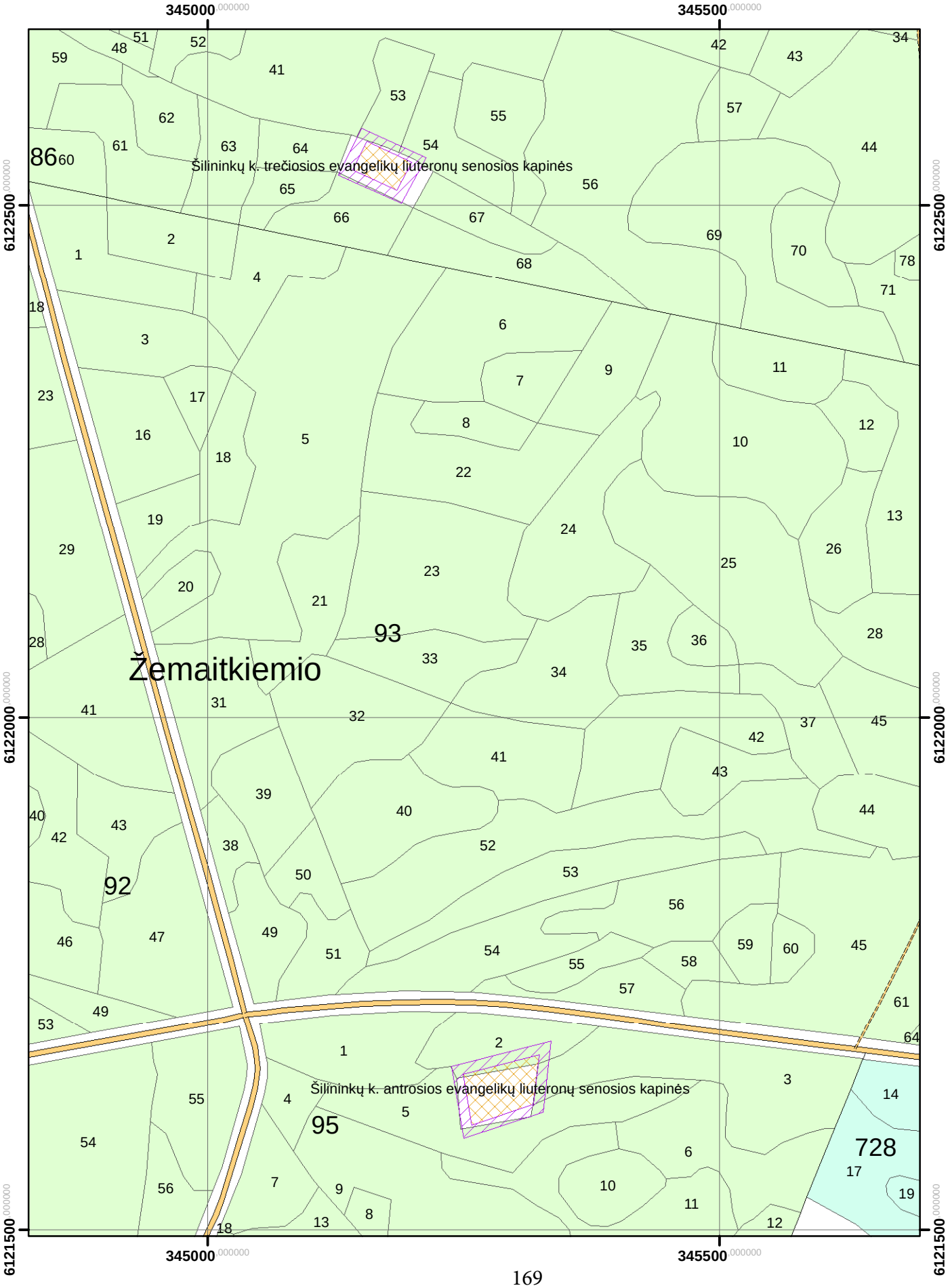

Kultūros paveldo objektai įrašyti į registrą
Žemaitkiemio girininkija
M 1:10 000

